

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain,
vakuutuskassalain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä an-
netun lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettua lakia siten, että kyseiset lait sopeutetaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin.

Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetulla direktiivillä pyritään vapauttamaan lisäeläke-toimintaa koskeva tarjonta koko Euroopan talousalueella sekä harmonisoimaan jäsenvaltioiden lisäeläke-toimintaa koskevaa lain-säädäntöä yhteisön tasolla.

Direktiivillä pyritään myös siihen, että vapaaehtoisia lisäeläkejärjestelmiä hoitavat eläkelaitokset pystyvät varmistamaan toimin-

tansa vakauden.

Tässä vaiheessa on tarkoitus saattaa voimaan direktiivistä johtuvat välttämättömät lain muutokset. Tällaisia ovat vakuutettujen etujen turvaamiseksi säädettävät tiedonantosaännökset, Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksia koskevat täsmennykset sekä säännökset, jotka koskevat rajat ylittävää toimintaa, omaisuudenhoitajia ja säilytysyhteisöjä, vastuuvelan ja eläkevastuun laskentaa sekä sijoitustoimintaa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että vastuuvelan ja eläkevastuun kattamista sekä toimintapääomaa koskevat nykyisin asetuksissa olevat säädökset nostettaisiin lain tasolle.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1. Nykytila	4
1.1. Eläkesäätiölaki	4
1.2. Vakuutuskassalaki.....	5
1.3. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä.....	7
1.4. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/41/EY ammatillisia lisäläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta.....	7
2. Ehdotetut muutokset	11
2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi	11
2.2. Keskeiset ehdotukset	11
3. Esityksen vaikutukset	14
4. Asian valmistelu.....	14
4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	14
4.2. Lausunnot.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	15
1. Lakiehdotusten perustelut.....	15
1.1. Eläkesäätiölaki	15
1 luku. Yleiset säännökset	15
7 luku. Tiedonantosäännökset, etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen	26
13 a luku. Rajat ylittävä toiminta	32
1.2. Vakuutuskassalaki.....	37
8 luku. Tiedonantosäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen.....	44
14 a luku. Rajat ylittävä toiminta	47
1.3. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä.....	50
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	57
2.1. Kateasetukset	57
2.2. Toimintapääoma-asetukset	57
2.3. Sosiaali- ja terveysministeriön määräys lainanotosta (867/80).....	57
3. Voimaantulo.....	58
4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	58
LAKIEHDOTUKSET	59
eläkesäätiölain muuttamisesta.....	59
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	71
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	83

LIITE	88
RINNAKKAISTEKSTIT	88
eläkesäätiölain muuttamisesta.....	88
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	114
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta.....	139

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Eläkesäätiölaki

Eläkesäätiöiden toiminnasta on voimassa vuonna 1995 säädetty eläkesäätiölaki (1774/1995). Mainitulla lailla korvattiin vuonna 1955 säädetty eläkesäätiölaki (469/1955).

Eläkesäätiölaki sisältää säännöksiä eläkesäätiön perustamisesta, johdosta, tilintarkastuksesta, tilinpäätöksestä, eläkevastuusta ja sen kattamisesta, toimintapäätöksestä, etuuden maksamisesta ja eläkesäätiön vastuun rajoittamisesta, eläkesäätiöiden valvonnasta, eläkesäätiörekisteristä, selvitystilasta ja purkamisesta, sulautumisesta, jakautumisesta, vakuutustoiminnan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta, vahingonkorvausvelvollisuudesta ja yhteiseläkesäätiöistä.

Eläkesäätiötoiminnalle on luonteensa puolesta, että toiminta tapahtuu aina rajatussa toimintapiirissä. Eläkesäätiölain mukaan eläkesäätiö on vakuutus- ja eläkelaitos, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja heidän edunsaajilleen eläkkeitä ja muita niihin verrattavia muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin. Eläkesäätiöt rekisteröidään Vakuutusvalvontaviraston ylläpitämään eläkesäätiörekisteriin.

Eläkesäätiössä voidaan hoitaa työntekijäin eläkelain (TEL) mukaista eläketurvaa ja kollektiivista etuusperusteista lisäeläketurvaa. Eläkesäätiö ei voi harjoittaa muuta vakuutustoimintaa. A-eläkesäätiö on eläkesäätiö, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia. B-eläkesäätiö on eläkesäätiö, jonka tarkoituksena on myöntää pelkästään lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (TEL). AB-eläkesäätiö on eläkesäätiö, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä

ja muita etuuksia (B-osasto). AB-eläkesäätiön osastojen varat ja velat sekä tuotot ja kulut on pidettävä erillään.

Yhteiseläkesäätiö on eläkesäätiö, johon voi kuulua kaksi tai useampia työnantajia. Yhteiseläkesäätiön voivat perustaa työnantaja ja sen eläkesäätiölain mukaisesti perustama eläkesäätiö tai perustetut eläkesäätiöt, osakeyhtiölain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen konserniin kuuluvat suomalaiset työnantajat tai muu kuin edellä tarkoitettu työnantaja ja sen määräysvallassa oleva työnantaja tai työnantajat. Sen lisäksi yhteiseläkesäätiön voi perustaa kaksi tai useampi työnantaja edellyttäen, että niillä on yhteinen omistaja, joka omistaa vähintään 50 prosenttia kustakin työnantajayhteisöstä tai omistajalla on niissä tätä vastaava määräämisvalta tai taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään siten, että Vakuutusvalvontavirasto pitää yhteiseläkesäätiön perustamista tarkoituksenmukaisena.

Eläkesäätiön toimintapiiriin muodostavat jonkin työnantajan tai työnantajaryhmän työntekijät tai osa työntekijöistä. Eläkesäätiön vapaaehtoisien lisäeläke-toiminnan piiriin voivat kuulua paitsi työnantajaan työsuhteessa olevat henkilöt myös työnantajaan virkaksi tai palvelussuhteessa olevat henkilöt. Toimintapiiriin voivat kuulua myös työnantajan johtoon kuuluvat henkilöt, kuten yrityksen omistaja, vaikka hän ei olisikaan työsuhteessa yritykseen, asiamies sekä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet. Eläkesäätiön toimintapiiriin voi kuulua myös työnantajan ulkomaille lähettämä henkilö, joka työskentelee työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emon-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa, vaikka hän ei tällä aikana ole työsuhteessa eläkesäätiössä olevaan työnantajaan. Henkilö voidaan lukea eläkesäätiön toimintapiiriin myös siinä tapauksessa, että hän työskentelee työnantajan lähettämänä sellaisen yrityksen palveluksessa, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa,

vaikka emo-, tytär- tai sisaryhtiösuhde puuttuu.

Eläkesäätiölain mukaan B- eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapiiriin pysyvästi kuuluu vähintään 300 henkilöä ja A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston toimintapiiriin pysyvästi kuuluu vähintään 30 henkilöä.

Eläkesäätiön johto muodostuu hallituksesta ja asiamiehestä. Ylin toimielin on hallitus. Eläkesäätiön hallituksessa on oltava vähintään viisi jäsentä ja vähintään viisi varajäsentä. Toimintapiiriin kuuluvat henkilöt valitsevat keskuudestaan vähintään kaksi jäsentä ja näille vähintään kaksi varajäsentä. Työnantaja valitsee loput jäsenistä ja näille varajäsenet. Asiamies vastaa eläkesäätiön juoksevan hallinnon hoitamisesta. Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella eläkesäätiössä voi olla hallintoneuvosto. Eläkesäätiössä ei ole vakuutuskassalain mukaista kassankokousta vastaavaa toimielintä.

Eläkevastuun kattamisesta säädetään eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetussa asetuksessa (1137/1998), jäljempänä eläkesäätiön katteasetus. Toimintapääomasta säädetään eläkesäätiölaissa ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapääomaan luettavista eristä annetussa asetuksessa (1326/1997), jäljempänä eläkesäätiön toimintapääoma-asetus sekä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusrajan laskemisesta annetussa asetuksessa (1282/1999). Lisäksi sosiaali- ja terveystoimintajärjestelmä ja Vakuutusvalvontavirasto on antanut määräyksiä eläkevastuusta ja sen kattamisesta eläkesäätiölaissa ja -asetuksessa olevien valtuutussäännösten nojalla. Tilinpäätöstä koskien on sosiaali- ja terveystoimintajärjestelmä antanut asetuksen vakuutuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöksestä (1336/2002).

Eläkesäätiöitä koskevat tilastotiedot olivat 31.12.2003 seuraavat:

Eläkesäätiöiden lukumäärät

A-säätiöt	66 (10 selvitystilassa*)
B-säätiöt	10 (1*)
AB-säätiöt	29 (2*)

A-säätiöt ja AB-säätiöiden A-osastot yhteensä

Vakuutettujen lukumäärä	49 752
Eläkkeensaajien lukumäärä	36 308
Vapaakirjojen lukumäärä	9 870
Taseen loppusumma (euro)	4 011 067 306
Eläkevastuu (euro)	3 914 870 045

B-säätiöt ja AB-säätiöiden B-osastot yhteensä

TEL-vakuutettujen lukumäärä	118 065
Eläkkeensaajien lukumäärä	49 466
Vapaakirjojen lukumäärä	165 254
Taseen loppusumma (euro)	4 868 251 137
Eläkevastuu (euro)	4 775 825 720

1.2. Vakuutuskassalaki

Vakuutuskassojen toiminnasta on voimassa vuonna 1992 säädetty vakuutuskassalaki (1164/1992). Mainitulla lailla korvattiin vuonna 1942 säädetty avustuskassalaki (471/1942).

Vakuutuskassalaki sisältää säännöksiä vakuutuskassan perustamisesta, johdosta, kassankokouksesta, tilintarkastuksesta ja erityisesti tilintarkastuksesta, tilinpäätöksestä, vakuutusmaksuista, vastuuvielasta ja toimintapääomasta, vakuutuskassan vastuun rajoittamisesta ja etuuden maksamisesta, vakuutuskassojen valvonnasta, vakuutuskassarekisteristä, selvitystilasta ja purkamisesta, sulautumisesta, vastuun siirtämisestä ja vastaanottamisesta, eläkekassan ja muun vakuutuskassan jakautumisesta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Vakuutuskassalain mukaan vakuutuskassa on vakuutuslaitos, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiirissään eläkkeitä, korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta, korvausta sairauden tai työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi annetusta kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin, hautausavustusta sekä muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin. Vakuutuskassat rekisteröidään Vakuutusvalvontaviraston ylläpitämään vakuutuskassarekisteriin.

Vakuutuskassat voidaan niiden harjoittaman toiminnan perusteella jakaa kolmeen ryhmään; eläkekassat, sairauskassat ja hautaus- ja eroavustuskassat. Eläkekassalla tarkoitetaan vakuutuskassaa, joka voi hoitaa työntekijäin eläkelain (TEL) mukaista eläketurvaa, yrittäjien eläkelain (YEL) mukaista eläketurvaa ja kollektiivista etuusperusteista lisäeläketurvaa. Lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkekassan on pidettävä lakisäätöisen ja muun toiminnan varat ja velat sekä tuotot ja kulut osastoittain erillään. Eläkekassa ei saa harjoittaa muuta kuin edellä mainittua toimintaa.

Sairauskassalla tarkoitetaan vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden perusteella. Sairauskassat voidaan niiden myöntämien etuuksien perusteella jakaa työpaikkakassoihin ja täydennyskassoihin. Työpaikkakassat maksavat sairausvakuutuslain mukaisia lakisääteisiä etuuksia ja sääntöjensä mukaisia lisäetuksia ja täydennyskassat maksavat pelkästään sääntöihinsä perustuvia lisäetuksia. Sama kassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutus toimintaa. Hautaus- ja eroavustuskassalla tarkoitetaan vakuutuskassoja, jotka nimensä mukaisesti maksavat hautausavustusta jäsentensä kuolemantapauksen johdosta tai eroavustusta jäsenen jäädessä eläkkeelle.

Eläkekassan toimintapiiriin voi muodostaa yhden työnantajan tai samaan konserniin kuuluvien suomalaisten työnantajien työntekijät. Lisäksi kahden tai useamman työnantajan työntekijät voivat muodostaa toimintapiiriin, mikäli työnantajilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys tai mikäli työnantajat toimialan samankaltaisuuden taikka muun seikan vuoksi muodostavat sellaisen kokonaisuuden, että Vakuutusvalvontavirasto pitää eläkekassatoiminnan harjoittamista tämän ryhmän keskuudessa perusteltuna. Myös henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella voi muodostaa toimintapiiriin, jos Vakuutusvalvontavirasto pitää eläkekassatoiminnan harjoittamista tämän ryhmän keskuudessa perusteltuna. Lakisääteistä toimintaa harjoittavassa vakuutuskassassa tulee olla vähintään 300 jäsentä. Pelkästään lisäeläketointimintaa

harjoittavassa eläkekassassa tulee olla vähintään 100 jäsentä. Jos eläkekassa myöntää lakisääteisiä eläkkeitä tai lisäeläkkeinä työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeitä, eläkekassassa on oltava vähintään 300 jäsentä. Jos vakuutuskassa harjoittaa vain muuta lisäetutoimintaa, jäsenmäärän on oltava vähintään 100.

Vakuutuskassan pakolliset toimielimet ovat kassankokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Vakuutuskassan kassankokouksena voi toimia myös edustajisto ja kassassa voi olla hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston perustamiseen tarvitaan Vakuutusvalvontaviraston suostumus. Hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä. Hallituksessa voi lisäksi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin on varsinaisia jäseniä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä työnantajat voivat valita enintään puolet.

Vastuuvelan kattamisesta säädetään vakuutuskassalaissa (1164/1992) ja vakuutuskassan vastuuvelan katteesta annetussa asetuksessa (1138/1998), jäljempänä vakuutuskassan katteasetus. Toimintapääomasta säädetään vakuutuskassalaissa ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkekassan toimintapääomaan luettavista eristä annetussa asetuksessa (1324/1997), jäljempänä eläkekassan toimintapääoma-asetus sekä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkekassan vakavaraisuusrajan laskeamisesta annetussa asetuksessa (1283/1999). Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto ovat antaneet määräyksiä vastuuvelasta ja sen kattamisesta sekä toimintapääomaan kuuluvista eristä vakuutuskassalaissa ja asetuksissa olevien valtuutussäännösten nojalla. Tilinpäätöstä koskien on sosiaali- ja terveysministeriö antanut asetuksen vakuutuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöksestä (1336/2002).

Eläkekassojen ja niiden toimintapiiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärät olivat Vakuutusvalvontaviraston tietojen mukaan vuoden 2003 lopussa seuraavat:

Eläkekassojen lukumäärät

Lisäeläke-etuja myöntäviä eläkekassoja on yhdeksän, joista neljä on selvitystilassa.

Lakisääteisiä etuja myöntäviä eläkekassoja on neljä.

Lisäeläke-etuja ja lakisääteisiä etuja myöntävät eläkekassoja onneljä.

Lisäeläke-etuja myöntävät eläkekassat ja eläkekassojen lisäeläke-etuja myöntävät osastot yhteensä

Vakuutettujen lukumäärä	10 016
Eläkkeensaajien lukumäärä	13 021
Vapaakirjojen lukumäärä	19 431
Taseen loppusumma (euro)	763 020 123
Vak.tekninen vastuovelka (euro)	718 725 828

Lakisääteistä toimintaa harjoittavat eläkekassat ja eläkekassojen lakisääteisiä etuja myöntävät osastot yhteensä

TEL-vakuutettujen lukumäärä	32 342
YEL-vakuutettujen lukumäärä	2 075
Eläkkeensaajien lukumäärä	27 377
Vapaakirjojen lukumäärä	267 010
Taseen loppusumma (euro)	1 848 014 332
Vak.tekninen vastuovelka (euro)	1 789 365 624

1.3. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettu laki (398/1995) sääntelee ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toimintaa Suomessa. Laki koskee vakuutusyhtiöitä, joiden kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen (ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö) sekä vakuutusyhtiöitä, joiden kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen (kolmannen maan vakuutusyhtiö). Laki sisältää säännöksiä muun muassa ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnan aloittamisesta ja lopettamisesta, valvonnasta, vakavaraisuudesta ja toiminnan harjoittamisesta sekä vakuutuskannan luovuttamisesta. Ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö ei tarvitse erillistä toimilupaa voidakseen harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa joko vapaan tarjonnan perustella tai perustamalla edustuston Suomeen. Sen sijaan kolmannen maan vakuutusyhtiö ei voi harjoittaa vakuutusliikettä ilman sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön myöntämää

toimilupaa.

1.4. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/41/EY ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta

Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun direktiivin 2003/41/EY (lisäeläkedirektiivi) tarkoituksena on luoda rahoituspalveluiden todelliset sisämarkkinat ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten osalta. Ennen lisäeläkedirektiiviä lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten osalta ei ole ollut yhtenäistä yhteisön lainsäädäntöä.

Lisäeläkedirektiivin toiminnan vakauden valvontaa koskevien sääntöjen tarkoituksena on luoda Euroopan unionin tasolla riittävän vankat toiminnan vakauden puitteet siten, että vapaaehtoinen lisäeläketointa on turvallista ja tuottavaa. Tämän mukaisesti direktiivissä on eräitä toiminnan vakautta koskevia minimisäännöksiä, joiden vaatimustaso riippuu eläkelaitoksen luonteesta ja katetuista riskeistä. Direktiivi sisältää myös varojen tehokkaan hallinnoinnin huomioon ottavia sijoitussääntöjä, joiden pohjalta laitoksille annetaan mahdollisuus käyttää eläkejärjestelmien ominaispiirteisiin sopivia sijoitusstrategioita. Näin direktiivillä mahdollistetaan ammatillisten lisäeläkejärjestelmien tehokas hoitaminen. Direktiivi perustuu niin sanotulle varovaisuusperiaatteelle (prudent person -periaate) sekä lisäeläkelaitoksen hallinnon eräitä varojen hallinnoinnin osalta.

Lisäeläkedirektiivillä mahdollistetaan myös lisäeläkelaitosten rajat ylittävä toiminta. Direktiivissä annetaan jäsenvaltioiden laitoksille muun muassa mahdollisuus hallinnoida lisäeläkejärjestelmiä toisissa jäsenvaltioissa. Rajat ylittävä toiminta perustuu kansallisten vakavaraisuusjärjestelmien vastavuoroiseen tunnustamiseen, mitä täydennetään sääntely- ja valvontayhteistyöllä.

Direktiivillä suojataan lisäksi tulevien eläkeläisten oikeudet ja parannetaan vakuutettujen tiedonsaantioikeuksia. Edunsaajien suojaksi direktiivi sisältää eräitä säännöksiä, kuten eläkelaitoksen johdolta vaadittavat pätevyys- ja hyvämaineisuusvaatimukset sekä toiminnan vähimmäisedellytykset, säännök-

set jäsenille ja edunsaajille annettavista tiedoista, vaatimus erityisistä lakisääteisistä omista varoista, sijoitustoimintaa koskevat vähimmäisäännökset, säännökset eläkelätköksen vastuiden määrittelystä, mukaan lukien vakuutustekninen vastuuvetka ja rahoittointi sekä säännökset rajat ylittävistä toiminnasta.

Lisäeläkedirektiivissä säädetään ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta. Lisäeläkedirektiivin artiklan 6 mukaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella (lisäeläkelaitos) tarkoitetaan lisäeläkelätköksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella, joka on perustettu erillään työantäjärytkestä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia eläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella. Eläke-etuuksia koskeva sopimus tai sitoumus voidaan direktiivin mukaan tehdä yksilöllisesti tai kollektiivisesti yhden tai useamman työantajan ja työntekijän tai heidän edustajiensa välillä tai itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa.

Rahoittavalla yrityksellä tarkoitetaan direktiivissä eläkelaitokselle maksuosuuksia maksavia työantajia tai itsenäisenä ammatinharjoittajia. Direktiivissä jäsenellä tarkoitetaan henkilöä, joka on nyt tai tulevaisuudessa ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu eläke-etuuksiin eläkejärjestelmän määräysten mukaisesti. Edunsaajalla tarkoitetaan henkilöä, joka nauttii eläke-etuuksia.

Lisäeläkedirektiivin 3 artiklan mukaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset, jotka hoitavat myös sellaisia pakollisia työeläkejärjestelmiä, joiden katsotaan olevan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 piiriin kuuluvia sosiaaliturvajärjestelmiä, kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan ei-pakollisia, ammatillisia lisäeläkkeitä koskevan liiketoiminnan osalta. Direktiivi edellyttää, että tällöin pakollisia työeläkejärjestelmiä koskevat vastuut ja vastaavat varat on pidettävä erillään muista liiketoiminnosta eikä niitä saa siirtää sellaisiin pakollisiin eläkejärjestelmiin, joiden katsotaan olevan sosiaaliturvajärjestelmiä, tai päinvastoin.

Direktiivin soveltamisalaa koskevan 2 ar-

tiklan mukaan direktiiviä ei sovelleta henkivakuutusdirektiivin (2002/83/EY) piiriin kuuluviin henkivakuutusyhtiöihin. Direktiivin 4 artikla sisältää kuitenkin mahdollisuuden säätää kansallisesti, että direktiivin lisäeläkkeitä koskevia toiminnan edellytyksiä, tilinpäätöstä, jäsenille sekä edunsaajille ja viranomaisille annettavia tietoja, sijoitustoimintaa ja omaisuuden hoitoa, viranomaisten toimivaltuuksia, vakuutusteknistä vastuuvetkaa ja sen rahoittamista sekä rajat ylittävää toimintaa koskevia säännöksiä voidaan soveltaa myös henkivakuutusyhtiöiden ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaan liiketoimintaan. Tällöin kaikki henkivakuutusyhtiön lisäeläketuimintaa vastaavat varat ja vastuut on pidettävä erillään muista henkivakuutusyhtiön liiketoiminnosta ja niitä on hallinnoitava ja ne on järjesteltävä erillään muista vakuutusyritysten toiminnoista ilman siirtomahdollisuutta. Tällaisessa tapauksessa ja vain siltä osin, mikä koskee yritysten ammatillisia lisäeläkkeitä koskevia liiketoimintoja, vakuutusyrityksiin ei sovellettaisi henkivakuutusdirektiivin 20—26, 31 ja 36 artikloja.

Direktiivin 5 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että direktiiviä tai sen osia 19 artiklaa lukuun ottamatta, ei sovellettaisi lisäeläkelaitokseen, joka hallinnoi järjestelmiä, jossa on yhteensä alle 100 jäsentä. Kyseisille laitoksille voitaisiin kuitenkin antaa oikeus soveltaa direktiiviä vapaaehtoisesti ja mikäli lisäeläkelaitos harjoittaisi artiklan 20 mukaisesti rajat ylittävää toimintaa, lisäeläkelätköksen tulisi soveltaa kaikkia direktiivin säännöksiä.

Direktiivin 7 artiklan lisäeläkelaitosten on rajoitettava toimintansa eläke-etuuksiin liittyviin sekä tästä toiminnasta johtuviin toimintoihin. Mikäli direktiiviä sovellettaisiin henkivakuutusyhtiöihin artiklan 4 mukaisesti, henkivakuutusyhtiöiden tulisi lisäksi pitää lisäeläketuimintaa koskevat liiketoiminnot ja niihin liittyvät varat ja vastuut erillään henkivakuutusyhtiöiden muista liiketoiminnosta. Lisäksi henkivakuutusyhtiön lisäeläketuimintaa koskevat varat ja vastuut tulisi rajoittaa eläke-etuuksiin liittyviin sekä suoraan tästä toiminnasta johtuviin toimintoihin.

Direktiivin 8 artiklan mukaan rahoittava yritys ja lisäeläkelaitos on pidettävä oikeudellisesti toisistaan erillään, jotta rahoittavan yrityksen mahdollisessa konkurssissa laitok-

sen varat on suojattu jäsenten ja edunsaajien edun mukaisesti.

Direktiivin 9 artiklassa säädetään lisäeläke-toiminnassa ja toimintaehdoissaan noudatettavista toiminnan vakautta koskevista vähimmäisvaatimuksista. Direktiivin 9 artikla edellyttää, että lisäeläkelaitokset ovat kansallisesti rekisteröityjä tai muuten hyväksytyjä laitoksia. Artiklassa 9 säädetään lisäksi lisäeläkelaitoksen johdon kelpoisuusvaatimuksesta, laitoksen hallinnoimien eläkejärjestelmien toimintaa koskevista säännöistä ja eläkejärjestelmän ehdoista tiedottamisesta, laitoksen vakuutusmatemaatikosta, rahoittavan yrityksen sitoutumisesta säännölliseen rahoitukseen, rajat ylittävän toimintaan tarvittavasta luvasta. Direktiivin 9 artiklassa säädetään lisäksi, että jäsenvaltiot voivat päättää, että jäsenille voidaan tarjota lisäetuutena mahdollisuutta eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvien riskien ja perhe-eläkkeen kattamiseen sekä takuita maksettujen osuuksien palauttamista varten, jos työnantajat ja työntekijät tai heidän edustajansa niin sopivat. Lisäksi jäsenvaltiot voivat asettaa alueelleen sijoittautuneen laitoksen toiminnalle muitakin kuin direktiivin 9 artiklassa mainittuja edellytyksiä sen varmistamiseksi, että jäsenten ja edunsaajien edut suojataan riittävästi.

Direktiivin 10 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on vaadittava, että kaikki sen alueelle sijoittautuneet laitokset laativat vuositilinpäätöksen ja vuosikertomuksen, joissa otetaan huomioon jokainen laitoksen hallinnoima eläkejärjestelmä, ja tarvittaessa kunkin eläkejärjestelmän tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen. Vuositilinpäätöksen ja vuosikertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva laitoksen varoista, vastuista ja rahoitusasemasta. Vuositilinpäätöksen ja vuosikertomuksessa olevien tietojen on oltava keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä valtuutettujen henkilöiden asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksymiä.

Direktiivin 11 artiklassa säädetään lisäeläkejärjestelmän jäsenille ja edunsaajille annettavista tiedoista. Direktiivin tiedonantovelvoitteet on jaettu siten, että osa tiedoista on annettava lisäeläkelaitoksen omasta toimesta ja osa tiedoista annetaan pyynnöstä. Tiedon-

antovelvoitteet koskevat rahoituksen vakautta, sopimusehtoja, etuuksia, kertyneiden eläke-etuuksien tosiasiallista rahoitusta, sijoituspolitiikkaa sekä riskien ja kustannusten hallintaa koskevia tietoja.

Direktiivin 12 artiklan mukaan lisäeläkelaitosten on laadittava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva kirjallinen selvitys, johon tulee sisältyä käytetyt sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmät ja strategia, jota noudattaen laitos on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon eläkevastuiden luonteen ja keston.

Direktiivin 13 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaantioikeuksista lisäeläkelaitosta ja niiden tosiasiallisia johtajia kohtaan. Tiedonsaantioikeus koskee kaikkia lisäeläkelaitoksen liiketoimintaan liittyviä seikkoja ja kaikkia laitoksen liiketoimintaan liittyviä asiakirjoja. Tiedonsaantioikeus ulottuu myös laitoksen ja muiden yritysten tai laitosten välisiin suhteisiin, kun toimintoja on ulkoistettu kyseisille yrityksille tai laitoksille.

Direktiivin 14 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten valtuuksista puuttua lisäeläkelaitoksen toimintaan ja toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä. Direktiivi edellyttää, että lisäeläkelaitoksilla on asianmukainen hallinto- ja kirjanpitojärjestelmä sekä riittävä sisäinen valvonta. Direktiivin mukaan toimivaltaisten viranomaisten valtuudet koskevat lisäeläkelaitoksia ja niiden tosiasiallisia johtajia. Toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toteuttaa minkä tahansa niiden alueella sijaitsevan laitoksen osalta tai laitosta johtaviin henkilöihin nähden kaikki tarvittavat toimenpiteet, tarvittaessa myös hallinnolliset ja taloudelliset toimenpiteet, joilla voidaan välttää tai korjata jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat.

Direktiivin 15 artiklassa säädetään vakuusteknisestä vastuuvälästä ja sen laskemisesta. Direktiivi edellyttää, että ammatillisia lisäeläkkeitä koskevia järjestelmiä hallinnoivat laitokset muodostavat koko ajan kaikkiin eläkejärjestelmiinsä nähden niiden olemassa olevien eläkesopimusten rahoituksellisia sitoumuksia vastaavat riittävät vastuut. Vakuutusmatemaatikon tai muun alan asiantuntijan, esimerkiksi tilintarkastajan, on kansallisen lainsäädännön mukaisesti laskettava ja vah-

vistettava kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymien vakuutusmatemaattisten menetelmien perusteella vakuustekninen vastuovelka noudattaen direktiivissä mainittuja varovaisuutta koskevia periaatteita. Tällöin esimerkiksi vastuuelan vähimmäismäärä on laskettava riittävän varovaista vakuutusmatemaattista menetelmää käyttäen ja vastuuelan laskennassa käytettävä korko on valittava varovaisuutta noudattaen. Direktiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden asettaa vakuusteknisen vastuuelan laskemiselle täydentäviä yksityiskohtaisempia edellytyksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että jäsenten ja edunsaajien edut suojataan asianmukaisesti.

Direktiivin 16 artiklassa säädetään vakuustekninen vastuuelan kattamisesta. Kullakin lisäeläkelaitoksella on oltava riittävästi asianmukaisia varoja kaikkia sen hallinnoimia eläkejärjestelmiä koskevan vakuusteknisen vastuuelan kattamiseksi jatkuvasti ja täysin. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin sallia, että lisäeläkelaitoksen varat ovat rajoitetun ajan vakuusteknisen vastuuelan kattamiseen riittämättömät edellyttäen, että laitos tekee konkreettisen ja toteuttamiskelpoisen tervehdyttämissuunnitelman vastuuelan kattamiseksi. Suunnitelma on oltava jäsenten ja edunsaajien saatavilla, ja sille on saatava viranomaisen hyväksyntä. Direktiivissä asetetaan suunnitelmalle laadullisia ja sisällöllisiä vaatimuksia. Rajat ylittävän toiminnan osalta vakuustekninen vastuuelka on kuitenkin katettava jatkuvasti ja täysin kaikkien laitoksen hallinnoimien eläkejärjestelmien osalta.

Direktiivin 17 artiklassa säädetään lisäeläkelaitoksen lakisääteisistä omista varoista. Jos laitos itse eikä rahoittava yritys takaa kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja eliniänodotukseen liittyvän riskin (biometriset riskit), sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tietyn tason, eläkejärjestelmiä hallinnoivilla laitoksilla on oltava jatkuvasti puskurina toimivia ylimääräisiä varoja, jotka ylittävät vakuusteknisen vastuuelan. Varovaisuussyistä jäsenvaltiot voivat säätää yksityiskohtaisemmista lakisääteisistä omia varoja koskevista säännöksistä tai vaatia alueellaan sijaitsevilta laitoksilta lakisääteisistä omia varoja muissakin kuin edellä mainitussa tapauksessa.

Direktiivin 18 artiklassa säädetään sijoitustoiminnan harjoittamisessa noudatettavasta varovaisuusperiaatteesta. Artiklan 18 mukaan laitoksen varat sijoitetaan jäsenten ja edunsaajien parhaan edun mukaan. Laitoksen on lisäksi varmistettava sijoitussalkun suojaus, laadukkuus, likvidiys ja tuottavuus kokonaisuutena. Katteena olevien varojen sijoittamisessa on otettava huomioon eläke-etuuksien luonne ja kesto. Varat olisi sijoitettava pääasiallisesti säänneltyihin markkinoihin ja johdannaisiin voitaisiin sijoittaa sijoitusriskin pienentämiseksi tai sijoitusten hoidon tehostamiseksi. Direktiivi edellyttää varojen hajuttamista. Lisäksi 18 artiklassa säädetään rahoittavaan yritykseen tehtävistä sijoituksista koskevista rajoituksista sekä laitosten lainanottoa ja takaajana toimimista koskevasta kiellosta. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia tiettyihin sijoituskohteisiin sijoittamista eivätkä jäsenvaltiot saa asettaa alueellaan sijaitsevan eläkelaitoksen tai sen omaisuudenhoitajan sijoituspäätöksille ennakkohyväksyntä- tai ilmoittamisvaatimusta. Direktiivin 18 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltiot saavat kuitenkin asettaa yksityiskohtaisempia sääntöjä, kuten määrällisiä rajoituksia, jotka ovat perusteltuja laitosten hallinnoimien erilaisten eläkejärjestelmien vuoksi sekä edellyttäen, että niitä voidaan perustella varovaisuudella. Direktiivi antaa siten jäsenvaltioille harkintavaltaa sen suhteen, millaisia sijoittamista koskevia sääntöjä jäsenvaltiot asettavat alueelleen sijoittautuneille lisäeläkelaitoksille. Direktiivi lähtee kuitenkin siitä, että sijoittamista koskevilla säännöillä ei saa rajoittaa pääoman vapaata liikkuvuutta, elleivät ne ole perusteltuja varovaisuussyistä. Näin ollen sijoittamista osakkeisiin, riskipääomamarkkinoihin ja muihin valuuttoihin kuin niihin, joissa vastuut ovat, ei tulisi rajoittaa kuin varovaisuussyistä.

Artiklan 18 mukaan rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkelaitoksen niiden varojen osalta, jotka vastaavat toisessa jäsenvaltiossa harjoitettavaa toimintaa, voidaan jäsenvaltiokohtaisesti edellyttää noudatettavan tiettyjä enimmäismääriä sijoituksissa. Jäsenvaltiot voivat edellyttää näiden määrällisten säännösten noudattamista alueellaan sijaitsevien ulkomaisten lisäeläkelaitosten osalta vain, jos samanlaisia tai tiukempia sääntöjä sovelle-

taan myös kyseisessä jäsenvaltiossa rekisteröityihin lisäeläkelaitoksiin. Sijoittamista koskevien säännösten noudattamiseksi jäsenvaltiot voivat vaatia rajat ylittävää toimintaa koskevien varojen pitämistä erillään muista liiketoiminnoista.

Direktiivin 19 artiklassa säädetään omaisuuden hoidosta ja säilytyksestä. Direktiivin mukaan lisäeläkelaitokset saavat nimetä sijoitussalkun hoitajiksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita asianmukaisen luvan toiminnalleen saaneita omaisuudenhoitajia. Lisäeläkelaitokset saavat myös nimetä varojensa säilyttäjäiksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita asianmukaisen luvan toiminnalleen saaneita säilytysyhteisöjä. Direktiivi edellyttää, että jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet voidakseen kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kieltää 14 artiklan mukaisesti alueellaan sijaitsevan omaisuudenhoitajan tai säilytysyhtiön hallussa olevien varojen vapaan käyttämisen lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion pyynnöstä.

Direktiivin 20 artiklassa säädetään lisäeläkelaitosten rajat ylittävän toiminnan aloittamisesta ja sen harjoittamisesta. Jäsenvaltioiden on sallittava alueellaan sijaitsevien yritysten hankkia lisäeläketurvan järjestämistä koskevia palveluita muissa jäsenvaltioissa hyväksytyiltä ammatillisilta lisäeläkkeitä tarjoavilta laitoksilta, sen kuitenkaan rajoittamatta eläkejärjestelmiä koskevan kansallisen sosiaali- ja työläinsäädännön soveltamista. Jäsenvaltioiden on vastaavasti sallittava, että jäsenvaltion alueella hyväksytyt lisäeläkelaitokset hoitavat muiden jäsenvaltioiden alueella sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä. Rajat ylittävän toiminnan aloittavan lisäeläkelaitoksen on haettava ennakolta annettava lupa kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta ennen kuin se voi aloittaa rajat ylittävän toiminnan toisessa jäsenvaltiossa. Artiklassa 20 säädetään lisäksi viranomaisten tietojen vaihtoa koskevasta yhteistyöstä ja valvontayhteistyöstä rajat ylittävän toiminnan osalta.

Direktiivin 21 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden ja komission välisestä yhteistyöstä.

Direktiivin 22 artiklassa säädetään lisäeläkedirektiivin täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioiden on saatettava lisäeläkedirektiivin nou-

dattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ennen 23 päivää syyskuuta 2005. Jäsenvaltiot voivat lykätä 23 päivään syyskuuta 2010 asti 17 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaista lakisäätteisiä omia varoja koskevien säännösten soveltamista niihin alueelleen sijoittuneisiin laitoksiin, joilla ei ole 23 päivänä syyskuuta 2005 ole 17 artiklan mukaista lakisäätteisten omien varojen vähimmäistasoa. Mikäli laitokset haluavat hallinnoida eläkejärjestelmiä 20 artiklan mukaisen rajat ylittävää toimintaa koskevan periaatteen mukaisesti, laitoksen tulee täyttää 17 artiklan vaatimukset siinä määrin edellytyksin. Jäsenvaltiot voivat lisäksi lykätä 23 päivään syyskuuta 2010 asti 18 artiklan 1 kohdan f alakohdan työnantaja yritykseen sijoittamista koskevan rajoituksen soveltamista alueelleen sijoittuneisiin laitoksiin. Laitokset, jotka haluavat hallinnoida eläkejärjestelmiä 20 artiklan mukaisen rajat ylittävää toimintaa koskevan periaatteen mukaisesti, on noudatettava 18 artiklan 1 kohdan f alakohdan säännöstä.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on eläkesäätiölain, vakuutuslainsäädännön ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain sopeuttaminen lisäeläkedirektiiviin 2003/41/EY.

Samassa yhteydessä tehtäisiin eläkesäätiölakiin ja vakuutuslainsäädäntöön eräitä muutoksia ja tarkennuksia, jotka johtuvat perustuslain vaatimuksista. Perustuslain vaatimukset johtuvat muutokset eivät liity edellä mainitun direktiivin kansalliseen voimaansaattamiseen.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi lisäeläkedirektiivin edellyttämällä tavalla lisäeläketoimintaa koskevilta osin. Direktiivin säännökset aiheuttavat muutoksia muun muassa nykyisiin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sijoitustoimintaa, johdon kelpoisuutta sekä vakuutetuille ja edunsaajille annettavia tietoja koskeviin säännöksiin. Kokonaan uutta sääntelyä ovat

rajat ylittävää toimintaa koskevat säännökset sekä siihen liittyvä Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksien lisääminen.

Direktiivi mahdollistaa jättää kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle laitokset, jotka hallinnoivat järjestelmiä, joiden yhteinen jäsenmäärä on alle 100 henkilöä. Koska direktiivin säännökset turvaavat vakuutettujen etuja ja koska vakuutettujen oikeuksien laajuus ei voi olla riippuvainen eläkelaitoksen jäsenmäärästä, esitystä laadittaessa ei ole katsottu perustelluksi rajata pieniä eläkelaitoksia direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen ehdotetaan, että direktiivistä johtuvat säännökset saatettaisiin kansallisesti voimaan kaikkien lisäeläketointaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta.

Koska lisäeläkedirektiivi koskee vain laitosten lisäeläketointaa, vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi määritelmä, joka koskisi yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkettä tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa (lisäeläketointa). Eläkesäätiölakiin ei ehdoteta muutoksia tältä osin, koska eläkesäätiölaki sisältää jo säännökset lisäeläketointaa harjoittavasta A-eläkesäätiöstä ja AB-eläkesäätiön A-osastosta.

Lainanottoa koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi. Lisäeläkedirektiivin mukaan lisäeläkelaitos saa ottaa vain lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Nykyään lainanotto on sallittu myös valtion asuntotarkoituksiin myönnettyihin luottoihin, vuokra-asuntolainoja koskevan lainsäädännön mukaisesti lainoihin ja erityisen painavista syistä tarvittaviin muihin luottoihin. Lisäksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi kielto takauksen antamisesta.

Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi omaisuudenhoitajia ja varojen säilyttäjiä koskevat säännökset. Myös Vakuutusvalvontaviraston valvontaoikeuksia ehdotetaan laajennettavaksi tältä osin.

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntöjä koskevia säädöksiä ehdotetaan täydennettäväksi lisäeläkedirektiivin tiedonantoa koskevien säännösten mukaisesti. Direktiivissä säädetään, mitä tietoja eläkelaitoksen

tulee toimittaa eläkejärjestelyn piiriin kuuluville henkilöille säännönmukaisesti pyytämättä ja mitä tietoja heille tulee antaa pyytettäessä. Ehdotuksessa ehdotetaan, että säännöissä lueltaisiin ne tiedot, jotka eläkejärjestelyn piiriin kuuluvat henkilöt saisivat pyytämättä tiedoksi säännöllisin väliajoin ja mistä tiedoista he voisivat lain mukaan pyytää itse tietoja. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntöihin ehdotetaan lisättäväksi myös säännökset vakuutettujen ja edunsaajien oikeuksista liikkeen luovutustilanteissa ja säännökset oikeusturvakeinoista. Vastaavasti eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomaiset tiedonantoa koskevat säännökset.

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen valvontaa koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi direktiivin edellyttämällä tavalla. Lakeihin lisättäisiin Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantivaltuuksia eläkesäätiöitä, vakuutuskassoja ja niiden johtoa koskien. Vakuutusvalvontavirastolla olisi tiedonsaantioikeudet myös ulkoistettujen toimintojen osalta.

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen johtoa koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi. Lakeihin lisättäisiin johdon yleinen velvollisuus toimia huolellisesti ja velvollisuus suojata eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien henkilöiden etuja. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti ehdotuksella pyritään parantamaan eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksia ja asemaa.

Laitosten sijoitustoiminnan osalta lisäeläkedirektiivi edellyttää sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen laatimista ja sen ajan tasalla pitämistä. Selvityksen on sisällettävä ainakin käytetyt sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmät ja strategia, jota noudattaen eläkesäätiö tai -kassa on jakanut sijoittamansa varat eri sijoitusmuotojen kesken ottaen huomioon vastuuvelan tai eläkevastuiden luonteen ja keston. Säädökset sijoituspolitiikan periaatteita koskevasta selvityksestä ehdotetaan otettavaksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin.

Sijoitustoiminnan osalta lisäeläkedirektiivi rajoittaa työnantajayritykseen (tai osakasyritykseen) tehtäviä sijoituksia viiteen prosenttiin eläkesäätiön ja -kassan lisäeläketointaa koskevista varoista. Jos työnantajayritys on

konserniin kuuluva yritys, lisäeläkedirektiivin rajoittaa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin tehtäviä sijoituksia enintään 10 prosenttiin eläkesäätiön ja -kassan lisäeläke-toimintaa koskevista varoista. Eläkesäätiöitä ja -kassoja koskeviin lakeihin ehdotetaan otettavaksi yllä mainitut säännökset mainituista sijoitusrajoituksista direktiivin mukaisesti. Lakeihin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi kansallinen säädös siitä, että sellaisia työnantajayritykselle tai osakkaana olevalle yritykselle annettuja lainoja, joilla on työnantajasta tai osakkaana olevasta yrityksestä riippumaton katekelpoinen vakuus, ei katsota työnantajaan tai osakkaana olevaan yritykseen tehdyiksi sijoituksiksi.

Vastuuvelan ja eläkevastuun laskemisen osalta ehdotetaan lisättäväksi eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin säännös siitä, että laskuperusteet tulee laatia ottaen huomioon ensisijaisesti eläke-etuuksien turvaaminen. Vastuuvelan ja eläkevastuun laskennassa käytettävät oletukset tulisi valita varovaisutta noudattaen ja vakuutusmatemaattisten menetelmien tulisi olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei niiden muuttamiseen ole perusteltua syytä. Eläkevastuun ja vastuuvelan laskemisessa käytettävä enimmäiskorko annettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Eläkevastuun ja vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko voitaisiin Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita enimmäiskorkoa suuremmaksi eläkevastuuta tai vastuuvelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys.

Direktiivi edellyttää lisäeläkejärjestelmää koskevan vastuun täysimääräistä kattamista. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan eläkevastuun ja vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta mahdollisesti aiheutuva vastuuvela voitaisiin Vakuutusvalvontaviraston luvalla jättää kattamatta rajoitetusti ja määrääjäksi (katevajuus). Katevajauksen salminen edellyttäisi, että eläkelaitos tekisi konkreettisen ja toteuttamiskelpoisten suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi. Suunnitelmasta ja sen sisällöstä säädettäisiin eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa.

Muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta valuuttariskien rajoittamista koskevaa rajaa

ehdotetaan nostettavaksi direktiivin vaatimuksen mukaisesti nykyisestä 20 prosentista 30 prosenttiin vastuuvelan tai eläkevastuun katteena olevista varoista.

Direktiivin toimintapääomaa koskevat säännökset eivät edellytä eläkesäätiöiden tai -kassojen osalta muutoksia, koska voimassa olevan lainsäädännön mukaan työnantaja takaa biometriset ja sijoitustoiminnan riskit ja ansaitut etuudet.

Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi määritelmä rajat ylittävää lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen osalta (ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa). Rajat ylittävää toimintaa harjoittavat ETA-lisäeläkesäätiöt ja -kassat voisivat myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille. Eläkesäätiölain uudessa 13 a luvussa ja vakuutuskassalain uudessa 14 a luvussa säädettäisiin ETA-lisäeläkesäätiön tai -kassan perustamisesta ja rajat ylittävän toiminnan harjoittamisesta Suomessa ja muissa ETA-valtioissa.

Vakuutuskassalain uuteen 14 a lukuun 1 sätettäisiin lisäksi säännökset ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävästä lisäeläke-toiminnasta Suomessa. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden osalta rajat ylittävää toimintaa koskevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin. Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettu laki koskisi siten ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vahinko-, henki- ja lisäeläke-toimintaa Suomessa. Ehdotetut muutokset koskisivat vain sellaisia vakuutusyhtiöitä ja lisäeläkelaitoksia, joiden kotivaltio kuuluisi Euroopan talousalueeseen. Lisäksi rajat ylittävään toimintaan liittyen lakeihin lisätettäisiin direktiivin edellyttämät eri jäsenvaltioiden viranomaisten yhteistyötä koskevat säännökset ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäviä laajennettaisiin direktiivin edellyttämällä tavalla.

Vastuuvelan ja eläkevastuun kattamista ja toimintapääomaa koskevia säännöksiä on nykyisin lain, asetuksen ja määräyksen tasolla. Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön määräyksenantovaltuuksista säädetään vastuuvelan ja eläkevastuun kattamista ja toimintapääomaa koskevissa

asetuksissa. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisella voidaan vain lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä. Näin ollen valtuutussäännökset on nostettava lain tasolle. Lisäksi, koska kysymys on niinkin keskeisistä asioista kuin eläkevastuun kattamista ja toimintapääomaa koskevien vaatimusten asettamisesta, sääntely ehdotetaan kokonaisuudessaan siirrettäväksi lain tasolle.

Direktiivin säännökset koskevat lisäeläkejärjestelmiä, joissa lisäeläkelaitokset tai työnantajat takaavat kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja eliniänodotukseen liittyvän riskin (biometrinen riski), sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tietyn tason taikka järjestelmiä, joissa jäsenet vastaavat yksin sijoitusriskeistä. Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain mukaan lisäeläketoiminta on sosiaalista henkilövakuutustoimintaa, jossa työnantajat (osakkaat) kantavat lisäeläketoimintaa koskevat riskit, eikä työnantaja voi siirtää lisäeläketoimintaan liittyviä biometrisiä, sijoitustoiminnan tai eläke-etuuksien tasoa koskevia riskejä jäsenien tai yksin lisäeläkelaitoksen kannettavaksi. Eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat harjoittaneet voimassa olevan lainsäädännön nojalla etuusperusteista lisäeläketoimintaa. Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalaki perustuvat siten ansaintaperiaatteelle, jonka mukaan lisäeläke kertyy osana palkkaa sitä mukaan kun työtä tehdään. Sijoitustoimintaan liittyvien riskien siirtäminen työnantajalta työntekijöille ei vastaa lainsäädäntömme sosiaalipoliittista linjaa. Sijoitusrisikin siirtäminen työnantajalta työntekijälle merkitsisi merkittävää muutosta lainsäädäntömme sosiaalipoliittisiin ja työoikeudellisiin periaatteisiin. Koska muutoksen vaikutuksia lisäeläkelaitosten toimintaan ja jäsenten oikeuksiin, kuten hallintoon, oikeuteen eläkelaitoksen varoihin ja lisäeläkejärjestelyjen suhteeseen työsopimuslainsäädäntöön, ei ole tutkittu perusteellisesti, ehdotuksessa ei ole pidetty perusteltuna muuttaa kansallisen lainsäädäntömme nykyisiä sosiaalipoliittisia periaatteita.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen eikä kansalaisten asemaan. Vakuutusvalvontaviraston valvontatehtävien voidaan olettaa lisääntyvän jonkin verran lisä-

eläkedirektiivin salliman rajat ylittävän toiminnan osalta. Lisäeläkedirektiivin rajat ylittävällä toiminnalla tavoitellaan lisäeläkejärjestelmiä hoitaville laitoksille toimialan kilpailukyvyyn parantamista yhteisössä ja työvoiman liikkuvuuden helpottamista.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 8 päivänä tammikuuta 2004 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella Euroopan parlamentin ja neuvoston ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetusta direktiivistä (2003/41/EY) johtuvat muutokset Suomen lainsäädäntöön ja muut tarvittavat muutokset vakuutuskassojen ja eläkesäätiöitä koskevaan lainsäädäntöön. Työryhmä ei kuitenkaan tehnyt ehdotusta tarvittaviksi lainmuutoksiksi.

Tämä esitys on laadittu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Esitys sisältää lisäeläkedirektiivin edellyttämät muutokset eläkesäätiölakiin, vakuutuskassalakiin ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin.

Valmistelussa on kuultu työryhmää ja sijoitusasiantuntijoita, minkä lisäksi valmistelun yhteydessä on oltu yhteydessä työmarkkinajärjestöjen edustajiin ja työministeriöön.

Edellä mainitun työryhmän tarkoituksena on jatkaa työtään työmarkkinajärjestöjen edustajilla lisätyn eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistuksen valmisteluniseksi.

4.2. Lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausunnot Vakuutusvalvontavirastolta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta, Eläkesäätiöyhdistykseltä, Vakuutuskassojen yhdistykseltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:ltä, Kuluttajien vakuutustoimistolta ja Vakuutuslautakunnalta, oikeusministeriöltä ja työministeriöltä.

Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on tarpeellisin osin otettu huomioon hallituksen esitystä valmisteltaessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Eläkesäätiölaki

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Pykälän ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin ETA-lisäeläkesäätiöitä koskevasta yleisestä lain soveltamisohjeesta.

2 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 a kohta, jossa määriteltäisiin uusi termi, ETA-lisäeläkesäätiö. ETA-lisäeläkesäätiöllä tarkoitetaan eläkesäätiölain mukaisesti perustettua ETA-lisäeläkesäätiötä, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Euroopan talousalueella. ETA-lisäeläkesäätiö ei voi harjoittaa työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan säännöksiin, joissa säädetään lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkelaitosten rajat ylittävästä toiminnasta.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 b kohta, jossa määriteltäisiin lisäeläkedirektiivin tarkoittama ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos. Ehdotuksella tarkoitetaan viitattavaksi muiden ulkomaisten lisäeläkelaitosten kuin ETA-vakuutusyhtiöiden harjoittamaan lisäeläke-toimintaan. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan säännöksiin, joissa säädetään lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkelaitosten rajat ylittävästä toiminnasta.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jossa 7—13 kohdiksi lisättäisiin eläkesäätiön kateasetuksen 1 § ja 2 §:ssä sekä sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä olleet määritelmät ja soveltamisalan tarkennukset lukuun ottamatta eläkesäätiön kateasetuksen 2 §:n 3 momenttia. Uusien lisättyjen kohtien johdosta 1 momentin 5 ja 6 kohtiin tehdään tekniset muutokset.

4 §. Pykälän 3 momentin lainanottoa kos-

keva säännös ehdotetaan muutettavaksi direktiivin 18 artiklan 2 kohdan mukaiseksi. Säännöksellä käytännössä rajoitetaan A-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden A-osastojen osalta mahdollisuutta ottaa lainaa nykyisessä laajuudessa. Nykyisin voimassa olevan lain nojalla annetun sosiaali- ja terveysministeriön määräyksen nojalla eläkesäätiöllä on ollut mahdollisuus ottaa valtion asuntotarkoituksiin myönnettyjä luottoja, vuokra-asuntolainoja koskevan lainsäädännön mukaisia lainoja ja muita erityisen painavista syistä myönnettyjä luottoja. Esityksessä ehdotetaan direktiivin mukaisesti, että A-eläkesäätiöt ja AB-eläkesäätiöt A-osastojen osalta voisivat ottaa lainaa ainoastaan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi tarkoitettuja lyhytaikaisia luottoja. Sääntely koskisi vain uusia lainoja. Tämän lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksissä säädettäisiin siitä, että eläkesäätiöt voisivat säilyttää nykyiset lainat niitä koskevien lainaehdojen mukaisesti.

B-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden B-osastojen osalta lainanottomahdollisuus säilyisi nykyisellään, mutta lainanottomahdollisuudesta säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön määräyksen sijaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi direktiivin 18 artiklan 2 kohdan mukaisesta kiellosta toimia kolmannen osapuolen takajana. Ehdotettu lisäys koskisi eläkesäätiön sekä vapaaehtoista että lakisääteistä toimintaa. Ehdotus ei muuttaisi voimassa olevaa oikeustilaa.

5 §. Pykälän 3 momenttia muutetaan direktiivin 18 artiklan 1 f kohdan mukaisesti. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varojen osalta työnantajayritykseen tehtävät sijoitukset rajoitettaisiin viiteen prosenttiin. Lisäksi momenttiin lisättäisiin direktiivin säännös siitä, että työnantajayritykseen ja sen kanssa samaan ryhmään kuuluviin yrityksiin tehtävät sijoitukset eivät saa ylittää 10 pro-

senttia A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varoista. Voimassa oleva laki rajoittaa vain vastiketta vastaan hankittujen työnantajayhtiön osakkeiden omistamista. Direktiivi rajoittaa kuitenkin kaikkia työnantajaan tehtäviä sijoituksia.

Ehdotus ei kuitenkaan koskisi sellaisia työnantajayritykselle annettuja lainoja, joille on asetettu työnantajasta riippumaton katekelpoinen vakuus. Jos lainalla on työnantajasta riippumaton vakuus, tosiasiallinen riski ei riipu työnantajan toiminnasta. Tällaisten sijoitusten osalta on perusteltua, että lainoja työnantajalle ei rajoiteta ehdotetulla tavalla viiteen tai kymmeneen prosenttiin.

B-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden B-osastojen osalta pykälän 3 momentti pysyisi ennallaan.

Ehdotus muuttaisi voimassa olevan lain 4 §:n 4 momentin ja siihen liittyvän 143 §:n soveltamista tuomalla niiden sijaan uuden rajoituksen työnantajayritykseen tehtävien sijoitusten osalta. Näihin sijoituksiin ei kuitenkaan luettaisi sellaisia työnantajayritykselle annettuja lainoja, joille on asetettu työnantajasta riippumaton katekelpoinen vakuus. Tällöin tosiasiallinen riski ei riippuisi työnantajayrityksen toiminnasta.

Direktiivi sallii 18 artiklan 1 f kohdan säännöksen kansallisen voimaansaattamisen siirtämisen 23 syyskuuta 2010 asti, mikäli laitos ei harjoita rajat ylittävää toimintaa. Kyseinen siirtymäsäännös ehdotetaan lisättäväksi tämän lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiin.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännös koskisi vain B-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön B-osastoa, koska direktiivi ei salli lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkelaitosten osalta mahdollisuutta poiketa direktiivin 18 artiklan 1 f kohdan säännöksestä.

Ehdotuksen osalta on huomattava, että pykälän 3 momentti koskee eläkesäätiön mahdollisuutta sijoittaa työnantajaan, kun taas ehdotettu 47 i § rajaa eläkesäätiön mahdollisuutta lukea eläkevastuuta kattavaan omaisuuteen työnantajajoihin.

6 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, joka vastaa direktiivin 19 artiklan 1 ja 2 kohtia. Ehdotettu lisäys ei muuta voimassa olevaa oikeustilaa. Ehdotuksella tar-

koitetaan sitä, että A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiöllä A-osaston osalta olisi oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka ovat hyväksytyjä luottolaitostoiminnasta annetun lain, sijoitusrahastolain, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain tai vakuutusyhtiölain mukaisesti taikka muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti, jotka vastaavat pykälässä mainittuja direktiivejä. Eläkesäätiöllä olisi ehdoituksen mukaan myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka ovat hyväksytyjä luottolaitostoiminnasta annetun lain, sijoitusrahastolain tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisesti taikka muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.

7 §. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tehtäväksi sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston välisestä työnjaosta johtuva tekninen korjaus.

Pykälän 3 momentin voimassa oleva säännös ei voi koskea direktiivin tarkoittamaa rajat ylittävää toimintaa, koska rajat ylittävissä toiminnassa työnantaja voi harjoittaa toimintaansa missä tahansa Euroopan talousalueella. Siten tässä ehdotetaan, että 3 momentti ei koskisi ETA-lisäeläkesäätiöitä.

9 §. Pykälän 1 momentin voimassa olevan 9 kohdan tarkoitusta ehdotetaan tarkennettavaksi vastaamaan direktiivin 9 artiklan 1 f i kohtaa. Direktiivissä säädetään, että jäsenille tulee tiedottaa riittävästi eläkejärjestelmän ehdoista, erityisesti eläkejärjestelmän osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista.

Voimassa olevan 1 momentin 9 kohdan mukaan säännöissä tulee mainita, säilyttääkö ja missä määrin toimintapiiriin kuulunut henkilö tai hänen edunsaajansa säilyttää oikeuden eläkkeeseen tai muuhun etuuteen, jos toimintapiiriin kuuluneen henkilön vakuutusuhde on päättynyt ennen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista. Direktiivin vaatimuksista johtuen voimassa olevaa säännöstä olisi aina tulkittava siten, että säännöissä olisi mainittava selkeästi, mikäli vakuutetuilla ei ole vapaakirja-oikeutta vakuutusuhteen päättyessä. Jos säännöissä ei mainita selvästi vapaakirja-oikeuden puuttumisesta tai vapaakirja-oikeuden saamiseen liittyvistä ehdoista, eläkesäätiön

säännöt ovat harhaanjohtavat ja epäselvät vakuutettujen kannalta. Kyseinen tilanne saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa vapaakirjajoikeuden puuttuminen selviäisi vakuutetulle vasta vakuutus-suhteen päättymistä koskeissa tilanteissa, esimerkiksi työsuhteen päättyessä. Ehdotuksella pyritään siten lisäämään vakuutettujen tietoisuutta heille kuuluvista tai kuulumattomista oikeuksista.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset vakuutettujen oikeuksista liikkeen luovutustilanteissa. Pykälän 9 kohdan säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että säännöissä tiedotettaisiin erikseen vakuutettujen mahdollisesta vapaakirjajoikeudesta vakuutus-suhteen päättyessä (voimassa oleva 9 kohta) ja erikseen vakuutettujen oikeuksista liikkeen luovutustilanteissa (uusi 9 a kohta).

Ehdotus perustuu direktiivin 9 artiklan 1 f i kohdan säännökseen. Ehdotuksen taustalla vaikuttaa myös eduskunnan työ- ja tasa-arviovaliokunta mietintö (5/2002 vp). Käsitellessään hallituksen esitystä laiksi työsopimuslain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta (HE 97/2002 vp) työ- ja tasa-arvovaltiokunta piti tärkeänä selvittää, miten käytännössä voidaan mahdollisimman hyvin ja aukottomasti huolehtia siitä, ettei työntekijöille ja heidän edunsaajilleen synny lisäeläke-etujen menetyksiä liikkeen luovutuksen tapahduttua.

Käytännössä työntekijöiden lisäeläke-etujen siirtyminen liikkeen luovutuksessa on aiheuttanut epäselvyyksiä, jotka ovat toisinaan johtaneet oikeudenkäynteihin. Riidat lisäeläke-etujen säilymisestä liikkeen luovutuksessa olisivat ainakin eräissä tapauksissa olleet vältettävissä, jos liikkeen luovuttajalla ja luovutuksen saajalla ja etujen piirissä olevilla työntekijöillä olisi ollut paremmat tiedot oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Näin ollen ehdotuksella pyritään selkiinnyttämään liikkeen luovutustilanteisiin liittyviä vakuutettujen oikeuksia.

Eläkesäätiön säännöissä ei ole ollut aikaisemmin nimenomaista mainintaa toimintapiiriin kuuluvien ja heidän edunsaajiensa oikeuksista liikkeen luovutustilanteessa. Työsopimuslain 1 luvun 10 §:n nojalla liikkeen luovutustilanteessa vastaanottava työnantaja vastaa lisäeläke-etuuksista niin luovutusta edeltävältä kuin sen jälkeiseltäkin ajalta.

Työsopimuslain säännöksen tarkoituksena on varmistaa erityisesti lisäeläke-etuuksien siirtyminen liikkeen luovutuksissa luovutuksen saajan vastattaviksi. Jotta vakuutettujen oikeudet liikkeen luovutustilanteissa eivät jäisi vain työsopimuslain sääntelyn varaan, tässä ehdotetaan, että myös eläkesäätiölain säännöissä olisi maininta siitä, että vakuutettujen oikeudet säilyvät täysimääräisinä liikkeen luovutustilanteissa työsopimuslain 1 luvun 10 §:n edellyttämällä tavalla.

Ehdotuksella pyritään lisäksi selventämään liikkeen luovutuksen ja muiden vakuutus-suhteen päättymistä koskevien tilanteiden eroja. Liikkeen luovutustilanteet tulisi pitää selvästi erillään momentin 9 kohdan mukaisista vapaakirjasäännöksistä, koska liikkeen luovutustilanteessa lisäeläkkeiden järjestämisvelvollisuus ja vakuutettujen oikeudet määräytyvät työsopimuslain mukaisesti. Esimerkiksi se, että vakuutetuilla ei olisi sääntöjen mukaan vapaakirjajoikeutta vakuutus-suhteen päättymisen yhteydessä, ei missään tilanteessa voisi tarkoittaa sitä, että vakuutetuilla ei olisi oikeutta lisäeläkkeen jatkumiseen liikkeen luovutustilanteessa. Liikkeen luovutustilanteissa on otettava huomioon, että lähtökohtaisesti työsopimuslain säännösten mukaan vastaanottava työnantaja vastaa lisäeläkkeiden järjestämisestä sekä liikkeen luovutusta edeltävältä että sen jälkeiseltä ajalta. Näin ollen momentin voimassa oleva 9 kohta, joka koskee vakuutus-suhteen päättymistä koskevia tilanteita, määrittelee epäselvästi vakuutettujen oikeudet liikkeen luovutustilanteissa. Vakuutettujen näkökulmasta säännöistä mainitut oikeudet vakuutus-suhteen päättyessä saattavat antaa virheellisen kuvan vakuutetuille heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteissa.

Vakuutettujen kannalta olisi olennaista tietää, että heidän lisäeläke-etuuksensa ovat aina turvattu liikkeen luovutustilanteissa riippumatta siitä, mitä eläkesäätiön säännöissä todetaan muista vakuutus-suhteen päättymistä koskevista tilanteista. Näin ollen epäselvyyksien välttämiseksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 a kohta, jonka mukaan eläkesäätiön säännöissä olisi mainittava erikseen tieto siitä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvilla ja heidän edunsaajillansa on aina oikeus lisäeläkkeeseen tai

muhun etuuteen työsopimuslain 1 luvun 10 §:n tarkoittamassa liikkeen luovutustilanteessa.

Ehdotuksella ei kuitenkaan tarkoiteta sitä, että säännöissä määriteltäisiin, miten lisäeläke-etuudet järjestetään liikkeen luovutustilanteissa, koska käytännössä toteuttamisvaihtoehtoja on useita, joista luovuttava työnantaja ja vastaanottava työnantaja voivat sopia erikseen. Ehdotuksella ei siten tarkoiteta rajoittavaa luovuttavan työnantajan ja vastaanottavan työnantajan mahdollisuuksia neuvotella lisäeläke-etuuksien järjestämistavasta liikkeen luovutustilanteessa. Eläkesäätiön hallitus ei voisi esimerkiksi sitoa eläkesäätiön säännöillä luovuttavaa työnantajaa ja vastaanottavaa työnantajaa järjestämään lisäeläke-etuudet tietyllä tavalla liikkeen luovutustilanteessa. Ehdotuksen tarkoituksena on turvata vakuutettujen tiedonsaantioikeus siten, että vakuutetuille olisi selvää, että liikkeen luovutus ei voisi johtaa heidän tai heidän edunsaajiensa oikeuksien vähenemiseen tai menettämiseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös uudet tiedonantoa koskevat kohdat 15 a ja 15 b. Uudet kohdat 15 a ja 15 b perustuvat direktiivin 9 f artiklan i—iii kohtiin ja 11 artiklan kappaleisiin 1—4. Direktiivin mukaan on erittäin tärkeää, että eläkejärjestelmän jäsenille ja edunsaajille tarjotaan riittävästi tietoa. Tämä on oleellista erityisesti laitoksen rahoituksen vakautta, sopimusehtoja, etuuksia, kertyneiden eläke-etuuksien tosiasiallista rahoitusta, sijoituspolitiikkaa sekä riskien ja kustannusten hallintaa koskevien tietopyyntöjen osalta. Direktiivin tarkoittama termi ”jäsen” tarkoittaa tässä eläkesäätiölain toimintapiiriin kuuluvia ja vapaakirjan saaneita henkilöitä, joilla on nyt tai tulevaisuudessa oikeus eläke-etuuksiin. Lisäksi direktiivin tarkoittamalla termillä ”edunsaaja” tarkoitetaan eläkesäätiölain eläkkeensaajia. Eläkkeensaaja voi olla henkilö, joka on itse ollut vakuutettuna eläkesäätiössä tai henkilö, joka on vakuutetun edunsaaja.

Direktiivin 9 f artiklan ja 11 artiklan pakottavat tiedonantosäännökset ehdotetaan lisättäväksi eläkesäätiölain uusiin tiedonantoa koskeviin pykäliin 49 a ja 49 b.

Vakuutettujen kannalta olisi kuitenkin olennaista, että heidän ei tarvitse tutustua

eläkesäätiölakiin saadakseen tietää, milloin ja mistä seikoista heille tulisi toimittaa säännönmukaisesti tietoja ja mistä seikoista heillä on oikeus pyytää itse tietoja. Edelleen ottaen huomioon direktiivin 11 artiklan 1 kohdan säännöksen siitä, että jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että jokainen sen alueelle sijoittautunut laitos antaa vähintään 11 artiklassa tarkoitettut tiedot jäsenille ja edunsaajille ehdotetaan, että eläkesäätiölain 49 a—49 b §:ssä mainitut tiedonantosäännökset luoteltaisiin eläkesäätiön säännöissä. Lisäksi säännöissä kerrottaisiin miten ja milloin kyseiset tiedot annetaan kaikille toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siten varmistamaan, että vakuutetut tietävät etukäteen, mitä tietoja heillä on oikeus saada ja miten ja milloin niistä tulisi heille tiedottaa. Ehdotettu säännös lisäisi direktiivin keskeisen tavoitteen mukaisesti vakuutettujen tiedonsaantioikeuksia.

Edellä mainituin perustein pykälän 15 a kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että eläkesäätiön säännöissä luoteltaisiin eläkesäätiölain 49 a §:ssä mainitut tiedot, jotka eläkesäätiö toimittaa säännönmukaisesti toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille tiedoksi. Säännöissä mainittaisiin siten 49 a §:n nojalla, että eläkesäätiö toimittaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille tiedoksi 1) eläkesäätiön säännöt, 2) kohtuullisen ajan kuluessa kaikki eläkejärjestelmän sääntöihin tehtyjä muutoksia koskevat olennaiset tiedot ja 3) vuosittain selvitys eläkesäätiön taloudellisesta tilanteesta. Eläkkeensaajien osalta säännöissä mainittaisiin, että eläkesäätiö toimittaa 1) eläkkeensaajan eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaista tietoa niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu ja 2) kohtuullisen ajan kuluessa kaikki eläkejärjestelmän sääntöihin tehtyjä muutoksia koskevat olennaiset tiedot.

Edelleen pykälän 15 a kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että eläkesäätiön säännöissä luoteltaisiin eläkesäätiölain 49 b §:ssä mainitut tiedot, jotka eläkesäätiö toimittaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille tiedoksi pyynnöstä. Säännöissä mainittaisiin siten

49 b §:n 1 momentin nojalla, että eläkesäätiö toimittaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille heidän pyynnöstään tiedoksi 1) tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen sekä 2) sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen. Edelleen 49 b §:n 2 momentin nojalla säännöissä todettaisiin, että eläkesäätiö toimittaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille tiedoksi heidän pyynnöstään tiedot 1) eläke-etuuksien tavoitetasosta, 2) etuuksien tasosta vakuutuspuheen päätyessä sekä 3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen työsuhteen päättymisestä koskevassa tilanteessa. Lisäksi 49 b §:n 3 momentin nojalla säännöissä tulisi mainita liikkeen luovutuksen kohteena olevien vakuutettujen oikeudesta saada pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteissa.

Eläkesäätiön säännöissä ei sen sijaan edellytetä mainittavan eläkesäätiölain 49 a § ja 49 b §:ssä mainitun edustajan oikeudesta saada tietoja.

Pykälän 15 b kohdassa ehdotetaan, että lisäeläketointaa harjoittavan eläkesäätiön säännöissä mainittaisiin toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä heidän edunsaajiensa oikeusturvakeinoista. Ehdotus perustuu direktiivin 9 f artiklan i kohtaan, jossa säädetään eläkejärjestelmän osapuolten oikeuksista tiedottamisesta.

Oikeusturvakeinoista tiedottamisesta on säädetty voimassa olevan lain 49 a §:ssä, jonka mukaan oikeusturvakeinoista tulisi tiedottaa samassa yhteydessä kuin toimintapiiriin kuuluville henkilöille on tiedotettu säännöistä. Käytännössä oikeusturvakeinoista tiedotetaan pääsääntöisesti eläkepäättöksen yhteydessä. Vakuutettujen ja heidän edunsaajiensa etujen turvaamiseksi ja heidän oikeuksien kannalta on kuitenkin olennaista, että heidän käytettävissä olevista muutoksenhakukeinoista tiedotettaisiin nimenomaisesti eläkesäätiön säännöissä.

Vakuutusyhtiöiden osalta vakuutettujen käytettävissä olevat oikeusturvakeinot mainitaan alan yleisen käytännön mukaisesti vakuutusehdoissa, minkä lisäksi vakuutusoppi-

muslain 2 luvun 8 §:n nojalla vakuutusyhtiöiden tulee tiedottaa oikeusturvakeinoista korvaushakemuksen johdosta annettavasta tai muusta vakuutusta koskevan päätöksen yhteydessä. Eläkesäätiöitä koskeva ehdotus vastaisi siten vakuutusalan yleistä käytäntöä.

Eläkesäätiöyhdistys on sopinut Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenenä olevien eläkesäätiöiden (ja eläkekassojen) osalta Kuluttajien vakuustustoimiston ja Vakuutuslautakunnan palvelujen käytöstä. Sopimuksen mukaan Kuluttajien vakuustustoimiston maksuttomat neuvontapalvelut ovat lisäeläketointaa harjoittavien eläkesäätiöiden, vakuutusmaksuja suorittavien tahojen, vakuutettujen ja edunsaajien käytettävissä. Lisäksi Vakuutuslautakunta antaa lausuntoja (ratkaisusuosituksia) eläkesäätiöiden lisäeläkevakuutuksia koskevissa asioissa. Lausuntoa voi pyytää eläkesäätiö, vakuutusmaksujen suorittaja, vakuutettu tai edunsaaja. Järjestely koskee Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenenä toimivia säätiöitä 1 päivänä toukokuuta 2004 alkaen (ja kassoja 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen).

Koska direktiivin 14 artikla korostaa toimivaltaisen viranomaisen roolia jäsenten ja edunsaajien etujen turvaajana, säännöissä voitaisiin mainita myös Vakuutusvalvontaviraston asemasta eläkesäätiöitä valvovana viranomaisena. Koska Vakuutusvalvontavirasto ei kuitenkaan ole muutoksenhakuelin, Vakuutusvalvontavirastoa koskeva maininta tulisi pitää selvästi erillään muutoksenhaku koskevista tiedoista.

Tässä ehdotetaan, että oikeusturvakeinoja koskeva säännös koskisi vain eläkesäätiön vapaaehtoista lisäeläketointaa, koska lakisääteistä toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden muutoksenhakukeinoista säädetään erikseen työntekijäin eläkelaisissa (395/61).

19 §. Pykälän 1 momentti muutettaisiin osakeyhtiölakiin lailla 887/2002 tehtyä muutosta vastaavasti siten, että vähintään yhdellä eläkesäätiön hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla olisi oltava asuinpaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä siitä poikkeusta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin eläkesäätiön johdon ammattipätevyyttä koskevasta vaatimuksesta direktiivin 9 b artiklan mukaisesti.

Ehdotettu johdon ammattipätevyyttä koskeva vaatimus vastaa asiasisällöltään vakuutusyhtiölain vastaavaa säännöstä. Johdolla tarkoitetaan tässä eläkesäätiölain 3 luvussa määriteltyä johtoa eli hallituksen jäseniä ja asiameistä sekä mahdollisen hallintoneuvoston jäseniä. Tässä ehdotetaan, että johtoa koskeva säännös koskisi sekä vapaaehtoista että lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkesäätiön johtoa. Etenkin AB-eläkesäätiöiden osalta on mahdollista jakaa direktiivin johtoa koskevat säännökset koskemaan vain lisäeläketoimintaa. Edelleen on perusteltua, että lakisääteisen toiminnan osalta eläkesäätiön johto täyttää direktiivissä mainitut ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset.

Hyvämaineisena ei voitaisi pitää henkilöä, jonka aikaisempi toiminta, esimerkiksi se, että hänet olisi tuomittu syylliseksi merkittäviin talousrikoksiin, osoittaisi hänet ilmeisen sopimattomaksi toimimaan eläkesäätiön johdossa. Ehdotuksessa tarkoitettu tarvittava ammattipätevyys ja kokemus ehdotetaan suhteutettavaksi eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen.

Direktiivi mahdollistaa myös sen, että jos johdolla itsellään ei ole tarvittavaa ammattipätevyyttä ja kokemusta eläkesäätiötoiminnan hoitamiseen, eläkesäätiön johto voisi palkata avukseen henkilöitä, joilla on ehdotuksen mukainen tarvittava ammattipätevyys ja kokemus eläkesäätiötoiminnan hoitamiseen. Edelleen eläkesäätiön johto voi ostaa nykyisen käytännön mukaisesti tarvittavia palveluita eläkesäätiön toiminnan hoitamiseksi. Ehdotus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että asiamiehen tai hallituksen vastuu voitaisiin siirtää ehdotuksessa tarkoitetuille neuvonantajille. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiön johto voi vain hyödyntää direktiivin mahdollistamalla tavalla neuvonantajiansa ammattitaitoa ja kokemusta, kun arvioidaan, täyttääkö eläkesäätiön johto 2 momentissa tarkoitettujen johdon ammattipätevyyttä ja kokemusta koskevat vaatimukset. Eläkesäätiö vastaa siitä, että johto yksin tai yhdessä neuvonantajien kanssa täyttää ehdotetun 2 momentin vaatimukset. Mikäli valvontaviranomainen katsoisi, etteivät 2 momentissa tarkoitettujen vaatimukset johdon tai sen palkkaaman neuvonantajan osalta täytyisi, se voisi käyttää 8 luvussa mainittuja pakkokeinoja asian korjau-

miseksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin eläkesäätiön johtoa koskevasta veloitteesta hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut. Ehdotus perustuu direktiivin 14 artiklan 2—3 kohtien, 4 a kohdan ja 18 artiklan 1 a kohdan säädöksiin, joissa toistuvasti korostuu se, että laitoksen ja laitoksen johdon tulisi suojata jäsenten ja edunsaajien edut asianmukaisesti. Direktiivin 14 artiklan 2—3 kohtien ja 4 a kohdan mukaan valvontaviranomaisilla on valtuudet toteuttaa minkä tahansa sen alueella sijaitsevan laitoksen osalta tai laitosta johtaviin henkilöihin nähden kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla voidaan välttää tai korjata direktiivin tarkoitettujen jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat. Edelleen direktiivin mukaisesti valvontaviranomainen voi rajoittaa tai kieltää alueellaan toimivan laitoksen toiminnan kokonaan, jos laitos ei suojaa direktiivissä tarkoitettujen jäsenten ja edunsaajien etuja asianmukaisesti.

Direktiivin mukaan eläkelaitoksen johdon on siten toiminnassaan suojattava jäsenten ja edunsaajien edut asianmukaisesti. Jotta Vakuutusvalvontavirasto voisi valvoa eläkesäätiön johdon toimintaa direktiivin 14 artiklan tarkoittamassa merkityksessä eläkesäätiölain 8 luvun 67 §:n 1 momentin nojalla, tässä ehdotetaan, että eläkesäätiölakiin lisättäisiin johdon nimenomainen velvoite hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut. Nykyisessä eläkesäätiölainsäädännössä ei ole nimenomaista säännöstä, joka velvoittaisi eläkesäätiön johtoa toimimaan edellä mainitulla tavalla. Ehdotuksen mukaan vakuutettujen etujen huomioon ottaminen tulisi olla eläkesäätiön toiminnan johtava yleisperiaate, jonka noudattamista valvoisi Vakuutusvalvontavirasto.

Vakuutettujen etujen huomioon ottamista koskeva säännös saattaisi tulla sovellettavaksi esimerkiksi, jos eläkesäätiön säännöissä olisi tulkinnallisesti epäselvä kohta. Epäselvää sääntökohtaa tulisi tulkita vakuutettujen eduksi. Ehdotus vastaisi vakuutusyhtiöitä

koskevaa käytäntöä, jonka mukaisesti epäselviä vakuutusehtoja tulkitaan aina kuluttajan asemassa olevien vakuutettujen eduksi.

Vakuutettujen etuja edistävä säännös vaikuttaisi myös eläkesäätiön johdon päätöksentekoon ja päätösten täytäntöönpanoon. Päätöksenteossa tulisi ottaa huomioon vakuutettujen edut siten, että päätösten ja niiden täytäntöönpano olisi johdonmukaista ja yhdenvertaista vakuutettujen kannalta. Ehdotus ei kuitenkaan estäisi sellaisten päätösten tekemistä, jotka olisivat eläkesäätiölain nojalla sallittuja. Ehdotus ei estäisi esimerkiksi ylikatteen palauttamista tai eläkesäätiölain 1 luvun 11 §:ssä mainittuja päätöksiä. Ehdotetun yleisperiaatteen nojalla tehtävien päätösten tulisi kuitenkin olla yhdenmukaiset suhteessa kaikkiin vakuutettuihin. Päätösten täytäntöönpanossa ei voitaisi esimerkiksi perusteettomasti suosia tiettyä vakuutettujen ryhmää muiden vakuutettujen kustannuksella. Eläkesäätiön johtoa ei kuitenkaan voitaisi moitita esimerkiksi sijoitustoiminnan epäonnistumisesta, mikäli johto on toiminut sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen mukaisesti ja varat on sijoitettu direktiivin 18 artiklan 1 a kohdan mukaisesti jäsenten ja edunsaajien parhaan edun mukaisesti.

Edellä mainittua ehdotusta voidaan pitää tarpeellisenä myös, koska eläkesäätiölaissa ei ole mainintaa hyvästä eläkesäätiötavasta. Näin ollen eläkesäätiölakiin on perusteltua lisätä vakuutettujen etujen edistämistä koskeva yleinen periaate, joka ohjaisi eläkesäätiön toimintaa ja johdon menettelyä direktiivin edellyttämällä tavalla. Ehdotettu säädös ohjaisi eläkesäätiön johtoa toimimaan niin sanotun hyvän eläkesäätiötavan mukaisesti. Ehdotuksella pyritään turvaamaan vakuutettujen edut direktiivin edellyttämällä tavalla. Ehdotus vastaa myös yleisesti monissa jäsenvaltioissa omaksuttua linjaa korostaa johdon velvoitteita ehdotetulla tavalla.

Pykälän voimassa oleva 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 4 momentiksi.

25 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka vastaisi direktiivin 14 artiklan 1 kappaleen säännöstä sisäisestä valvonnasta. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole lainkaan sisäistä valvontaa koskevia säännöksiä. Direktiivin mukaan Vakuutusvalvontaviraston on edellytettävä, että jokai-

nen Suomen alueella sijaitsevalla lisäeläkelaitoksella on asianmukainen hallinto- ja kirjanpitojärjestelmä sekä riittävä sisäinen valvontamenettely. Koska eläkesäätiön hallitus on viime kädessä vastuussa koko toiminnasta, ehdotetaan, että hallitus olisi vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 c pykälän mukaan vakuutusyhtiöllä ja vakuutusomistusyhteisöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Tässä ehdotetaan, että 3 momentissa säädettäisiin vakuutusyhtiölakia vastaavalla tavalla myös riskienhallintajärjestelmistä.

Tässä ehdotetaan, että vaatimus riittävien sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien järjestämisestä ulotettaisiin eläkesäätiöiden lisäeläketuiminnan lisäksi työntekijäin eläkelain mukaiseen toimintaan, koska etenkin AB-eläkesäätiöissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan on laitoksen kokonaisvaltaista valvontaa. Vaatimusta ei olisi mahdollista toteuttaa vain AB-eläkesäätiön A-osastossa. Edelleen on huomioitava, että vastaava säännös on työeläkeyhtiöillä. Näin ollen ehdotus koskisi sekä eläkesäätiön lisäeläketuimintaa että työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa.

Eläkesäätiön sisäisen valvonnan tulisi olla sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä ja asianmukaisesti järjestetty. Sisäisellä valvonnalla tarkoitettaisiin esimerkiksi kaikkia sisäisiä toimintaohjeita, henkilöstön ammattitaitoa, organisaation toimivuutta ja oikeaa tehtävien jakoa sekä päätöksentekojärjestelmien toimivuutta. Tehokas sisäinen valvontajärjestelmä edellyttää, että ne merkittävät sekä ulkoiset että sisäiset riskit, jotka voivat haitallisesti vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen, tunnistetaan ja arvioidaan jatkuvasti. Riskienhallinnalla osana sisäistä valvontaa tarkoitettaisiin toiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Ehdotetun säännöksen lisäksi on otettava huomioon, että sosiaali- ja terveysministeriön vakuutuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöksestä annettu asetus (1336/2002) edellyttää, että tilinpäätöksen liitetietoina esitetään selvitys eläkesäätiön olennaisista riskeistä ja niiden hallinnasta.

Lisäksi ehdotetaan vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 c §:ää vastaavalla tavalla, että Vakuutusvalvontavirasto voisi antaa tarkemmat määräykset eläkesäätiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

44 §. Pykälässä säädettäisiin muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta eläkesäätiön laskuperusteista ja eläkevastuun laskemisesta. Pykälässä huomioidaan lisäeläkedirektiivin 15 artiklan kohtien 4 a, 4 c, 4 d ja 5 vaatimukset.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 momentti, jossa säädettäisiin laskuperusteiden laatimisperiaatteista sekä eläkevastuun laskennassa noudatettavasta varovaisuuden ja vakuutusmatemaattisten menetelmien muuttamattomuuden periaatteesta. Laskuperusteet olisi laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti etuuksien turvaaminen. Voimassa oleva 1 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 2 momentiksi yllä mainitusta muutoksesta johtuen.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi direktiivin mukaiseksi siten, että eläkevastuu laskettaisiin täysimääräisesti kaikkia eläkesitoumuksia vastaavaksi. Voimassa olevan lain mukaan eläkevastuu on voitu laskea eläkesitoumuksia vastaavaa vastuuta pienempänä.

Eläkevastuun täyden kattamisen vaatimuksesta poikettaisiin kuitenkin pykälän 2 momentin mukaisessa tilanteessa, jossa laskuperusteista muutetaan siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista eläkevastuuta suurempi. Tällaisessa tilanteessa eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiön A-osaston osalta sallittaisiin määrääjäksi katevaja Vakuutusvalvontaviraston luvalla, mikäli laskuperusteiden muutos aiheutuisi momentissa luetelluista syistä. Taloudellisen tilanteen muuttumisella tarkoitetaan yleistä taloudellisessa tilanteessa tapahtunutta muutosta, joka samanaikaisesti koskettaa useita eläkelaitoksia. Ehdotettu katevaja kirjattaisiin vastuuvajauksena, jolle ei edellytettäisi katekeipoista vakuutta. Ehdotettu menettely lisäisi läpinäkyvyyttä eläkesäätiön rahoituksellisesta asemasta. Muutoksesta ei aiheutuisi säätiölle nykyistä menettelyä suurempia kustannuksia.

Pykälän ehdotetaan lisättäväksi uusi 3

momentti, jossa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksistä. Katevaja Vakuutusvalvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Eläkevastuun kasvusta aiheutuvan kertakustannuksen jaksottamista usealle vuodelle voidaan pitää perusteltuna, jotta yhden vuoden maksunkorostus ei muodostu liian suureksi. Kuitenkaan vähäistä vaikutusta yhden vuoden maksuun ei voida pitää perusteena katevaja Vakuutusvalvontaviraston sallimiseksi. Jos eläkevastuun kasvu nostaisi maksutasoa niin paljon, että maksun jaksottaminen usealle vuodelle johtaisi noin 10 prosentin vuotuiseen keskimääräiseen maksutason korotukseen, vuotuista vaikutusta maksutasoon ei voitaisi pitää vähäisenä.

Eläkesäätiön laatiman suunnitelman katevaja Vakuutusvalvontaviraston kuolettamisesta tulisi olla eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien ja vapaa-kirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla. Tällöin riittäisi, että suunnitelma olisi maksutta saatavilla eläkesäätiön tai työnantajan toimitiloista.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä myös turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa.

44 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta eläkevastuun laskennassa käytettävästä korosta. Pykälässä huomioidaisiin lisäeläkedirektiivin 15 artiklan kohdan 4 b vaatimukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin varovaisuuden noudattamisesta eläkevastuun laskennassa käytettävää korkoa valittaessa. Eläkevastuuta hyvitetään edellä mainittua korkoa käyttäen, eli etuuksien määrää laskettaessa otetaan huomioon tämän suuruinen tuotto eläkevastuuta kattavalle omaisuudelle. Tällöin varovaisuuden noudattaminen korkoa valittaessa olisi perusteltua, koska koron tulisi olla sellaisella tasolla, että A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto saa vuosittain sijoituksilleen vähintään tämän suuruisen tuoton. Momentissa säädetään yleisvaatimus eläkevastuun laskemisesta käytettävän koron valintaa varten. Aktuaa-

rin tulisi tarvittaessa soveltaa matalampaa korkoa kuin 4 momentin nojalla säädettyä enimmäiskorkoa, jos varovaisuuden vaatimus sitä edellyttää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että koron valinnassa tulee ottaa huomion pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion joukko-velkakirjalainojen tuotto. Tämä on perusteltua, koska näiden voidaan katsoa olevan viitearvoja arvioitaessa lähes riskitöntä tai hyvin matalariskistä sijoituksille saatavaa markkinatuottoa. Säännöksen on tarkoitus antaa viranomaisille ne johdonmukaiset puitteet, joilla enimmäiskorko asetettaisiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, eläkevastuun laskennassa käytettävä korko voidaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita myös eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason perusteella. Tällöin tulisi ottaa huomioon 1 momentin mukaisesti turvaavuuden kannalta tehtävä riittävä vähennys ja tulevien vakuutusmaksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotaso arvioitaessa tulisi huomioida mahdollinen ero sijoitusten ja eläkevastuiden kestossa silloin, kun sijoitusten kesto on eläkevastuiden kesto lyhyempi.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksena eläkevastuun laskennassa käytettävän koron enimmäismäärän ottaen huomioon mitä 2 momentissa säädetään. Henkivakuutusyhtiöiden osalta asetuksen käytettävän koron enimmäismäärästä antaa valtioneuvosto. Koron valinnalla on suuri merkitys eläkevastuun määrään, joten käytettävästä enimmäiskorosta tulisi säätää asetuksella. Tästä säädetystä enimmäiskorosta voitaisiin poiketa ylöspäin siten kuin 3 momentissa säädetään.

46 §. Pykälän 3, 4 ja 6 momenteja ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävän jaosta johtuen. Pykälän 5 momentissa viittaukset asetukseen voidaan poistaa, koska eläkesäätiön kateasetuksen säännökset eläkevastuun katteesta ehdotetaan siirrettäväksi asetuksesta lakiin (jäljempänä 47 b—47 o §).

Pykälän 7 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 2 §:n 3 momenttia. Pykälän 8

momentti vastaa sisällöltään nykyistä 9 momenttia. Pykälän 10 momentti vastaa sisällöltään nykyistä 7 momenttia. Ehdotettujen muutosten jälkeen pykälä ei tule sisältämään säännöstä, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita tämän pykälän ja sen nojalla annettujen määräysten soveltamisesta, koska oikeus ohjeiden antamiseen ei edellytä erillistä valtuutusta laissa.

46 a §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, koska eläkesäätiön kateasetus ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle.

47 §. Koska A- ja AB-eläkesäätöille voidaan Vakuutusvalvontaviraston luvalla hyväksyä katevajaus 44 §:n mukaisissa tilanteissa, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös katevajauksen vähentämisestä katettavaa eläkevastuuta määrittäessä. Ehdotetun säännöksen mukaan eläkevastuuta katettaessa eläkevastuusta voidaan vähentää 44 §:n 2 momentin mukaisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Pykälässä on säädetty eläkevastuun kattamisesta tilanteessa, jossa eläkesäätiön sääntöjen mukaan palvelusaika ennen rekisteröitävän eläkesäätiön perustamista otetaan huomioon eläkettä määrättäessä. Tällaisessa tilanteessa eläkevastuu on Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella voitu kattaa viiden vuoden kuluessa. Lisäeläkedirektiivin lähtökohtana on, että eläkelaitoksella on aina riittävästi varoja vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseksi. Poikkeus tästä pääsäännöstä voi olla ainoastaan tilapäinen ja ennalta arvaamaton tilanne. Näin ollen lakiin kirjoitettu pysyvä poikkeussäännös ei ole direktiivin mukainen.

Voimaantulosäännöksiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan voimassa olevan lain 47 §:n 3 momentin perusteella Vakuutusvalvontaviraston antamat suostumukset eläkevastuun kattamisesta jäävät voimaan sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa.

47 a §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädetään sijoituspolitiikan periaatteista koskevasta selvityksestä direktiivin 12 artiklan mukaisesti. Sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys on osa 1 momentissa tarkoitettua sijoitussuunnitelmaa. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevalla

selvityksellä ei siten tarkoiteta sijoitussuunnitelmaa, joka sisältää liikesalaisuuden piiriin kuuluvia yksityiskohtaisia tietoja eläkesäätiön sijoitustoiminnasta. Sijoituspolitiikan periaatteiden koskevan selvityksen tulisi kuitenkin olla yhdenmukainen sijoitussuunnitelman kanssa. Selvitystä olisi tarkistettava ilman viivytyksiä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja aina vähintään joka kolmas vuosi.

Direktiivin säännösten mukaisesti selvityksen tulisi sisältää selostus sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategista, jonka mukaan A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon eläkevastuiden luonteen ja keston vapaaehtoisen eläketurvan osalta. Kyseinen selvitys on siten esimerkiksi vuosikertomuksessa ilmeneviä tietoja laajempi selvitys A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston sijoitustoiminnasta.

Lakiin lisättäisiin uusi 47 b—47 k §, jotka tulisivat koskemaan eläkesäätiön harjoittamasta lakisääteisestä eläkevakuutustoiminnasta aiheutuvan eläkevastuun kattamista.

47 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa koko eläkevastuun bruttomäärä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 4 §:ää.

47 c §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä velkasitoumuksista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 5 §:ää.

47 d §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 6 §:ää.

47 e §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään

40 tai 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 7 §:ää.

47 f §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 25 prosenttiin eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 8 §:ää.

47 g §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 15 prosenttiin eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 9 §:ää.

47 h §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 5 tai 10 prosenttiin eläkevastuun bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 10 §:ää.

47 i §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin työnantajariskien rajoittamisesta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 11 §:ää. Ehdotuksen osalta on huomattava, että ehdotettu 47 i § rajaa eläkesäätiön mahdollisuutta lukea eläkevastuuta kattavaan omaisuuteen työnantajasijoituksia, kun taas 5 §:n 3 momentti koskee eläkesäätiön mahdollisuutta sijoittaa työnantajaan.

47 j §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin konsernirajoituksesta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 12 §:ää.

47 k §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin valuuttariskien rajoittamisesta lakisääteisen toiminnan osalta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 13 §:ää.

47 l §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi

pykälä, jossa säädettäisiin, että muun kuin lakisääteitä toimintaa koskevan eläkevastuun 75 prosenttiin katteesta sovelletaan vastaavia säännöksiä kuin lakisääteisen toiminnan eläkevastuun katteeseen. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 14 §:ää.

47 m §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin muun kuin lakisääteisen eläkevastuun katteesta siltä osin, kun siihen ei sovelleta 47 l §:n säädettyä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiön kateasetuksen 15 §:ää.

47 n §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin valuuttariskin rajoittamisesta muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta huomioiden lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 5 b kohdan vaatimus. Enintään 30 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saisi olla muun kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

47 o §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin, että Vakuutusvalvontaviraston voi eläkesäätiön hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 47 c—47 h ja 47 m §:ssä säädettyjen enimmäisrajojen ylitykseen. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 16 §:ää.

48 a §. Pykälässä säädetään lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapääomasta.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekniset korjaukset, koska eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksessa olevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi tähän pykälään.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin eläkesäätiön toimintapääomaan luettavista eristä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 1 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin niistä eristä, jotka AB-eläkesäätiössä voidaan lukea toi-

mintapääomaan siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osastolle tai ovat B-osaston omaisuutta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 1 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin toimintapääomasta vähennettävistä eristä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 2 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin niistä eristä, jotka AB-eläkesäätiössä vähennetään toimintapääoma siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osaston taseeseen tai ovat B-osaston velvoitteita. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 2 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin niistä eristä, joista toimintapääoman vähimmäismäärän on muodostuttava. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa säädettäisiin niistä eristä, joista toimintapääoman on vakavaraisuusraja vastaavan määrän muodostuttava. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti, jossa säädettäisiin niistä 2 momentissa luetteluista eristä, joita voi olla enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 3 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 momentti, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että joukkovelkakirjalainat ja vastaavat muut ra-

ha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkesäätiön toimintapääomassa niiden käyvistä arvosta poiketen. Momentti vastaa eläkesäätiön toimintapääomasetuksen 3 §:n 3 momenttia. Vastaava säännös on voimassa myös työeläkevakuutusyhtiöillä. Tarkoitus olisi antaa eläkesäätiölle vastaava asetus kuin on voimassa työeläkevakuutusyhtiöillä. Poikkeuksellinen arvostaminen koskisi vain eräpäivään saakka pidettäviä joukkovelkakirjalainoja. Nykyiseen määräykseen nähden poikkeuksellinen arvostaminen edellyttäisi siis velkakirjojen eräpäivään saakka pitämistä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 momentti, jossa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston määräyksenantovaltuutuksesta. Momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiön toimintapääomasetuksen 4 §:n Vakuutusvalvontavirastolle annettua määräyksenantovaltuutusta. Ehdotettu muutos vastaa perustuslain vaatimuksia.

48 b §. Pykälässä säädetään työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusrajan. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan nykyisen perustuslain vaatimuksia siten, että vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälään 2 ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos sen johdosta, että eläkesäätiön toimintapääomaasetuksen säännökset nostetaan lain tasolle.

7 luku. **Tiedonantosäännökset, etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen**

Luvun otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi, koska lukuun ehdotetaan lisättäväksi direktiivissä säädetyt tiedonantosäännökset. Ehdotetut tiedonantosäännökset koskevat vain A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimintaa.

Direktiivin 9 f artiklassa säädetään lisäeläkelaitoksia koskevista pakottavista tiedonantosäännöksistä. Direktiivin mukaan direktiivissä tarkoitetuille jäsenille on tiedotettava riittävästi eläkejärjestelmän ehdoista erityisesti i) eläkejärjestelmän osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista, ii) eläkejärjestel-

mään liittyvistä rahoituksellisista, teknisistä ja muista riskeistä ja iii) kyseisten riskien luonteesta ja jakautumisesta. Direktiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat asettaa alueelleen sijoittautuneen laitoksen toiminnalle muitakin edellytyksiä sen varmistamiseksi, että jäsenten ja edunsaajien edut suojataan riittävästi.

Edelleen direktiivin 11 artiklassa säädetään tiedonantoa koskevista vähimmäisedellytyksistä. Direktiivissä eritellään tiedot, jotka eläkelaitoksen on annettava direktiivissä tarkoitetuille jäsenille ja/tai edunsaajille eläkelaitoksen omasta toimesta ja tiedot, jotka eläkelaitoksen on toimitettava jäsenten pyynnöstä.

Kuten edellä on todettu direktiivin tarkoittama termi ”jäsen” tarkoittaa toimintapiiriin kuuluvia ja vapaakirjan saaneita henkilöitä, joilla on nyt tai tulevaisuudessa oikeus eläkkeeseen. Lisäksi direktiivin tarkoittamalla termillä ”edunsaaja” tarkoitetaan eläkesäätiölaissa eläkkeensaajia. Eläkkeensaaja voi olla henkilö, joka on itse ollut vakuutettuna eläkesäätiössä tai henkilö, joka on vakuutetun edunsaaja.

49 a §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan direktiivin 9 artiklan ensimmäisen kappaleen 1 f kohtaa ja 11 artiklan toisen kappaleen b kohtaa. Direktiivin mukaan sekä toimintapiiriin kuuluville että vapaakirjan saaneille henkilöille on tiedotettava riittävästi eläkejärjestelmän ehdoista, erityisesti eläkejärjestelmän osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista. Näin ollen voimassa olevan 49 a §:n tiedonantovelvoite ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös vapaakirjan saaneita henkilöitä.

Lisäksi direktiivin 11 artiklan toisen kappaleen b kohdan mukaisesti pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka koskisi A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston velvoitetta tiedottaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen olennaisista sääntöjen muutoksista kohtuullisen ajan kuluessa sääntömuutoksesta. Sääntömuutosten olennaisilla tiedoilla tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voi olla vaikutuksia toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden oikeuksiin tai velvoitteisiin. Eläkkeensaajien osalta sääntömuutoksia

koskeva tiedonantovelvoite ehdotetaan lisättäväksi pykälän uuteen 3 momenttiin.

Pykälän 1 momenttia koskevat ehdotukset täydentävät direktiivin 98/49/EY 7 artiklan säännöstä, joka on saatettu kansallisesti voimaan 49 a §:n säännöksellä lailla 421/2003.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, joka perustuu direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisen kappaleen ja direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien säännöksiin. Direktiivin 11 artiklan 4 kohdan 2 kappaleen mukaan jäsenille on toimitettava vuosittain lyhyt selvitys laitoksen tilanteesta sekä heille kertyneiden etuuksien rahoituksen vallitsevasta tasosta. Direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien mukaan jäsenille tulee tiedottaa riittävästi eläkejärjestelmään liittyvistä rahoituksellisista, teknisistä ja muista riskeistä ja kyseisten riskien luonteesta.

Direktiivin 11 artiklan 4 kohdan 2 kappaleen tarkoituksena on, että jäsenille tiedotetaan vuosittain lyhyesti A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varoista ja vastuista ja siitä, ovatko etuudet katettu täysimääräisesti. Ehdotetun 2 momentin tiedonantösäännös koskisi A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimintapiiriin kuuluvia ja vapaakirjan saaneita henkilöitä. A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston osalta tulisi siten tiedottaa muun muassa siitä, ovatko kaikki karttuneet etuudet täyteen katettu vai onko eläkesäätiössä 43 §:n 5 momentissa tarkoitettua vastuuvajasta. Lisäksi direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien nojalla eläkesäätiön tulisi antaa arviot eläkesäätiön toimintaan mahdollisesti liittyvistä rahoituksellisista, teknisistä ja muista riskeistä, jotka ovat vaikuttaneet tai tulevat jatkossa vaikuttamaan eläkesäätiön taloudelliseen tilanteeseen. Tämä olisi olennaista erityisesti, mikäli eläkesäätiöllä olisi vastuuvajasta. Kyseiset tiedot tulisi antaa ehdotuksen mukaisesti jäsenille vuosittain. Ehdotus lisäisi läpinäkyvyyttä eläkesäätiön rahoituksellisesta asemasta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 11 artiklan 5 kohdan mukaisesta eläkkeensaajien eläke-etuuksia ja muita etuuksia koskevasta tiedonsaantioikeudesta. Momentissa säädettäisiin myös direktiivin 11 artiklan 2 b kohdan mukaisesta sääntömuutoksia koskevasta tiedonantovel-

voitteesta. Sääntömuutosten olennaisilla tiedoilla tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voi olla vaikutuksia eläkkeensaajien oikeuksiin tai velvoitteisiin.

Vakuutettujen tiedonsaantioikeuksien turvaamiseksi pykälässä ehdotetut tiedonantovelvoitteet tulisi toteuttaa lähtökohtaisesti henkilökohtaisesti. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiön olisi huolehdittava siitä, että 1 momentin mukaiset säännöt ja niiden olennaiset muutokset sekä 2 momentissa mainitut tiedot annettaisiin tiedoksi toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille henkilökohtaisesti. Vastaavasti 3 momentissa mainitut tiedot eläke-etuuksista ja sääntömuutoksista olisi toimitettava henkilökohtaisesti eläkkeensaajille.

Pykälässä tarkoitettujen tiedonantovelvoitteiden täyttäminen edellyttäisi sitä, että toimintapiiriin kuuluvista ja vapaakirjan saaneista henkilöistä sekä eläkkeensaajista olisi pidettävä ajantasaista yhteystietoluetteloa. Yhteystietojen päivittämisvelvollisuus olisi toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden osalta eläkesäätiöllä, mutta vapaakirjan saaneiden ja eläkkeensaajien osalta yhteystietojen päivittämisvelvollisuus olisi heillä itsellään.

Pykälässä tarkoitettu henkilökohtainen tiedonantovelvoite voidaan toteuttaa olosuhteet huomioon ottaen sopivalla tavalla. Harkittaessa, mikä on olosuhteisiin nähden sopiva tapa antaa tietoja, tulee ottaa huomioon toisaalta vakuutettujen mahdollisuudet tavoittaa tiedot ja toisaalta eläkesäätiön käytännön mahdollisuudet tietojen antamiseen ilman, että siitä seuraa kohtuuttomia kuluja.

Eläkesäätiön sääntöjä koskeva tiedonantovelvollisuus voidaan täyttää esimerkiksi tarjoamalla työnantajan yrityksessä tai eläkesäätiön toimitiloissa sääntöjä jaettavaksi tai maksutta kopioitavaksi siten, että jokaisella vakuutetulla on mahdollisuus saada itselleen säännöt ja muutoksia koskevat olennaiset tiedot. Lisäksi, mikäli työnantajayrityksellä tai eläkesäätiöllä on Internet – tai Intranet – sivut käytettävissä, säännöt ja niiden olennaiset muutokset sekä 2 momentissa mainitut tiedot tulisi olla helposti saatavissa Internet – tai Intranet -sivuilta. Sääntömuutosten osalta tietoja tulisi päivittää direktiivin mukaisesti kohtuullisen ajan kuluessa tehdyistä olennaisista muutoksista ja 2 momentissa mainitut

tiedot tulisi päivittää vuosittain. Mikäli tiedonantovelvoite on mahdollista toteuttaa myös sähköpostitse, myös tämä tiedonjake-lukanava voitaisiin hyödyntää.

Jos tiedonantovelvoitetta ei voida täyttää hyödyntäen edellä mainittuja tiedonantokeinoja, vakuutetuille tulee lähettää postitse tiedot säännöistä ja niiden muutoksista sekä vuosittain selvitys eläkesäätiön tilanteesta. Pykälän 3 momentissa tarkoitetut eläke-etuuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot tulisi aina lähettää vähintäänkin postitse eläkkeensaajille.

Tiedonantovelvoitteen ei voida katsoa olevan ehdotuksen edellyttämällä tavalla tehokas, jos säännöistä tai 2 momentissa tarkoitettuihin tiedotettaisiin pelkästään työnantajayrityksen tai eläkesäätiön ilmoitustaululla.

Direktiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti ehdotetaan, että 1 momentin ja 3 momentin osalta sääntöjen muutoksia koskevat olennaiset tiedot toimitettaisiin pyydettyessä myös toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edustajille. Direktiivissä edustajalla tarkoitetaan ketä tahansa henkilöä, jolla on asianmukainen valtakirja toimia edellä mainittujen henkilöiden puolesta. Esimerkiksi valtakirjan saanut asiamies tai keskusjärjestöjen liittojuristit voivat pyytää toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien pyynnöstä eläkesäätiöltä lisäeläketoimintaa koskevat säännöt ja niiden olennaiset muutokset tiedokseen olosuhteet huomioon ottaen sopivalla tavalla.

49 b §. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä tiedoista, jotka eläkesäätiön on toimitettava pyynnöstä. Ehdotetun 1 momentin 1 ja 2 kohdat vastaavat direktiivin 11 artiklan 2 a ja 3—4 kohtia. Ehdotuksen mukaisesti tilinpäätöstiedot ja vuosikertomus tulisi toimittaa toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille pyynnöstä. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevalla selvityksellä tarkoitetaan sijoitussuunnitelman 47 a §:n 2 momentissa tarkoitettua osaa, josta käytetään nimitystä sijoituspolitiikan periaatteet. Direktiivin edellyttämällä tavalla sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys tulisi toimittaa toimintapiiriin kuuluville, vapaakirjan saaneille ja eläkkeensaajille sekä tarvittaessa

heidän edustajilleen pyynnöstä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 a kohtaa, jonka mukaan toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa eläke-etuuksien tavoitetasosta. Eläke-etuuksien tavoitetasolla tarkoitettaisiin arvioitua euromääräistä tietoa odotettavissa olevasta eläke-etuudesta. Etuusperusteista eläke-etuutta arvioitaessa tulee huomioida esimerkiksi se, että etuusperusteinen lisäeläke voi määräytyä pitkälti kokonaiseläketurvan mukaan siten, että henkilön saamat lakisääteiset eläkkeet ja korvaukset, joihin määrä ei ole tiedossa, vähentävät myönnettävän lisäeläkkeen määrää. Toimintapiiriin kuuluville henkilöille tulisi siten pyrkiä kertomaan heidän eläke-etuuksien tavoitetasosta ja siihen vähentävästi vaikuttavista seikoista.

Ehdotetun 2 momentin 2 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 b kohtaa, jonka mukaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava tarvittaessa pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa etuuskien tasosta työsuhteen päättyessä. Koska eläkesäätiölaissa säädetään vain vakuutus-suhteen päättymisestä eikä erikseen työsuhteen päättymistä koskevista tilanteista, ehdotetaan, että direktiivin säännös ulotettaisiin koskemaan kaikkia vakuutus-suhteen päättymistä koskevia tilanteita. Etuuskien tasolla vakuutus-suhteen päättyessä tarkoitetaan esimerkiksi mahdollisen vapaakirjaoikeuden euromääräistä arvoa.

Ehdotetun 2 momentin 3 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännöstä. Direktiivin mukaan toimintapiiriin kuulualle ja vapaakirjan saaneelle henkilölle on annettava pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavaan laitokseen siinä tapauksessa, että työsuhte päättyy.

Nykyisen käytännön mukaan työntekijällä ei ole itsenäistä oikeutta siirtää eläkeoikeuksiaan toiseen eläkelaitokseen työsuhteen päättyessä. Voimassa oleva laki ei kuitenkaan estä eläkesäätiötä tekemästä siirtopäätöstä. Näin ollen tässä ehdotetaan, että direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännös lisätään tiedonantoa koskeviin säännöksiin muutta-

matta voimassa olevan lain keskeisiä periaatteita.

Eläkesäätiölain 11 luvun 102 §:n 5 momentin mukaan yksittäisen eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvan henkilön osalta voidaan tehdä vakuutustoiminnan osan luovuttaminen toiseen eläkelaitokseen ilman kuulutusmenettelyä. Edellä mainittu säännös on ainoa eläkesäätiölain säännös, joka soveltuu osittain direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännökseen. Voimassa olevan lain mukaan 102 §:n 5 momentin mahdollistama menettely perustuu kuitenkin siihen, että toimintapiiriin kuuluvalla henkilöllä on vapaakirjaoikeus vakuutussuhteen päättyessä. Kyseisellä ehdotuksella ei siten tarkoiteta sitä, että eläkeoikeuksista voitaisiin tehdä siirrettäviä oikeuksia, joista vakuutetut voisivat itsenäisesti päättää. Siirtomahdollisuus perustuu vain eläkesäätiön päätökseen ja se edellyttää, että vakuutetulla on vapaakirjaoikeus työsuhteen päättyessä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi liikkeen luovutusta koskevasta yksityiskohtaisesta tiedonantovelvoitteesta. Ehdotetun 9 §:n uuden 9 a kohdan mukaan vakuutetuille kerrotaan säännöissä yleisellä tasolla heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteissa. Jotta vakuutetut saisivat yksityiskohtaista tietoa siitä, miten lisäeläke-etuudet turvataan liikkeen luovutustilanteessa, voimassa olevan 9 §:n uutta 9 a kohtaa täydennettäisiin ehdotetulla 49 b §:n 3 momentin uudella tiedonantosäännöksellä. Ehdotuksen mukana vakuutetuille tulisi pyynnöstä kertoa A-eläkesäätiöön tai AB-eläkesäätiön A-osastoon karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

Kyseisestä tiedonsaantioikeudesta vakuutetut saisivat tiedon säännöistä 9 §:n uuden 15 a kohdan nojalla. Ehdotetun 15 a kohdan mukaan säännöissä olisi mainittava 49 b §:n 3 momentin sisältö siten, että vakuutetut saavat tiedon liikkeen luovutusta koskevasta tiedonsaantioikeudestaan.

Ehdotuksen tarkoituksena on turvata toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden tiedonsaantioikeudet kaikissa liikkeen luovutustilanteissa. Vakuutettujen kannalta on olennaista, että he saavat eläkesäätiöstä tietoa liikkeen luovutushetkeen asti kertyneistä li-

säeläke-etuuksista ja niiden määrästä, jotta vakuutetut voivat tarkistaa, että heidän eläkesäätiöön kertyneet eläke-etuutensa ovat siirtyneet täysimääräisesti vastaanottavan työnantajan vastattavaksi työsopimuslain edellyttämällä tavalla. Työsopimuslain mukaan liikkeen luovutustilanteessa vakuutetuille ei saa aiheutua edunmenetyksiä.

Tiedonsaantioikeus on tarpeellinen myös, koska lisäeläke-etuuksien järjestämisvastuusta ja järjestämistavasta voidaan sopia liikkeen luovutuksen yhteydessä luovuttavan työnantajan ja vastaanottavan työnantajan kesken. Luovuttava työnantaja ja vastaanottava työnantaja voivat sopia, että luovuttava työnantaja vastaa eläke-etuuksista liikkeen luovutushetkeen asti, jonka jälkeen vastaanottava työnantaja vastaisi lisäeläke-etuuksista. Vakuutettujen kannalta tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että vakuutetut voisivat saada liikkeen luovutushetkeen kertyneiden eläke-etuuksien osalta vapaakirjaoikeuden eläkesäätiöstä tai eläke-etuuksia vastaavat varat voitaisiin siirtää vastaanottavan työnantajan eläkelaitokseen noudattaen eläkesäätiölain 11 luvun mukaisia säännöksiä tai luovuttava työnantaja voisi suorittaa eläke-etuuksia vastaavan määrän kertasuorituksen vastaanottavalle työnantajalle tai tämän eläkelaitokselle ilman 11 luvun mukaista menettelyä.

Vakuutettujen etujen kannalta on otettava huomioon, että ainoastaan eläkesäätiölain 11 luvun mukainen vakuutustoiminnan osan luovuttaminen on Vakuutusvalvontaviraston suostumuksen alainen menettely. Eläkesäätiölain 11 luvun 102 §:n 6 momentin mukaan Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttamiseen, mikäli toimenpide ei loukkaa eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien tai vapaakirjan saaneiden henkilöiden tai eläkkeen ja muiden etuuksien saajien etuja. Muutoin Vakuutusvalvontavirasto ei valvo, miten eläkesäätiöön kertyneet eläke-etuudet järjestetään liikkeen luovutustilanteissa. Näin ollen vakuutettujen etujen turvaamiseksi myös muissa liikkeen luovutusta koskevissa tilanteissa vakuutetuilla tulisi olla vähintäänkin oikeus saada tietää, miten heidän eläkesäätiöön kertyneet eläke-etuudet turvataan liikkeenluovutustilanteissa. Vakuutettujen

kannalta on olennaista varmistua siitä, että heidän lisäeläke-etuutensa on turvattu asianmukaisesti liikkeen luovutustilanteissa työ-sopimuslaisia tarkoitettulla tavalla riippumatta siitä, miten lisäeläke-etuudet järjestetään.

Tässä ehdotetaan, että vakuutetuilla olisi lisäeläke-etuuksien järjestämistavasta riippumatta mahdollisuus saada eläkesäätiöstä lisätietoja heille eläkesäätiössä karttuneen eläke-etuuden määrästä. Eläkesäätiön tiedonantovelvoite tarkoittaisi liikkeen luovutushetken asti kertyneiden lisäeläke-etuuksien osalta yksityiskohtaista tiedonantovelvoitetta lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa. Sen sijaan liikkeen luovutushetken jälkeisen ajan osalta, eläkesäätiöllä olisi vain yleinen tiedonantovelvoite vakuutettujen oikeuksista. Eläkesäätiön tiedonantovelvoitteella ei siten tarkoiteta sitä, että eläkesäätiö olisi velvollinen selvittämään vakuutetuille, miten vastaanottava työnantaja järjestää lisäeläke-etuudet liikkeen luovutushetkestä eteenpäin.

Ehdotus parantaisi vakuutettujen mahdollisuuksia tarkistaa, että vastaanottava työnantaja on järjestänyt eläke-etuudet liikkeen luovutuksen jälkeen oikein suhteessa liikkeen luovutusta edeltävään tilanteeseen. Ehdotus parantaisi myös vakuutettujen oikeuksia erityisesti sellaisissa liikkeen luovutustilanteissa, jolloin vakuutetut eivät saa vapaakirjaoikeutta liikkeen luovutushetken asti kertyneiden eläke-etuuksien osalta tai milloin liikkeen luovutuksen yhteydessä eläkesäätiöön karttuneiden varojen osalta ei tehdä vakuutustoiminnan luovuttamista eläkesäätiölain 11 luvun mukaisesti. Liikkeen luovutustilanteissa on siten useita tilanteita, jolloin vakuutetuilla on tarvetta saada tietoja karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteissa.

Ehdotetun 3 momentin säännöksen johdosta myös Vakuutusvalvontavirastolla olisi aina oikeus puuttua eläkesäätiön toimintaan 67 §:n nojalla, mikäli yllä mainittua vakuutettujen etujen turvaamiseksi ehdotettua tiedonantovelvoitetta ei noudatettaisi. Vakuutusvalvontavirasto voisi 67 §:n 1 momentin nojalla kehottaa eläkesäätiötä korjaamaan asia määräjässä ja tarvittaessa ryhtyä mui-

hinkin 67 §:n sallimiin valvontatoimiin.

Ehdotetulla tiedonantosäännöksellä katettaisiin siis kaikki mahdolliset liikkeen luovutustilanteet, joissa on kyse työ-sopimuslain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen vanhojen työ-tekijöiden eläkesäätiöön karttuneista lisäeläke-etuuksista, niiden määrästä tai etuuksien siirtymisestä liikkeen luovutustilanteessa. Ehdotuksen tarkoituksena on turvata vakuutettujen tiedonsaantioikeus ja parantaa vakuutettujen oikeusturvan tasoa kaikissa liikkeen luovutustilanteissa riippumatta siitä, miten lisäeläke-etuudet käytännössä järjestetään.

65 §. Pykälän 1 momenttia ei ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänjaosta johtuvat muutokset. Lisäksi on huomioitava, että direktiivin tarkoituksena on, että toimivaltaisille viranomaisille annettaisiin riittävät tiedonsaanti- ja puuttumisvaltuudet lisäeläkelaitoksia ja niiden tosiasiallisia johtajia kohtaan. Näin ollen direktiivin 13 a artiklan mukaan Vakuutusvalvontavirastolla on oltava kaikkien Suomen alueella sijaitsevien lisäeläkelaitosten osalta tarvittavat valtuudet ja keinot vaatia laitosta, sen hallituksen jäseniä ja muita johtajia tai laitosta valvovia johtajia tai henkilöitä toimittamaan sille tietoa kaikista laitoksen liiketoimintaan liittyvistä seikoista tai kaikki laitoksen liiketoimintaan liittyvät asiakirjat. Direktiivin 13 a artiklan säännös voidaan katsoa sisältyvän pykälän 2 momentin soveltamisalaan.

Pykälää ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Ehdotettu 3 momentti vastaa direktiivin 13 b ja 13 d artiklojen säännöksiä. Direktiivin 13 b artikla edellyttää, että Vakuutusvalvontavirastolla olisi tiedonsaantioikeudet ja asiakirjojen haltuunotto-oikeudet myös eläkesäätiön ulkoistettujen toimintojen osalta, jos ulkoistamisella on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai jos ulkoistettujen toimintojen valvonta on keskeistä tehokkaan valvonnan kannalta. Direktiivin valvontaviranomaisille annettu tiedonsaantioikeus laajentaisi voimassa olevaa Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantioikeutta. Jos ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoava laitos on siirtänyt toimintoja, kuten sijoitustoiminnan

hoitamisen, tietotekniikan tai kirjanpidon, toisille yrityksille (ulkoistaminen), Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaanti- ja puuttumisvaltuudet olisi voitava ulottaa eläkesäätiön lisäksi suoraan ulkoistettuihin toimintoihin sen tarkastamiseksi, toteutetaanko toiminnot valvontaa koskevien sääntöjen mukaisesti. Direktiivin 13 d artikla edellyttää, että Vakuutusvalvontavirastolla on tarvittaessa oikeus suorittaa tarkastuksia paikalla laitoksen toimitiloissa ja tarkastaa, tarvittaessa myös ulkoistettujen toimintojen osalta, noudatetaanko laitoksen toiminnassa valvontasääntöjä. Direktiivin 13 d artikla voidaan katsoa sisältyvän ehdotetun 3 momentin ja voimassa olevan 66 §:n 1 momentin soveltamisalaan.

Voimassa oleva 65 § koskee eläkesäätiön sekä lakisääteistä että vapaaehtoista toimintaa. Näin ollen direktiivin säännökset koskisivat vastaavasti lisäeläketoininnan lisäksi eläkesäätiön lakisääteistä toimintaa.

Pykälän entinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi. Lisäksi pykälään on tehty teknisiä korjauksia.

67 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus asetukseen, minkä lisäksi 1—4 momentteihin ehdotetaan lisättäväksi tekniset muutokset sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäväjakoön liittyen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Uudenmaan lääninhallitus muutetaan Etelä-Suomen lääninhallitukseksi.

Vaikka 67 §:n säännöksiä ei ehdoteta muutoin muutettavaksi, asiallisesti ottaen Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuudet laajenevat direktiivin 14 artiklan 2 ja 4 a kohdan johdosta. Direktiivin 14 artiklan 2 kohta edellyttää, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toteuttaa minkä tahansa niiden alueella sijaitsevan laitoksen osalta tai laitosta johtaviin henkilöihin nähden kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla voidaan välttää tai korjata jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat. Direktiivin 14 artiklan 4 a kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa alueellaan sijaitsevan laitoksen toimintaa tai kieltää sen kokonaan, erityisesti, jos laitos ei suojaa jäsenten ja edunsaajien etuja asianmukaisesti tai jos laitos ei täytä toiminnalle asetettuja edellytyksiä tai jos lai-

tos laiminlyö vakavasti siihen sovellettavan säännösten mukaan sille kuuluvia velvoitteita.

Direktiivin 14 artiklan 2 ja 4 a kohdat korostavat valvontaviranomaisten valvontavaltuuksia eläkelaitoksia ja laitosta johtaviin henkilöihin nähden, jotta jäsenten tai edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat voitaisiin välttää tai korjata. Direktiivin mukaan valvontaviranomaisilla on yleinen toimivalta puuttua eläkesäätiön tai sen johdon toimintaan, mikäli laitos ei suojaa asianmukaisesti toimintapiiriin kuuluvien tai vapaakirjan saaneiden henkilöiden tai eläkkeensaajien etuja. Direktiivi edellyttää siten, että Vakuutusvalvontavirastolla on valtuudet toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, tarvittaessa myös hallinnolliset ja taloudelliset toimenpiteet, joilla voidaan välttää tai korjata jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat. Näin ollen direktiivin sääntelystä johtuen nykyistä tulkintakäytäntöä on laajennettava direktiivin edellyttämällä tavalla.

Myös vakuutettujen kannalta olisi olennaista, että Vakuutusvalvontavirasto voisi puuttua eläkesäätiön tai eläkesäätiötä johtavien henkilöiden toimintaan, mikäli eläkesäätiö tai eläkesäätiötä johtavat henkilöt toimivat toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja heidän edunsaajiensa etujen vastaisesti.

Jotta Vakuutusvalvontavirasto voisi puuttua 67 §:n 1 momentin nojalla nimenomaisesti eläkesäätiön johdon toimintaan direktiivin 14 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla, eläkesäätiölain 3 luvun 19 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi johdon nimenomainen velvoite hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden sekä eläkkeensaajien edut.

Lisäämällä yllä mainittu johtoa koskeva velvoite eläkesäätiölakiin, Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltaa selkiytettäisiin siten, että Vakuutusvalvontavirastolla olisi aina oikeus puuttua johdon toimintaan direktiivin edellyttämällä tavalla, mikäli johto ei ottaisi toiminnassaan huomioon vakuutettujen etuja, siten kuin siitä säädetään johtoa koskevassa luvussa.

68 §. Pykälän 1 ja 2 momentin osalta ehdotetaan teknistä muutosta sosiaali- ja terveys-

ministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

69 §. Pykälän 1 momentin osalta ehdotetaan teknistä muutosta sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston toimivallasta kieltää A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varojen käyttämisen omaisuudenhoitajien ja säilytysyhteisöjen osalta 69 §:n 1 momentissa mainituissa tapauksissa.

Ehdotus perustuu direktiivin 19 artiklan 3 kohdan säännökseen, jonka mukaan kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet voidakseen kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kieltää 14 artiklan mukaisesti alueellaan sijaitsevan omaisuudenhoitajan tai säilytysyhtiön hallussa olevien varojen vapaan käyttämisen, mikäli toisessa jäsenvaltiossa perustettua ja rekisteröityä lisäeläkelaitosta valvova valvontaviranomainen sitä pyytää. Direktiivin 14 artiklassa todetaan, että toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa laitoksen varojen vapaata käyttämistä tai kieltää sen kokonaan, erityisesti kun (a) laitos ei ole muodostanut riittävää koko liike-toimintansa käsittävää vakuutusteknistä vastuuvetä tai sen varat ovat riittämättömät kattamaan vakuutustekninen vastuuvetä tai (b) laitos ei enää täytä lakisääteisiä omia varoja koskevia vaatimuksia.

Direktiivin 19 artiklan 3 kohta koskee lähtökohtaisesti rajat ylittävää toimintaa. Vakuutusvalvontavirastolla tulisi kuitenkin olla oikeus kieltää A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varojen käyttämisen omaisuudenhoitajien ja säilytysyhteisöjen osalta myös muutoinkin kuin rajat ylittävän toiminnan osalta direktiivin 14 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa. Direktiivin 14 artiklan a ja b kohdista vain a kohta soveltuu eläkesäätiöiden lisäeläketoihintaan ja a kohta vastaa 69 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilannetta. Näin ollen ehdotettu Vakuutusvalvontaviraston oikeus rajoittaa omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallussa olevien varojen vapaata käyttämistä tulisi sovellettavaksi 69 §:n 1 momentissa mainitussa tilanteessa.

Direktiivin 19 artiklan 3 kohdan säännös

rajat ylittävän toiminnan osalta ehdotetaan lisättäväksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 15 §:n uuteen 3 momenttiin. Kyseinen säännös soveltuu myös ulkomaisiin ETA-lisäeläkelaitoksiin 13 a luvun 125 a §:n 2 momentin nojalla.

13 a luku. Rajat ylittävä toiminta

Eläkesäätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 a luku, jossa säädettäisiin direktiivin 20 artiklan edellyttämällä tavalla eläkesäätiölain mukaisesti perustettujen ETA-lisäeläkesäätiöiden rajat ylittävästä toiminnasta muissa jäsenvaltioissa ja ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten rajat ylittävästä toiminnasta Suomessa. Direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sallittava, että jäsenvaltion alueella hyväksytyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset voivat hoitaa muiden jäsenvaltioiden alueella sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä. Vastavasti jäsenvaltioiden on sallittava, että muissa jäsenvaltioissa hyväksytyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat lisäeläkelaitokset hoitavat alueellaan sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä.

Eläkesäätiöiden rajat ylittävä toiminta ei ole ollut voimassa olevan lain mukaan mahdollista. Lisäeläkedirektiivi mahdollistaa ensimmäistä kertaa yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä myöntävien ETA-lisäeläkesäätiöiden rajat ylittävän toiminnan direktiivissä mainituin edellytyksin. Uudessa 13 a luvussa ETA-lisäeläkelaitoksella ei tarkoitettaisi tässä ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden harjoittamaa lisäeläketointaa. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden rajat ylittävästä toiminnasta säädettäisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

125 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rajat ylittävää toimintaa koskevien säännösten soveltamisohjeesta.

Ehdotuksen mukaan pykälän 1 momentissa säädettäisiin soveltamisohjeesta, joka koskisi eläkesäätiölain mukaan perustettavia ETA-lisäeläkesäätiöitä ja niiden rajat ylittävää toimintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin soveltamisohjeesta, joka koskisi muissa jäsenvaltioissa hyväksytyjä ulkomaisia ETA-

lisäeläkelaitoksia ja niiden rajat ylittävää toimintaa Suomessa.

Direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sallittava alueellaan sijaitsevien yritysten rahoittaa muissa jäsenvaltioissa hyväksytyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia. Näin ollen Suomen kansalliseen lainsäädäntöön on lisättävä säännökset ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten oikeudesta harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi, että lisäeläke-toimintaa harjoittavien ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten oikeudesta harjoittaa rajat ylittävää lisäeläke-toimintaa Suomessa säädettäisiin vain vakuutuskassalain 14 a luvun 157 a §:n 2 momentissa.

Ulkomaisilla ETA-lisäeläkelaitoksilla tarkoitettaisiin direktiivin tarkoittamaa lisäeläkelaitosta, joka sen oikeudellisesta muodosta riippumatta toimii rahastointiperiaatteella, joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia eläke-etuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty yksilöllisesti tai kollektiivisesti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai heidän edustajiensa välillä, tai itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti, ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä.

125 b §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävän toiminnan aloittamisen edellytyksistä. Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen edellyttää ennakolta annettavan luvan saamista ETA-lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle toimitettavista tiedoista. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan 3 kohdan säännökseen, jossa säädetään tiedoista, jotka tulee toimittaa ETA-lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

Pykälän 2 momentin 1 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 b kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava rahoittavan yrityksen nimi. Ra-

hoittavalla yrityksellä tarkoitetaan tässä ETA-lisäeläkesäätiölle maksuosuuksia maksavaa yritystä.

Pykälän 2 momentin 2 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 a kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava vastaanottava tai vastaanottavat jäsenvaltiot. Vastaanottavalla jäsenvaltiolla tarkoitetaan direktiivin 6 artiklan j kohdan mukaan jäsenvaltiota, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työolainsäädäntöä sovelletaan rahoittavan yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen. Direktiivin tarkoituksena on, että lisäeläkejärjestelmiin sovellettava sosiaali- ja työolainsäädäntö määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jota sovelletaan työnantajan ja työntekijän väliseen työsopimukseen. Työsopimukseen sovellettava laki määrää myös momentin 2 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltion.

Pykälän 2 momentin 3 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 c kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava rahoittavaa yritystä varten hoidettavan eläkejärjestelmän pääpiirteet.

Jos ETA-lisäeläkesäätiö on hakenut aikaisemmin rajat ylittävän toiminnan aloittamista koskevan luvan tietyn jäsenvaltion osalta, ehdotetaan, että ETA-lisäeläkesäätiön tulisi myöhemmin vain ilmoittaa Vakuutusvalvontavirastolle rajat ylittävän toiminnan laajentamisesta ilmoittamalla sen yrityksen nimi, jonka lisäeläkejärjestelmiä ETA-lisäeläkesäätiö alkaa hoitaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Mikäli uuden yrityksen eläkejärjestelmiin sovellettaisiin kuitenkin muun jäsenvaltion sosiaali- ja työolainsäädännön säännöksiä, ETA-lisäeläkelaitoksen olisi haettava erikseen 125 b §:n mukainen lupa rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa. Edelleen, jos ETA-lisäeläkesäätiö haluisi laajentaa rajat ylittävää toimintaansa myös toiseen jäsenvaltioon, ETA-lisäeläkesäätiön olisi haettava erikseen kyseisen uuden jäsenvaltion osalta 125 b §:n mukainen lupa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuudesta antaa määräyksiä lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista. Ehdotus perustuu siihen, että eri jäsenvaltioiden toi-

mivaltaiset viranomaiset ovat parhaillaan luomassa yhteistyössä sääntöjä siitä, mitä muita tietoja Valvontaviranomaiset tarvitsevat rajat ylittävän toiminnan aloittamisen yhteydessä ja miten tietoja vaihdetaan eri valvontaviranomaisten välillä. Vakuutusvalvontavirasto antaisi siten tarvittaessa tarkempia määräyksiä, niistä tiedoista, joita ETA-lisäeläkesäätiön tulee toimittaa Vakuutusvalvontavirastolle 2 momentin nojalla. Ehdotus perustuu direktiivin 21 artiklan 1 kohdan säännökseen, jossa säädetään jäsenvaltioiden välisestä yhteistyöstä rajat ylittävän toiminnan osalta.

125 c §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 4 kohdan mukaisesta menettelystä. Direktiivin tarkoituksena on, että toimivaltaiset viranomaiset voivat vain direktiivissä mainituin edellytyksin evätä I-sääläkelaitosten rajat ylittävän toiminnan aloittamista koskevan lupahakemuksen. Direktiivissä mainitut edellytykset koskevat I-sääläkelaitoksen hallinnollista rakennetta, taloudellista tilaa sekä johtajien mainetta ja pätevyyttä.

Ehdotuksessa viittauksella hallinnolliseen rakenteeseen tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että ETA-lisäeläkesäätiön hallinnollisen rakenteen tulisi soveltua ehdotetun lisäeläkepalvelujen tarjoamiseen 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa jäsenvaltiossa. Vakuutettujen etu saattaisi esimerkiksi edellyttää lisäeläkelaitoksen hallintorakenteen, päätöksentekomenettelyn tai sisäisen tarkastusmenettelyn muuttamista sellaiseksi, että esimerkiksi lisäeläkelaitoksen hallintorakenne olisi yhteensopiva ehdotetun lisäeläke-toiminnan kanssa. ETA-lisäeläkesäätiön taloudellista tilaa arvioitaessa on otettava huomioon, että rajat ylittävässä toiminnassa vakuustekninen vastuuelka tulee olla aina direktiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti täysin katettu. Kyseisestä direktiivin vaatimuksesta säädettäisiin 125 g §:ssä. ETA-lisäeläkesäätiön johtoa koskevien pätevyysvaatimusten osalta on arvioitava, täyttääkö ETA-lisäeläkesäätiön johto rajat ylittävän I-sääläke-toiminnan harjoittamiseen tarvittavan ammattipätevyyden ja kokemuksen. Jos esimerkiksi A-eläkesäätiö muutettaisiin 125 f §:ssä tarkoitetulla tavalla ETA-lisäeläkesäätiöksi, olisi arvioitava erikseen,

onko aikaisemmalla A-eläkesäätiön johdolla riittävä ammattipätevyys hoitaa rajat ylittävää toimintaa ETA-lisäeläkesäätiön johdossa.

Jos laitoksen hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tilanne taikka laitoksen johtajien hyvä maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ovat yhteensopivat ehdotetun lisäeläke-toiminnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston olisi direktiivin mukaan toimitettava 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Vakuutusvalvontavirasto sai kaikki tarvittavat tiedot ETA-lisäeläkesäätiöltä. Kolmen kuukauden määräaika ei alkaisi kulumaan ennen kuin ETA-lisäeläkesäätiö olisi toimittanut kaikki 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot Vakuutusvalvontavirastolle.

Direktiivin säännöksistä johtuen Vakuutusvalvontaviraston olisi lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiölle 125 b §:n 2 momentissa mainittujen tietojen lähettämisestä edellä tarkoitettun jäsenvaltion toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

125 d §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 5—6 kohtien mukaisesta menettelystä. Direktiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa direktiivin 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ETA-lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle niistä ammatillisiin eläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työläin-säädännön vaatimuksista, joiden mukaisesti yrityksen rajoittamaa järjestelmää täytyy hallinnoida vastaanottavassa jäsenvaltiossa, sekä säännöksistä, joita on sovellettava direktiivin 18 artiklan 7 kohdan (sijoittamista koskevat säännökset) sekä 20 artiklan 7 kohdan (laitoksen tiedonantossäännökset) mukaisesti. Kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava nämä tiedot ETA-lisäeläkelaitokselle.

Direktiivin vaatimusten mukaisesti 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset Vakuutusvalvontaviraston velvollisuudesta ilmoittaa ETA-lisäeläkesäätiölle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työläin-säädännön vaatimuksista, si-

joittamista koskevista säännöistä ja tiedonantösäännöksistä, joita on sovellettava toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmien osalta. Vakuutusvalvontavirastolle kyseiset tiedot toimittaa 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden toimivaltainen viranomaisen direktiivin säännösten mukaisesti.

Pykälän 1 momentissa mainituilla sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksilla tarkoitetaan direktiivin mukaan esimerkiksi eläkeetuuksien määrittämistä ja maksamista sekä eläkeoikeuksien siirrettävyyttä koskevia säännöksiä. Direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaan rajat ylittävissä toiminnassa jäsenvaltiot voivat lisäksi vaatia, että kyseisen jäsenvaltion alueella toimivat lisäeläkelaitokset noudattavat rajat ylittävän toiminnan osalta kyseisessä jäsenvaltiossa noudatettavia säännöksiä pakollisesta jäsenyydestä. Jäsenvaltioiden vaatimuksesta ETA-lisäeläkesäätiöiden tulisi myös ottaa huomioon toisessa jäsenvaltiossa voimassa olevien työehtosopimusten vaikutukset lisäeläkejärjestelmien hoitamiseen. Sosiaali- ja työolainsäädännön soveltamisella tarkoitetaan lähinnä säännöksiä, joita ei ole direktiivein yhdenmukaistettu Euroopan talousalueella. Myös hyvää vakuutustapaa vastaavat säännökset voivat olla osa sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksia. Sen sijaan esimerkiksi verotusta koskevat säännökset eivät ole direktiivissä tarkoitettuja sosiaali- ja työolainsäädännön säännöksiä.

Pykälän 1 momentin sijoittamista koskevilla säännöillä tarkoitetaan direktiivin 18 artiklan 7 kohdan mukaisia säännöksiä. Direktiivin 18 artiklan 7 kohdan mukaan kunkin vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat edellyttää, että rajat ylittävän toiminnan osalta ETA-lisäeläkelaitokseen sovelletaan direktiivin 18 artiklan 7 kohdassa mainittuja sijoittamista koskevia sääntöjä. Kyseisiä säännöksiä tulisi kuitenkin soveltaa vain, jos samanlaisia tai tiukempia sääntöjä sovelletaan myös vastaanottavassa jäsenvaltiossa sijaitseviin kansallisiin lisäeläkelaitoksiin.

Pykälän 1 momentin tiedonantösäännöksillä tarkoitetaan yrityksen sijaintivaltiossa voimassa olevia lisäeläkelaitoksia koskevia tiedonantösäännöksiä, jotka perustuvat direktiivin 11 artiklan säännöksiin.

Ehdotuksen mukaan Vakuutusvalvontaviraston tulisi antaa ETA-lisäeläkesäätiölle riittävät ohjeet 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamiseksi rajat ylittävissä toiminnassa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 6 kohdan mukaisesti rajat ylittävän lisäeläketoininnan aloittamista. ETA-lisäeläkesäätiö voi aloittaa rajat ylittävän toiminnan saatuaan Vakuutusvalvontavirastolta 1 momentissa mainitut tiedot ja aina viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen valtioiden toimivaltainen viranomaisen vastaanotti 125 c §:ssä tarkoitettujen tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 9 artiklan 1 a kohdan säännös, jonka mukaan kunkin jäsenvaltion on varmistettava kaikkien sen alueella sijaitsevien laitosten osalta, että toimivaltainen valvonnasta vastaava viranomaisen on kirjannut laitoksen kansalliseen rekisteriin tai että laitos on hyväksytty. Ehdotuksen mukaan Vakuutusvalvontaviraston tulisi merkitä ETA-lisäeläkesäätiöt ja ne jäsenvaltiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiöt toimivat viran puolesta eläkesäätiörekisteriin. Lisäksi ETA-lisäeläkesäätiöihin sovelletaan, mitä eläkesäätiölain 9 luvussa säädetään eläkesäätiörekisteriin merkittävistä tiedoista. Edelleen on huomioitava, että eläkesäätiölain mukaan Vakuutusvalvontavirasto ei voisi rekisteröidä ETA-lisäeläkesäätiötä rekisteriin ennen kuin Vakuutusvalvontavirasto olisi hyväksynyt ETA-lisäeläkesäätiötä koskevat säännöt.

125 e §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 6—7 kohtien mukaisesti niistä säännöksistä, joita noudattaen ETA-lisäeläkesäätiön tulee hoitaa toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmiä.

ETA-lisäeläkesäätiöiden on aina noudatettava rajat ylittävissä toiminnassa 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltiossa sovellettavia sosiaali- ja työolainsäädännön säännöksiä ja kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevien vakuutettujen osalta kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavia tiedonantösäännöksiä. Sosiaali- ja työolainsäädäntöä ja tiedonantoa koskevien säännösten direktiivissä tarkoitettu sisältö on selvitetty

125 d §:n 1 momentin perusteluissa.

Edellä mainituista säännöksistä poiketen toisessa jäsenvaltiossa noudatettavia sijoittamista koskevia direktiivin 18 artiklan 7 kohdan säännöksiä sovelletaan rajat ylittävän toiminnan osalta vain, jos kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset sitä vaatii. Direktiivin mukaisesti toisessa jäsenvaltiossa noudatettavat sijoittamista koskevat säännökset koskevat vain varoja, jotka vastaavat kyseisessä jäsenvaltiossa harjoitettavaa toimintaa. Niiden varojen osalta, jotka vastaisivat Suomessa harjoitettavaa toimintaa, noudatettaisiin eläkesäätiölain mukaisia sijoittamista koskevia säännöksiä. Jos Vakuutusvalvontavirasto ei ole ilmoittanut 125 c §:n mukaisesti toisessa jäsenvaltiossa noudatettavista sijoittamista koskevista säännöksistä, ETA-lisäeläkesäätiön sekä Suomessa että toisessa jäsenvaltiossa harjoitettavaan toimintaan sovelletaan eläkesäätiölain mukaisia sijoittamista koskevia säännöksiä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan direktiivin 20 artiklan 8 kohdan mukaisesti, että Vakuutusvalvontaviraston tulee ilmoittaa ETA-lisäeläkesäätiölle niistä muutoksista, jotka koskevat 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä.

125 f §. Pykälässä ehdotetaan, että A-eläkesäätiö voi aloittaa rajat ylittävän toiminnan harjoittamisen ETA-lisäeläkesäätiönä vain noudattamalla 125 b—125 d §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Ehdotuksen mukaan myöskään AB-eläkesäätiö ei voisi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, koska ehdotuksen mukaan ETA-lisäeläkesäätiö voi myöntää vain yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia. Jotta AB-eläkesäätiön A-osasto voitaisiin laajentaa ETA-lisäeläkesäätiöksi, AB-eläkesäätiön toiminnoista tulisi erottaa A-osasto erilliseksi osastoksi ETA-lisäeläkelaitoksekseen. Ennen toiminnan aloittamista, ETA-lisäeläkesäätiön tulisi kuitenkin noudattaa 125 b—125 d §:ssä tarkoitettua menettelyä.

125 g §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että rajat ylittävän toiminnan osalta ETA-lisäeläkesäätiön on katettava eläkevastuunsa täysin ja jatkuvasti kaikkien laitoksen hallinnoimien eläkejärjestelmien osalta. Direktiivin

mukaan erityisesti rajat ylittävän toiminnan ollessa kyseessä jäsenvaltioissa sovellettavien valvontaperiaatteiden vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää, että vakuutustekninen vastuuvelka katetaan täysin ja jatkuvasti.

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiölain mukaista vastuuvajaus tai katevajaus koskevia säännöksiä eikä eläkesäätiölain siirtymäsäännöksiä sovelleta ETA-lisäeläkesäätiöiden rajat ylittävään lisäeläke-toimintaan. Kuitenkin ETA-lisäeläkesäätiön Suomessa harjoitettavaa toimintaa vastaavien varojen osalta sovelletaan eläkesäätiölain 6 luvun säännöksiä eläkevastuusta ja sen kattamisesta.

125 h §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävää toimintaa koskevien varojen ja vastuiden erillään pitämisestä Suomessa harjoitettavasta toiminnasta. Ehdotus perustuu edellä mainitun direktiivin 16 artiklan 3 kohdan säännökseen, jonka mukaisesti kotijäsenvaltio voi vaatia rajat ylittävän toiminnan osalta varojen ja vastuiden pitämistä erillään muista liiketoiminnoista. Ehdotus on perusteltu, koska eläkesäätiölain 43 §:n 5 momentin mukaan eläkesäätiöllä voi olla vastuuvajaus ja ehdotetun 44 §:n muutoksen johdosta lisäeläke-toimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle sallitaan tietyin edellytyksin katevajaus. ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävän toiminnan osalta vastuun tai katevajaus ei voida kuitenkaan sallia direktiivin säännöksistä johtuen. ETA-lisäeläkesäätiön täyttää kattamista koskevasta vaatimuksesta ehdotetaan säädettäväksi 125 g §:ssä.

Ehdotus tarkoittaa, että ETA-lisäeläkesäätiön olisi pidettävä Suomessa sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä koskevat varat ja vastuut erillään muissa jäsenvaltioissa hoidettavien yritysten lisäeläkejärjestelmien varoista ja vastuista. Kyseinen erottaminen vastaisi eläkesäätiölain 1 luvun 6 §:n 1 momentin tarkoittamaa osastojakoa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan direktiivin 18 artiklan 7 kohdan mukaisesti, että ETA-lisäeläkesäätiön olisi pidettävä eri jäsenvaltioissa sijaitsevat lisäeläkejärjestelmiä koskevat varat erillään, mikäli jonkun jäsenvaltion lisäeläkejärjestelmään sovellettavat kyseisen jäsenvaltion kansalliset sijoittamista koskevat säännökset sitä edellyttävät. Vakuutusvalvontaviraston tulisi ilmoittaa ETA-

lisäeläkesäätiölle 125 d §:n 1 momentissa tarkoitettussa yhteydessä kyseisestä vaatimuksesta. Tässä ehdotettu erottamisaste olisi 1 momentissa tarkoitettua erottamisastetta vähäisempi. Direktiivin mukaan vain kyseisen jäsenvaltion alueella olevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä koskeva varat olisi pysyttävä tarvittaessa erittelemään toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä koskevista varoista.

125 i §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että eläkesäätiön säännöissä olisi mainittava ne jäsenvaltiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiö toimii. Rajat ylittävää toimintaa koskeva ehdotus täydentäisi eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n säännöstä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi, että ETA-lisäeläkesäätiön säännöissä olisi mainittava sen lisäksi, mitä 1 momentissa, 2 luvun 9 §:ssä ja 13 luvun 116 §:ssä säädetään, miten ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävää toimintaa koskeva omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa eläkesäätiölain 10 luvun 88 §:n 3 momentissa mainitussa tapauksessa. Omaisuuden jaosta on mainittava säännöissä, koska kaikista eläkesäätiön, yhteiseläkesäätiön tai ETA-lisäeläkesäätiön varojen jakamiseen liittyvistä tilanteista tulee mainita säätiön säännöissä.

125 j §. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 14 artiklan 4 d kohtaa, jonka mukaisesti toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa alueellaan sijaitsevan laitoksen toimintaa tai kieltää sen kokonaan, erityisesti, jos laitos ei rajat ylittävässä toiminnassa noudata ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavia vastaanottavan jäsenvaltion sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksia.

137 a §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekniset muutokset sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että sen estämättä, mitä eläkesäätiölain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa säädetään direktiivin säännöksistä johtuen, eläkesäätiö saisi kuitenkin pitää ennen tämän

lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehdotusmukaisesti.

Voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädettäisiin, että direktiivin 22 artiklan 4 säädestä johtuen, jäsenvaltiot voivat lykätä 23 päivään syyskuuta 2010 asti 18 artiklan 1 kohdan f alakohdan soveltamista alueellaan sijoittautuneisiin laitoksiin. Siten A-eläkesäätiöt ja AB-eläkesäätiöt A-osaston osalta voivat säilyttää nykyiset lainajärjestelyt siirtymäjaksan ajan. Nykyisten lainajärjestelyjen tulee olla ehdotetun 5 §:n 3 momentin mukaisia viimeistään 24 syyskuuta 2010. Lain voimaantulon jälkeen annettuihin uusiin lainoihin tai ennen lain voimaantuloa annettuihin lainoihin tehtäviin muutoksiin, kuten lainamäärän lisäämiseen tai vakuuden muuttamiseen, sovelletaan mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään. Se, mitä momentissa säädetään ETA-lisäeläkesäätiöistä, perustuu direktiivin 22 artiklan 4 kohdan kieltoon soveltaa siirtymäsäännöstä rajat ylittävän toiminnan osalta.

Voimaantulosäännöksen 4 momentissa säädettäisiin, että voimassa olevan lain 47 §:n 3 momentin perusteella Vakuutusvalvontaviraston antamat suostumukset eläkevastuun kattamisesta jäävät voimaan sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa. Momentin säännös soveltuu tällä hetkellä yhteen eläkesäätiöön.

Voimaantulosäännöksen 5 momentti vastaa eläkesäätiön kateasetuksen 16 §:n säännöstä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan lain tasolle.

1.2. Vakuutuskassalaki

2 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain uudistuksen johdosta. Sairausvakuutuslain osalta 1 momentissa viitattaisiin lakiin 1224/2004.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin ETA-lisäeläkekassoja koskevasta yleisestä lain soveltamisohjeesta.

3 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 a kohta, jossa määriteltäisiin uusi termi, lisäeläketointa. Pykälään ehdotettu lisäys liittyy lisäeläkedirektiivin implementoimisen yhteydessä esiintyneeseen tarpeeseen määrittää termi, jonka avulla vakuu-

tuskassalaisissa voidaan viitata lakiteknisesti yksinkertaisimmalla tavalla lisäeläkedirektiivin soveltamisalaan kuuluvaan lisäeläketoimintaan. Termi ei siten kata työntekijäin eläkelain tai yrittäjäin eläkelain mukaista toimintaa, vaikka eläkekassa myöntäisikin vapaaehtoisten lisäeläkkeiden lisäksi lakisääteisiä eläkejä. Termillä ei myöskään tarkoiteta sairauskassojen eikä hautaus- tai eroavustuskassojen harjoittamaa toimintaa. Lisäeläketoimintaan viittaava termi on sellaisenaan jos selkeä käsite eläkekassojen piirissä, joten uusi termi ei muuttaisi voimassa olevaa käytäntöä.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 b kohta, jossa määriteltäisiin uusi termi, ETA-lisäeläkekassa. ETA-lisäeläkekassalla tarkoitetaan vakuutuskassalain mukaisesti perustettua ETA-lisäeläkekassaa, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Euroopan talousalueella. ETA-lisäeläkekassa ei voi harjoittaa työntekijäin eläkelain tai yrittäjäin eläkelain mukaista toimintaa. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan säännöksiin, joissa säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkelaitosten rajat ylittävästä toiminnasta.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 c kohta, jossa määriteltäisiin lisäeläkedirektiivin tarkoittama ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos. Ehdotuksella tarkoitetaan viitattavaksi muiden ulkomaisten lisäeläkelaitosten kuin ETA-vakuutusyhtiöiden harjoittamaan lisäeläketoimintaan. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan säännöksiin, joissa säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkelaitosten rajat ylittävästä toiminnasta.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, jossa 7—13 kohdiksi lisättäisiin kateasetuksen 1 § ja 2 §:ssä ja sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä olevat määritelmät ja soveltamisalan tarkennukset lukuun ottamatta vakuutuskassan kateasetuksen 2 §:n 3 momenttia. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Uusien lisättyjen kohtien johdosta pykälän 1 momentin 5 ja 6 kohtaan tehdään tekniset muutokset.

7 §. Pykälän 2 momentin lainanottoa koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi direktiivin 18 artiklan 2 kohdan mukaiseksi

eläkekassan lisäeläketoiminnan osalta. Ehdotuksella rajoitettaisiin lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan mahdollisuutta ottaa lainaa nykyisessä laajuudessa. Esityksessä ehdotetaan direktiivin mukaisesti, että lisäeläketoiminnan osalta eläkekassa voisi ottaa lainaa ainoastaan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi tarkoitettuja lyhytaikaisia luottoja. Sääntely koskisi vain uusia lainoja. Tämän lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksissä säädettäisiin siitä, että eläkekassat voisivat säilyttää nykyiset lainat niitä koskevien lainaehtojen mukaisesti. Muiden vakuutuskassojen osalta voimassa oleva lainanottoa koskeva säädös ehdotetaan jätettäväksi ennalleen lukuun ottamatta sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjanoista tehtävää teknistä muutosta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lisäksi direktiivin 18 artiklan 2 kohdan mukaisesta kiellosta toimia kolmannen osapuolen takajana. Ehdotettu lisäys koskisi kaikkia vakuutuskassoja. Ehdotus ei muuttaisi voimassa olevaa oikeustilaa.

8 §. Lailla 250/2002 kumotun 2 momentin tilalle ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin direktiivin 18 artiklan 1 f kohdan mukaisesti osakkaana olevaan yritykseen tehtävistä sijoituksista. Ehdotus koskisi vain eläkekassan lisäeläketoimintaa. Vakuutuskassalaisissa ei ole aikaisemmin ollut vastaavaa säännöstä. Momentissa ehdotetaan lisäksi, että sellaista osakkaana olevalle yritykselle annettua lainaa, jolla on osakkaana olevasta yrityksestä riippumaton katekelpoinen vakuus, ei katsota osakkaana olevaan yritykseen tehdyksi sijoitukseksi. Lisäksi vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi direktiiviin perustuva siirtymäsäännös 2 momentissa mainittujen osakkaina oleviin yrityksiin tehtävien sijoitusten osalta 23 syyskuuta 2010 asti. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 1 luvun 5 §:n 3 momentin muutosta lisäeläketoiminnan osalta.

Ehdotus muuttaa voimassa olevan lain 7 §:n 3 momentin ja siihen liittyvän 182 §:n soveltamista tuomalla niiden sijaan uuden rajoituksen osakkaana olevaan yritykseen tehtävien sijoitusten osalta. Näihin sijoituksiin ei kuitenkaan luettaisi sellaisia osakkaana olevalle yritykselle annettuja lainoja, joille on asetettu osakkaana olevasta yrityksestä riip-

pumaton katekelpoinen vakuus. Tällöin tosiasiallinen riski ei riippuisi osakkaana olevan yrityksen toiminnasta.

On huomattava, että ehdotetulla momentilla rajataan eläkekassan mahdollisuutta sijoittaa osakkaana olevaan yritykseen, kun taas 83 o § rajaa eläkekassan mahdollisuutta lukea vastuuvalkaa kattavaan omaisuuteen osakkaana olevaa yritykseen tehtäviä sijoituksia.

9 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, joka vastaa direktiivin 19 artiklan 1 ja 2 kohtia ja mitä eläkesäätiölain 1 luvun 6 a §:n osalta on ehdotettu. Ehdotettu lisäksi ei muuttaisi voimassa olevaa oikeustilaa.

12 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 a kohta, jossa säädettäisiin vakuutuskassalain 8 luvun 93 §:n mukaisesti eläkekassan jäsenen mahdollisesta vapaakirjaoikeudesta jäsenyyden päättyessä. Ehdotuksella täytettäisiin direktiivin 9 artiklan 1 f i kohdan vaatimus, jonka mukaisesti jäsenille tulee tiedottaa riittävästi eläkejärjestelmän ehdoista, erityisesti eläkejärjestelmän osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista. Teknisesti ehdotus vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 9 §:n 9 kohdan säännöstä.

Edellä mainittuun liittyen on otettava huomioon, että vakuutuskassalain 93 §:n 2 momentissa todetaan, että jos jäsenyys päättyy ennen vakuutustapahtuman sattumista, eronneelle jäsenelle on annettava vapaakirjana vähintään hänen omia maksujaan vastaava osuus vakuutusmaksuvastuusta. Näin ollen voimassa olevan lain edellytysten mukaisesti säännöissä olisi aina mainittava jäsenten oikeudesta saada vapaakirjana heidän omia maksujaan vastaava osuus vakuutusmaksuvastuusta. Jotta vakuutettujen vapaakirjaoikeuden laajuus ei jäisi muiden kuin omien maksuosuuksien osalta epäselväksi, säännöissä olisi tuotava selvästi ilmi, vapaakirjaoikeuden laajuus ja määräytymisen perusteet. Ehdotuksella pyritään lisäämään vakuutettujen tietoisuutta heille kuuluvista ja kuuluttomista oikeuksista.

Vastaavasti vakuutuskassalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen lisäeläketointia harjoittavien eläkekassojen osalta, säännöissä on määriteltävä kaikki jäsenien ja muiden vakuutettujen oikeudet ja säännöissä tulisi antaa tarvittaessa tieto niistä

oikeuksista, joita heillä ei ole jäsenyyden päättyessä.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 b kohta, jossa säädettäisiin lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan jäsenen ja heidän edunsaajiansa oikeuksista työsopimuslain 1 luvun 10 §:n mukaisessa liikkeen luovutustilanteessa. Vakuutuskassalaisa ei ole ollut aikaisemmin mainintaa edellä mainittujen henkilöiden oikeuksista liikkeen luovutustilanteessa. Ehdotus perustuu direktiivin 9 artiklan 1 f i kohdan säännökseen. Ehdotuksen taustalla vaikuttaa myös eduskunnan työ- ja tasa-arviovaliokunta mietintö (5/2002 vp). Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n 9 a kohdan osalta on ehdotettu. Ehdotuksella pyritään selkiinnyttämään liikkeen luovutustilanteisiin liittyviä vakuutettujen oikeuksia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi tiedonantoa koskeva kohta 11 c. Ehdotus perustuu direktiivin 9 f artiklan i—iii kohtiin ja 11 artiklan kappaleisiin 1—4. Pykälän 11 c kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että eläkekassan säännöissä luettelaisiin lisäeläketoinnin osalta vakuutuskassalain 84 a §:ssä mainitut tiedot, jotka eläkekassa toimittaisi säännönmukaisesti jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille ja eläkkeensaajille. Lisäksi säännöissä luettelaisiin 84 b §:ssä mainitut tiedot, jotka eläkekassa toimittaisi jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille ja eläkkeensaajille heidän pyynnöstään. Edelleen säännöissä kerrottaisiin, miten ja milloin kyseiset tiedot annetaan edellä mainituille henkilöille. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n uuden 15 a kohdan osalta on ehdotettu.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi tiedonantoa koskeva kohta 11 d. Pykälän 11 d kohdassa ehdotetaan, että vakuutuskassan säännöissä mainittaisiin muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta vakuutettujen ja heidän edunsaajiansa oikeusturvakeinoista. Ehdotus perustuu osittain direktiivin 9 artiklan f i kohtaan.

Voimassa olevan lain 84 a §:ssä säädetään eläkekassan velvoitteesta tiedottaa jäsenille käytettävistä olevista oikeusturvakeinoista. Tiedottamistavasta voimassa olevassa laissa ei ole säädetty. Vakuutettujen ja heidän edunsaajiansa kannalta on olennaista, että

heidän käytettävissään olevista muutoksenhakuaineista tiedotettaisiin eläkekassan säännöissä vastaavasti kuten eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n uudessa 15 b kohdassa on ehdotettu. Vakuutettujen oikeuksien turvaamiseksi ehdotetaan, että kyseinen velvoite koskisi myös vapaaehtoista lisätutoimintaa harjoittavia vakuutuskassoja. Koska lakisääteistä toimintaa harjoittavien kassojen muutoksenhakuaineista säädetään erikseen lakisääteistä eläkevakuutusta ja sairausvakuutusta koskevissa laissa, ehdotus ei kuitenkaan koskisi vakuutuskassojen lakisääteistä toimintaa.

Muutoksenhakuaineilla tarkoitetaan vakuutuskassalain mukaisen vakuutuskassalautakunnan tai muun vastaavan valituselimen palveluita. Eläkesäätiöyhdistys on sopinut Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenenä toimien lisäeläketuimintaa harjoittavien eläkekassojen osalta Kuluttajien vakuutustoimiston ja Vakuutuslautakunnan palvelujen käytöstä 1.1.2005 alkaen. Kuluttajien vakuutustoimiston maksuttomat neuvontapalvelut ovat Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenenä olevien lisäeläketuimintaa harjoittavien eläkekassojen, vakuutettujen ja edunsaajien käytettävissä. Lisäksi lisäeläketuimintaa harjoittava eläkekassa, vakuutusmaksujen suorittaja, vakuutettu tai edunsaaja voi pyytää lausuntoa Vakuutuslautakunnalta.

Ehdotuksen mukaan muuta kuin lakisääteistä toimintaa harjoittavien vakuutuskassojen säännöissä olisi selvästi tuotava esille kaikki muutoksenhakuaineot vakuutusalan yleisen käytännön mukaisesti.

Koska direktiivin 14 artikla korostaa toimivaltaisen viranomaisen roolia jäsenten ja edunsaajien etujen turvaajana, säännöissä voitaisiin mainita myös Vakuutusvalvontaviraston asemasta vakuutuskassoja valvovana viranomaisena. Koska Vakuutusvalvontavirasto ei kuitenkaan ole muutoksenhakuainein, Vakuutusvalvontavirastoa koskeva maininta tulisi pitää selvästi erillään muista muutoksenhakuaineista tiedoista.

25 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain muutoksen johdosta (1224/2004). Pykälässä viitattaisiin työpaikkakassojen osalta vain yleisesti sairausvakuutuslain säännöksiin.

27 §. Pykälän 1 momentti muutettaisiin osakeyhtiölakiin lailla 887/2002 tehtyä muu-

tosta vastaavasti siten, että vähintään yhdellä vakuutuskassan hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla olisi oltava asuinpaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä siitä poikkeusta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin vakuutuskassan johdon ammattipätevyyttä koskevasta vaatimuksesta direktiivin 9 b artiklan mukaisesti. Ehdotettu johdon ammattipätevyyttä koskeva vaatimus vastaa sisällöltään, mitä eläkesäätiölain 3 luvun 19 §:n uuden 2 momentin osalta on ehdotettu. Johdolla tarkoitetaan tässä vakuutuskassalain 3 luvussa määriteltyä johtoa eli hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa sekä mahdollista hallintoneuvoston jäseniä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin vakuutuskassan johtoa koskevasta velvoitteesta hoitaa vakuutuskassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut. Ehdotettu säädös perustuu direktiivin 14 artiklan ja 18 artiklan 1 a kohdan säännöksiin ja se vastaa sisällöltään, mitä eläkesäätiölain 3 luvun 19 §:n 3 momentin osalta on ehdotettu. Ehdotuksen mukaan vakuutettujen etujen huomioon ottaminen tulisi olla vakuutuskassan toiminnan johtava yleisperiaate, jonka noudattamista valvoisi Vakuutusvalvontavirasto vakuutuskassalain 9 luvun 99 §:n nojalla. Ehdotettu säädös ohjaisi kassan johtoa toimimaan niin sanotun hyvän vakuutus- tai eläkekassatavan mukaisesti.

Koska eläkekassojen ja muiden vakuutuskassojen johtoa koskevien säännösten tulisi olla yhdenmukaiset, ehdotetaan, että direktiivin säännökset ulotettaisiin koskemaan kaikkia vakuutuskassoja. Myös Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuudet huomioon ottaen on perusteltua, että johtoa koskevat velvoitteet ovat yhdenmukaiset kaikkien vakuutuskassojen osalta.

Pykälän voimassa oleva 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 4 momentiksi.

33 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka vastaisi direktiivin 14 artiklan 1 kappaleen säännöstä sisäisestä valvonnasta. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 3 luvun 25 §:n uuden 3 momentin osalta on

ehdotettu, joten 3 momentissa säädettäisiin myös eläkekassan riskienhallintajärjestelmistä. Ehdotusta sovellettaisiin eläkekassojen lisäeläke-toimintaan ja työntekijäin eläkelain mukaiseen toimintaan.

81 a §. Lakiin ehdotettaisiin lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan laskuperusteista ja vastuuvelan laskennasta. Pykälässä huomioidaan lisäeläkedirektiivin 15 artiklan kohtien 4 a, 4 c, 4 d ja 5 vaatimukset.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin laskuperusteiden laatimisperiaatteista sekä vastuuvelan laskennassa noudatettavasta varovaisuuden ja vakuutusmatemaattisten menetelmien muuttumattomuuden periaatteesta. Laskuperusteet olisi laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti etuusien turvaaminen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa laskuperusteet muuttuvat siten, että uuden ja vanhan laskuperusteen mukaisen vastuuvélkojen erotus on positiivinen ja eläkekassan lisäeläke-toimintaa koskevat varat ovat riittämättömät uusien laskuperusteiden mukaisen vastuuvelan kattamiseen. Tällaisessa tilanteessa sallittaisiin lisäeläke-toimintaa harjoittavalle eläkekassalle määräjäksi vakuutustekninen katevaja Vakuutusvalvontaviraston luvalla, mikäli laskuperusteiden muutos aiheutuu momentissa luetelluista syistä. Taloudellisen tilanteen muuttumisella tarkoitetaan yleistä taloudellisessa tilanteessa tapahtunutta muutosta, joka samanaikaisesti koskettaa useita eläkelaitoksia. Ehdotettu vakuutustekninen katevaja kirjattaisiin taseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena. Ehdotettu menettely lisäisi läpinäkyvyyttä eläkekassan rahoituksellisesta asemasta. Muutoksesta ei aiheutuisi kassoille nykyistä menettelyä suurempia kustannuksia.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi sääntö Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksistä. Vakuutusteknisen katevajuksen kuolettaminen tapahtuisi Vakuutusvalvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Vastuuvelan kasvusta aiheutuvan kertakustannuksen jaksottamista usealle vuodelle voidaan pitää perusteltuna, jotta yhden vuoden maksunorostus ei muodostu liian suureksi. Kuitenkaan vähäistä vaikutusta yhden vuoden maksuun ei voida pitää perusteena vakuutusteknisen ka-

tevajuksen sallimiselle. Jos vastuuvelan kasvu nostaisi maksutasoa niin paljon, että maksun jaksottaminen usealle vuodelle johtaisi noin 10 prosentin vuotuisen keskimääräiseen maksutason korotukseen, vuotuista vaikutusta maksutason ei voitaisi pitää vähäisenä.

Eläkekassan laatiman suunnitelman vakuutusteknisen katevajuksen kuolettamisesta tulisi olla eläkekassan jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla. Tällöin riittäisi, että suunnitelma olisi maksutta saatavilla eläkekassan tai osakasyrityksen toimiloista.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä myös turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa.

82 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jotta lisäeläke-toimintaa harjoitettavia eläkekassoja koskevat direktiivin sääntelyyn perustuvat 81 a §:n 2 ja 3 momentin säännökset erottuisivat muita vakuutuskassoja koskevista 82 §:n säännöksistä. Direktiivin johdosta ei siten esitetä muutoksia muihin vakuutuskassoihin liittyen.

82 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkekassan vastuuvelan laskennassa käytettävästä korosta. Pykälässä huomioitaisiin lisäeläkedirektiivin 15 artiklan 4 b kohdan vaatimukset. Momentissa säädetään yleisvaatimus vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron valintaa varten. Aktuaarin tulisi tarvittaessa soveltaa matalampaa korkoa kuin 4 momentin nojalla säädettyä enimmäiskorkoa, jotta varovaisuuden vaatimus täyttyisi.

Pykälän ehdotetut 1—4 momentit vastaavat sisällöltään, mitä eläkesäätiölain vastaavassa 44 a § on ehdotettu säädettäväksi. Vakuutuskassalain pykälän 1 momentissa säädettäisiin varovaisuuden noudattamisesta vastuuvelan laskennassa käytettävää korkoa valittaessa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että koron valinnassa tulee ottaa huomioon pitkäikaisten korkealaatuisten tai valtion joukkovelkakirjalainojen tuotto. Pykälän 3 momen-

tissa säädettäisiin, että vastuuvelan laskennassa käytettävä korko voidaan lisäeläkekassan hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita myös vastuovelkaa kattavan omaisuuden tuottotason perusteella. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksena vastuuvelan laskennassa käytettävän koron enimmäismäärän.

83 §. Koska lisäeläke toimintaa harjoittavalle eläkekassalle voidaan Vakuutusvalvontaviraston luvalla hyväksyä 81 a §:n mukaisissa tilanteissa vakuutustekninen katevajaus, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös vakuutusteknisen katevajauksen vähentämisestä katettavaa vastuovelkaa määrittäessä. Ehdotetun säännöksen mukaan vastuovelkaa katettaessa vastuuvela voidaan vähentää 81 a §:n 2 momentin mukaisen vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Pykälän 3, 4 ja 6 momentteihin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävien jaosta johtuen. Pykälän 5 momentin asetusviittaukset ehdotetaan muutettavaksi, koska vakuutuskassan kateasetuksen säädökset lisättäisiin kokonaisuudessaan lakiin. Tällöin viittaukset asetukseen voidaan poistaa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, joka vastaa vakuutuskassan kateasetuksen 2 §:n 3 momenttia. Pykälän 8 momentti vastaa nykyistä 7 momenttia. Momenttiin ei ehdoteta asiallisia muutoksia.

Ehdotettujen muutosten jälkeen pykälä ei tule sisältämään säännöstä, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita tämän pykälän ja sen nojalla annettujen määräysten soveltamisesta, koska oikeus ohjeiden antamiseen ei edellytä erillistä valtuutusta laissa.

83 b §. Pykälässä säädetään eläkekassan toimintapääomasta. Eläkekassan toimintapääoma-asetuksen säädökset lisättäisiin kokonaisuudessaan lakiin perustuslain vaatimuksista johtuen. Pykälän 1 momentin viittaukset asetukseen ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan yllä mainittua muutosta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa määritellään toimintapääomaan luettavat erät. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta

lain tasolle. Momentti vastaa asiallisesti eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 1 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa olisi tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista eristä silloin, kun eläkekassassa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä täydentävä lisäturva. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 1 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin toimintapääomasta vähennettävistä eristä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 2 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa olisi tarkempia määräyksiä toimintapääomasta vähennettävistä eristä silloin, kun eläkekassassa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä täydentävä lisäturva. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 2 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa säädetään niistä eristä, joista toimintapääoman vähimmäismäärän on muodostuttava. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 1 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa säädetään niistä eristä, joista toimintapääoman on vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostuttava. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 2 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti, jossa säädetään muista kuin edellä toimintapääomaan luettavista eristä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 3 momenttia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 momentti, jonka mukaan sosiaali- ja terve-

ysministeriön asetuksella voidaan säätää, että joukkovelkakirjalainat ja vastaavat muut raha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkekassan toimintapääomassa niiden käyvästä arvosta poiketen. Momentti vastaa eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 3 §:n 3 momenttia. Vastaava säännös on voimassa myös työeläkevakuutusyhtiöillä. Tarkoitus olisi antaa eläkekassoille vastaava asetus kuin on voimassa työeläkevakuutusyhtiöillä. Poikkeuksellinen arvostaminen koski vain eräpäivään saakka pidettäviä joukkovelkakirjalainoja. Nykyiseen määräykseen nähden poikkeuksellinen arvostaminen edellyttäisi siis velkakirjojen eräpäivään saakka pitämistä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 momentti, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä. Momentti vastaa asiallisesti eläkekassan toimintapääoma-asetuksen 4 §:n Vakuutusvalvontavirastolle annettua määräysenantovaltuutusta. Ehdotettu muutos vastaa perustuslain vaatimuksia.

83 c §. Pykälässä säädetään eläkekassan vakavaraisuusrajan laskemisesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jonka mukaan vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jossa viittaukset eläkekassan toimintapääoma-asetukseen korvataan viittauksilla lakipykäliin.

83 f §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan sijoituspolitiikan periaatteista koskevasta selvityksestä Ehdotus vastaa direktiivin 12 artiklan vaatimuksia ja, mitä eläkesäätiölain 47 a §:n 2 momentin osalta on ehdotettu. Samalla nykyinen 2 momentti siirtyy uudeksi 3 momentiksi.

83 g §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, koska vakuutus-kassan kateasetus ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle.

83 h §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa koko vastuuvelan bruttomäärä. Kyseessä on tekninen muutos,

jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 3 §:ää.

83 i §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä velkasitoumuksista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 4 §:ää.

83 j §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 5 §:ää.

83 k §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä omaisuuslajeista, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 40 tai 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutus-kassan kateasetuksen 6 §:ää.

83 l §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 25 prosenttiin vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 7 §:ää.

83 m §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 15 prosenttiin vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 8 §:ää.

83 n §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta 5 tai 10 prosenttiin vastuuvelan bruttomäärästä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen 9 §:ää.

83 o §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin osaksriskien rajoittamisesta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutus-kassan kateasetuksen

10 §:ää. Edelleen on huomattava, että ehdotettu 83 o § rajaa eläkekassan mahdollisuutta lukea vastuovelkaa kattavaan omaisuuteen työntantajajohdoksia, kun taas 8 §:n 3 momentilla rajataan eläkekassan mahdollisuutta sijoittaa työntantaan.

83 p §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin konsernirajoituksesta. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutuskassan kateasetuksen 11 §:ää.

83 q §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin valuutariskin rajoittamisesta. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan osalta huomioidaan lisäeläkedirektiivin 18 artiklan kohdan 5 b vaatimus. Muilta osin kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutuskassan kateasetuksen 12 §:ää.

83 r §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin, että Vakuutusvalvontaviraston voi vakuutuskassan hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 83 i—83 n §:ssä säädettyjen enimmäisrajojen ylitykseen. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan asetuksesta lain tasolle. Pykälä vastaa vakuutuskassan kateasetuksen 13 §:ää.

8 luku. **Tiedonantossäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen**

Luvun otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi, koska lukuun ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 9 f artiklan ja 11 artiklan pakottavat tiedonantossäännökset vastaavasti, mitä eläkesäätiölain 7 luvun osalta on ehdotettu. Ehdotetut tiedonantossäännökset koskevat vain eläkekassan lisäeläketoimintaa. Tiedonantotavoista ehdotetaan sovellettavaksi, mitä eläkesäätiölain vastaavien säännösten osalta on ehdotettu.

Direktiivin tarkoittamat tiedonantossäännökset koskevat eläkejärjestelmän jäsenille ja edunsaajille annettavia tietoja. Direktiivin tarkoittama termi ”jäsen” tarkoittaa tässä jäseniä ja vapaakirjan saaneita henkilöitä, joilla on nyt tai tulevaisuudessa oikeus eläketuuksiin. Lisäksi direktiivin tarkoittamalla

termillä ”edunsaaja” tarkoitetaan vakuutuskassallaissa eläkkeensaajaa. Eläkkeensaaja voi olla henkilö, joka on itse ollut eläkekassassa vakuutettu tai henkilö, jonka on vakuutetun edunsaaja.

84 a §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan direktiivin 9 artiklan 1 f i kohdan ja 11 artiklan 2 b kohdan säännöksiä. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n 1 momentin osalta on ehdotettu. Pykälässä säädetty tiedonantovelvoite ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös vapaakirjan saaneita henkilöitä direktiivin edellyttämällä tavalla. Lisäksi ehdotetaan, että lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan tulisi tiedottaa jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä heidän edustajilleen olennaisista sääntöjen muutoksista kohtuullisen ajan kuluessa sääntömuutoksesta. Vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta direktiivin tarkoittama tiedonantovelvoite edellyttää, että lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkekassat ryhtyvät noudattamaan eläkesäätiöiden noudattamaa käytäntöä, jonka mukaisesti myös vapaakirjan saaneista henkilöistä pidetään ajantasaista luetteloa. Eläkkeensaajien osalta sääntömuutoksia koskeva tiedonantovelvoite ehdotetaan lisättäväksi pykälän uuteen 3 momenttiin.

Pykälän 1 momentin ehdotuksessa on huomioitu direktiivin 98/49/EY 7 artiklan säännös, joka on saatettu kansallisesti voimaan voimassa olevan 84 a §:n säännöksellä lailla 420/2003.

Ehdotetun pykälän 2 momentti vastaa direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisen kappaleen ja direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien mukaisia tiedonantossäännöksiä vastaavasti kuten eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n 2 momentin osalta on ehdotettu. Selvitys lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan taloudellisesta tilanteesta tarkoittaisi muun muassa tietoa karttuneiden etuuksien kattamisesta. Eläkekassan tulisi siten tiedottaa jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille, ovatko karttuneet etuudet täyteen katettu vai onko eläkekassassa lisäeläketoiminnan osalta 81 a §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutus-tekniistä katevajausta. Ehdotus lisäisi läpinäkyvyyttä lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan rahoituksellisesta asemasta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3

momentti vastaavasti kuten eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n 3 momentin osalta on ehdotettu.

Pykälässä tarkoitettulla edustajalla tarkoitetaan, mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n yhteydessä on ehdotettu.

84 b §. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin niistä tiedoista, jotka lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan on toimitettava pyynnöstä jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 b §:n 1 momentin osalta on ehdotettu.

Ehdotetun 1 momentin 1 ja 2 kohdat vastaavat direktiivin 11 artiklan 2 a, 3 ja 4 kohtia. Ehdotuksen mukaisesti tilinpäätöstiedot, vuosikertomus ja sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys tulisi toimittaa jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille ja eläkkeensaajille sekä tarvittaessa heidän edustajille. Sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys tarkoitetaan sijoitus suunnitelman 83 f §:n 2 momentissa tarkoitettua osaa, josta käytetään nimitystä sijoituspolitiikan periaatteet. Sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys tulisi toimittaa jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille sekä eläkkeensaajille.

Ehdotetun 2 momentin kohdat 1 ja 2 vastaavat direktiivin 11 artiklan 4 a ja 4 b kohtia, jonka mukaisesti 2 momentissa säädettäisiin jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille pyynnöstä toimitettavista yksityiskohtaisista tiedoista. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 b §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtien osalta on ehdotettu.

Ehdotetun 2 momentin 3 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännöstä. Direktiivin mukaan jäsenelle ja vapaakirjan saaneelle henkilölle on annettava pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavaan laitokseen siinä tapauksessa, että työsuhde päättyy. Nykyisen käytännön mukaan työntekijällä ei ole itsenäistä oikeutta siirtää eläkeoikeuksiaan toiseen eläkelaitokseen työsuhteen päättyessä. Voimassa oleva laki ei kuitenkaan estä eläkekassaa tekemästä siirtopäätöstä. Näin ollen tässä ehdotetaan, että direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännös lisätään tiedonantoa koskeviin säännöksiin muuttamatta voimassa olevan lain keskeisiä periaatteita.

Vakuutuskassalain 93 §:n 2 momentin mukaan jäsenyyden päättyessä eronneelle jäsenelle tulee antaa hänen omia maksujaan vastaava osuus vakuutusmaksuvastuusta (vapaa- kirjaoikeus). Kyseinen osuus voidaan ilman kuulusmenettelyä siirtää vakuutusyhtiöön tai toiseen vakuutuskassaan. Edellä mainittu säännös on ainoa vakuutuskassalain säännös, joka soveltuu osittain direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännökseen. Voimassa olevan lain mukaan 93 §:n 2 momentin mahdollistama siirtomenettely perustuu kuitenkin siihen, että eronneella jäsenellä on vapaakirjaoikeus jäsenyyden päättyessä. Kyseisellä ehdotuksella ei siten tarkoiteta, että eläkeoikeuksista voitaisiin tehdä siirrettäviä oikeuksia, joista vakuutetut voisivat itsenäisesti päättää. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain ehdotetun 7 luvun 49 b §:n 2 momentin 3 kohdan osalta on ehdotettu.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi liikkeen luovutusta koskevasta yksityiskohtaisesta tiedonantovelvoitteesta. Ehdotetun 12 §:n uuden 11 b kohdan mukaan jäsenille kerrotaan säännöissä yleisellä tasolla jäsenten ja heidän edunsaajiensa oikeuksista liikkeen luovutustilanteissa. Jotta jäsenet saisivat yksityiskohtaista tietoa siitä, miten lisäeläke-etuudet turvataan liikkeen luovutustilanteessa, ehdotusta täydennettäisiin 84 b §:n 3 momentin uudella tiedonantosäännöksellä. Ehdotuksen mukaan lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan tulisi pyydettäessä kertoa liikkeen luovutuksen kohteena oleville jäsenille, miten lisäeläke-etuudet turvataan liikkeen luovutustilanteessa.

Ehdotetulla tiedonantosäännöksellä katettaisiin liikkeen luovutustilanteet, joissa on kyse työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen vanhojen työntekijöiden eläkesäätiöön karttuneista lisäeläke-etuuksista, niiden määrästä tai etuuskien siirtymisestä liikkeen luovutustilanteessa. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa vakuutettujen tiedonsaantioikeuksia ja oikeusturvan tasoa kaikissa liikkeen luovutustilanteissa riippumatta siitä, miten lisäeläke-etuudet järjestetään liikkeen luovutustilanteessa.

Ehdotetun 3 momentin säännöksen johdosta myös Vakuutusvalvontavirastolla olisi aina oikeus puuttua eläkekassan toimintaan 99 §:n

nojalla, mikäli yllä mainittua vakuutettujen etujen turvaamiseksi ehdotettua tiedonantovelvoitetta ei noudatettaisi. Vakuutusvalvontavirasto voisi 99 §:n 1 momentin nojalla kehottaa eläkekassaa korjaamaan asia määräajassa ja tarvittaessa ryhtyä muihinkin 99 §:n sallimiin valvontatoimiin.

Pykälän 3 momenttia koskeva ehdotus vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 7 luvun 49 b §:n 3 momentin ehdotusta.

96 §. Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana maininta sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta siirtää sairausvakuutuslain ja kuntoutusrahain mukaista toimintaa harjoittavien sairauskassojen valvontatehtäviä Kansaneläkelaitokselle, koska näiden sairauskassojen valvonnasta säädetään nykyisin sairausvakuutuslaissa (1224/2004).

97 §. Pykälän 1 momenttia ei ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänjaosta johtuvat muutokset. Lisäksi on huomioitava, että pykälän 2 momenttia sovellettaisiin myös direktiivin 13 a artiklan mukaisesti eläkekassan tosiasiallisiin johtajiin, kuten eläkesäätiölain 8 luvun 65 §:n 2 momentin osalta on ehdotettu. Direktiivin 13 a artiklan säännös voidaan katsoa sisältyvän pykälän 2 momentin soveltamisalaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti direktiivin 13 b ja 13 d artiklojen johdosta. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 65 §:n 3 momentin osalta on ehdotettu.

Vakuutusvalvontaviraston yhdenmukaisen valvontakäytännön vuoksi on perusteltua, että 2 ja 3 momentin ehdotukset koskisivat kaikkia vakuutuskassoja.

Pykälän entinen 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi teknisesti 4 momentiksi. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja asiakirjoja ja tietoja, koska työpaikkakassojen valvonnasta ja tarkastuksesta säädetään nykyisin sairausvakuutuslaissa (1224/2004). Edellä mainitusta huolimatta työpaikkakassoilla tulisi edelleen säilyttää lakiin perustuva velvollisuus toimittaa vuo-

tuinen tilastokertomus myös Kansaneläkelaitokselle. Nykyisen käytännön jatkamista pidetään tarpeellisena, koska Kansaneläkelaitos saa tilastokertomuksesta tiedon muun muassa työpaikkakassojen tilinpäätöstiedoista ja Kansaneläkelaitos tekee kertomuksen pohjata työpaikkakassojen tilastoyhteenveton. Kansaneläkelaitoksen osalta asiakirjojen toimittamisvelvollisuus koskisi vain tilastokertomusta, ei 2 momentissa tarkoitettuja tietoja.

99 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus asetukseen, minkä lisäksi 1—4 momentteihin ehdotetaan lisättäväksi tekniset muutokset sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjakoon liittyen. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Uudenmaan lääninhallitus muutetaan Etelä-Suomen lääninhallitukseksi. Lisäksi pykälään on tehty teknisiä korjauksia.

Vaikka 99 §:n säännöksiä ei ehdoteta muutoin muutettavaksi, asiallisesti ottaen Vakuutusvalvontaviraston valvontavaluudet laajenevat direktiivin 14 artiklan 2 ja 4 a kohdan säännöksistä johtuen. Direktiivin 14 artiklan säännösten mukaan valvontaviranomaisilla on oltava yleinen toimivalta puuttua eläkekassan tai sen johdon toimintaan, mikäli laitos ei suojaa asianmukaisesti jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden tai eläkkeensaajien etuja. Direktiivi edellyttää, että Vakuutusvalvontavirastolla on valtuudet toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, tarvittaessa myös hallinnolliset ja taloudelliset toimenpiteet, joilla voidaan välttää tai korjata jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat.

Jotta Vakuutusvalvontavirasto voisi puuttua nimenomaisesti eläkekassan johdon toimintaan 99 §:n 1 momentin nojalla ja direktiivin 14 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla, vakuutuskassalain 3 luvun 27 §:n 2 momenttiin on ehdotettu lisättäväksi johdon nimenomainen velvoite hoitaa eläkekassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon eläkekassan jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Lisäämällä yllä mainittu johtoa koskeva velvoite vakuutuskassalakiin, Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltaa selkiytettäisiin siten, että Vakuutusvalvontavirastolla olisi

aina oikeus puuttua johdon toimintaan direktiivin edellyttämällä tavalla, mikäli johto ei ottaisi toiminnassaan huomioon vakuutettujen etuja, siten kuin siitä säädetään johtoa koskevassa luvussa.

Ehdotetulla eläkekassan johtoa koskevalla muutoksella saatettaisiin kansallisesti voimaan direktiivin 14 artiklan 2 ja 4 a kohdan säännökset valvontaviranomaisen valtuuksista puuttua eläkekassan tai eläkekassaa johtavien henkilöiden toimintaan, jotta jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien etuja vaarantavat epäkohdat voitaisiin välttää tai korjata direktiivin edellyttämällä tavalla. Pykälän soveltamisalan laajentamista koskeva ehdotus vastaisi, mitä eläkesäätiölain 67 §:n osalta on ehdotettu.

100 §. Pykälän 1 ja 2 momentin osalta ehdotetaan teknistä muutosta sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

101 §. Pykälän 1 momentin osalta ehdotetaan teknistä muutosta sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti direktiivin 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 8 luvun 69 §:n 2 momentin ehdotusta. Direktiivin 19 artiklan 3 kohdan säännös rajat ylittävän toiminnan osalta ehdotetaan lisättäväksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin. Kyseinen säännös soveltuu myös ulkomaisiin ETA-lisäeläkelaitoksiin 14 a luvun 157 a §:n 2 momentin nojalla.

14 a luku. **Rajat ylittävä toiminta**

Vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a luku, jossa säädettäisiin direktiivin 20 artiklan edellyttämällä tavalla vakuutuskassalain mukaisesti perustettujen ETA-lisäeläkekassojen rajat ylittävistä toiminnasta ja ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten rajat ylittävistä toiminnasta Suomessa. Direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sallittava, että jäsenvaltion alueella hyväksytyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset voivat hoitaa muiden jäsenvaltioiden alueella sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä. Vastaavasti jäsenvaltioiden on sallittava, että muissa jäsenvaltioissa hyväksytyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat lisäeläkelaitokset hoitavat alueellaan sijaitsevien yritysten lisäeläkejärjestelmiä.

Vakuutuskassojen rajat ylittävä toiminta ei ole ollut voimassa olevan lain mukaan mahdollista. Lisäeläkedirektiivi mahdollistaa ensimmäistä kertaa yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläke-etuuksia myöntävien eläkekassojen rajat ylittävän toiminnan direktiivissä mainittuun edellytykseen. Uudessa 14 a luvussa ETA-lisäeläkelaitoksella ei tarkoiteta tässä ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden harjoittamaa lisäeläke-toimintaa. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden rajat ylittävistä toiminnasta säädettäisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa vastaavasti kuten eläkesäätiölain 13 a luvun osalta on ehdotettu.

157 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rajat ylittävää toimintaa koskevien säännösten soveltamisohjeesta. Ehdotus vastaa direktiivin 20 artiklan 1 kohtaa ja, mitä eläkesäätiölain 13 a luvun 125 a §:ssä on ehdotettu.

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden oikeudesta harjoittaa lisäeläke-toimintaa Suomessa ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa. Koska ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä ja ulkomaisia ETA-lisäeläkelaitoksia koskevat lisäeläke-toiminnan aloittamista ja harjoittamista koskevat direktiivin säännökset vastaavat toisiaan, vakuutuskassalain ei ole tarvetta toistaa ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain lisäeläke-toimintaa koskevia pykäläiä. Näin ollen pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten rajat ylittävään toimintaan Suomessa sovellettaisiin vastaavasti, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädettäisiin ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden oikeudesta harjoittaa lisäeläke-toimintaa Suomessa.

Ehdotuksen mukaan ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamiseen Suomessa sovellettaisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 13 a, 13 b ja 13 e pykäläiä. Lisäksi ehdotetaan, että ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten olisi sovellettava ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 13 c ja 13 d §:ssä säädettyjä tiedonantovelvoitteita Suomessa työskentelevien vakuutettujen osalta. Ulkomaisten ETA-

lisäeläkelaitosten valvontaan sovellettaisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 3 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 3 luvun 15 a—15 d pykälää koska, kyseiset säännökset perustuvat vakuutusyritysten tervehtytämistä ja likvidaatiosta annetun direktiivin (2001/17/EY) säännöksiin. ETA-lisäeläkelaitoksia koskevia vastaavia säännöksiä ei ole yhdenmukaistettu yhteisön tasolla. Lisäksi ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten tulisi noudattaa 59—61 §:ssä säädettyjä hyvää vakuutustapaa, markkinointia ja kilpailun edistämistä koskevia säännöksiä. Myös 11 luvun esimerkiksi rekisteröintiä ja vakuutusliikkeen luvaton harjoittamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin ulkomaisiin ETA-lisäeläkelaitoksiin ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä vastaavalla tavalla.

157 b §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävän toiminnan aloittamisen edellytyksistä. Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen edellyttää ennakolta annettavan luvan saamista ETA-lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle toimitettavista tiedoista. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan 3 kohdan säännökseen, jossa säädetään tiedoista, jotka tulee toimittaa ETA-lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

Pykälän 2 momentin 1 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 b kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava rahoittavan yrityksen nimi. Rahoittavalla yrityksellä tarkoitetaan tässä ETA-lisäeläkekassalle maksuosuuksia maksavaa yritystä tai eläkejärjestelmän jäsenenä olevia itsenäisiä ammatinharjoittajia. Itsenäisillä ammatinharjoittajilla tarkoitetaan tässä vakuutuskassalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaistaa henkilöryhmää. Koska rajat ylittävän toiminnan osalta ei ehdoteta muutettavaksi eläkesäätiö- tai vakuutuskassalain toimintapiiriä koskevia säännöksiä, ETA-lisäeläkekassojen toimintapiiri vastaa siten vakuutuskassalain 1 luvun 4 §:n mukaista toimintapiiriä koskevaa säännöstä sekä

direktiivissä tarkoitettujen yritysten että itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.

Pykälän 2 momentin 2 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 a kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava vastaanottava tai vastaanottavat jäsenvaltiot. Vastaanottavalla jäsenvaltiolla tarkoitetaan direktiivin 6 artiklan j kohdan mukaan jäsenvaltiota, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työolainsäädäntöä sovelletaan rajoittavan yrityksen ja jäsenen väliseen suhteeseen. Direktiivin tarkoituksena on, että lisäeläkejärjestelmiin sovellettava sosiaali- ja työolainsäädäntö määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jota sovelletaan työnantajan ja työntekijän väliseen työsopimuksen mukaan tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin. Ehdotus vastaa sisällöltään, mitä eläkesäätiölain 125 b §:n 2 momentin 2 kohdan osalta on ehdotettu. ETA-lisäeläkekassojen osalta ehdotettu säännös koskisi kuitenkin myös itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia lisäeläkejärjestelmiä.

Pykälän 2 momentin 3 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 c kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava rahoittavaa yritystä varten hoidettavan eläkejärjestelmän pääpiirteet. Ehdotus vastaa sisällöltään, mitä eläkesäätiölain 125 b §:n 2 momentin 3 kohdan osalta on ehdotettu. ETA-lisäeläkekassojen osalta ehdotettu säännös koskisi kuitenkin myös itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkejärjestelyitä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan annettavaksi Vakuutusvalvontavirastolle määrääntä valtuutus lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 13 a luvun 125 b §:n 3 momentin osalta on ehdotettu.

157 c §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 4 kohdan mukaisesta menettelystä vastaavasti kuten eläkesäätiölain 13 a luvun 125 c §:n osalta on ehdotettu.

157 d §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 5 ja 6 kohtien mukaisesta menettelystä, joka koskee lisäeläkelaitoksen rajat ylittävän toiminnan aloittamista.

Direktiivin vaatimusten mukaisesti 1 mo-

mentiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset Vakuutusvalvontaviraston velvollisuudesta ilmoittaa ETA-lisäeläkekassalle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista, sijoittamista koskevista säännöistä ja tiedonantosaännöksistä, joita on sovellettava toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevien lisäeläkejärjestelmien osalta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 6 kohdan mukaisesti rajat ylittävän lisäeläketoiminnan aloittamista. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 9 artiklan 1 a kohdan säännös ETA-lisäeläkelaitosten rekisteröinnistä. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 13 a luvun 125 d §:n osalta on ehdotettu.

157 e §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 6 ja 7 kohtien mukaisesti niistä säännöksistä, joita noudattaen ETA-lisäeläkekassan tulee hoitaa toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan yrityksen tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia lisäeläkejärjestelmiä. Pykälän ehdotettu 2 momentti vastaa direktiivin 20 artiklan 8 kohtaa. Pykälän ehdotukset vastaavat, mitä eläkesäätiölain 125 e §:n osalta on ehdotettu.

157 f §. Pykälässä ehdotetaan, että yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläke-etuuksia ja muita etuuksia myöntävä eläkekassa voi harjoittaa rajat ylittävää vain toimintaa noudattamalla 157 b—157 d §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Ehdotuksen mukaan ETA-lisäeläkekassa voi myöntää vain yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia. Näin ollen sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä että lakisääteisiä eläkkeitä myöntävä eläkekassa voisi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa vain erottamalla vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava osasto erilliseksi osastoksi ETA-lisäeläkelaitoksekseen. Ennen toiminnan aloittamista ETA-lisäeläkekassan tulisi kuitenkin noudattaa 157 b—157 d §:ssä tarkoitettua menettelyä.

157 g §. Ehdotettu pykälä vastaa direktiivin 16 artiklan 3 kohdan vaatimusta ja mitä eläkesäätiölain 13 a luvun 125 g §:n osalta on ehdotettu. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti,

että rajat ylittävän toiminnan osalta ETA-lisäeläkekassan on katettava vastuuvetka täysin ja jatkuvasti kaikkien laitoksen hallintoimien eläkejärjestelmien osalta.

Ehdotuksen mukaan vakuutuskassalain mukaisia vakuutusteknistä katevajausta koskevia säännöksiä eikä vakuutuskassalain siirtymäsäännöksiä sovelleta ETA-lisäeläkekassojen rajat ylittävään lisäeläketoimintaan. Kuitenkin ETA-lisäeläkekassan Suomessa harjoitettavaa toimintaa vastaavien varojen osalta sovelletaan vakuutuskassalain 7 luvun säännöksiä vakuutusmaksuista ja vastuuvetasta.

157 h §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävää toimintaa koskevien varojen ja vastuiden erillään pitämisestä Suomessa harjoitettavasta toiminnasta. Ehdotus perustuu edellä mainitun direktiivin 16 artiklan 3 kohdan säännökseen, jonka mukaisesti kotijäsenvaltio voi vaatia rajat ylittävän toiminnan osalta varojen ja vastuiden pitämistä erillään muista liiketoiminnoista. Ehdotus on perusteltu, koska vakuutuskassalain 81 a §:n mukaan lisäeläketoimintaa harjoittavalla eläkekassalla voi olla vakuutusteknistä vastuuvajausta. ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävän toiminnan osalta vastuuvajausta ei voida kuitenkaan sallia direktiivin säännöksistä johtuen. ETA-lisäeläkekassan täyttä kattamista koskevasta vaatimuksesta ehdotetaan säädettäväksi 157 g §:ssä. Käytännössä ehdotettu erottaminen vastaisi vakuutuskassalain 1 luvun 8 a §:n tarkoittamaa osastojakoja. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 125 h §:n 1 momentin osalta on ehdotettu.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan direktiivin 18 artiklan 7 kohdan mukaisesti, että ETA-lisäeläkekassan olisi pidettävä eri jäsenvaltioissa sijaitsevat lisäeläkejärjestelmiä koskevat varat erillään, mikäli jonkun jäsenvaltion lisäeläkejärjestelmään sovellettavat kyseisen jäsenvaltion kansalliset sijoittamista koskevat säännökset sitä edellyttävät. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiölain 125 h §:n 2 momentin osalta on ehdotettu.

157 i §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että eläkekassan säännöissä olisi mainittava ne jäsenvaltiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii. Rajat ylittävää toimintaa koskeva ehdotus täydentäisi vakuutuskassalain 2 luvun 11 §:n säännöstä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ETA-lisäeläkekassan säännöissä on mainittava sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 2 luvun 11 §:ssä säädetään, miten ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävää toimintaa koskeva omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa vakuutuskassalain 11 luvun 122 §:n 2 momentissa mainitussa tapauksessa. Omaisuuden jaosta on mainittava säännöissä, koska kaikesta eläkekassan varojen jakamiseen liittyvistä tilanteista tulee mainita kassan säännöissä.

157 j §. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 14 artiklan 4 d kohtaa ja mitä eläkesäätiölain 125 j §:n osalta on ehdotettu.

172 a §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekniset muutokset sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävänjaosta johtuen.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti eläkesäätiölain muutosten kanssa.

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että estämättä, mitä vakuutuskassalain 1 luvun 7 §:n 2 momentissa säädetään direktiivin säännöksistä johtuen, eläkekassa saisi pitää ennen tämän lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehdotusten mukaisesti.

Voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädettäisiin direktiivin 22 artiklan 4 kohdan mukaisesta säännöksestä, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat lykätä 23 päivään syyskuuta 2010 asti 18 artiklan 1 kohdan f alakohdan soveltamista alueellaan sijoittautuneisiin laitoksiin. Siten lisäeläkekassat voivat säilyttää nykyiset lainajärjestelyt siirtymäjaksos ajan. Nykyisten lainajärjestelyjen tulee olla ehdotetun 8 §:n 2 momentin mukaisia viimeistään 24 syyskuuta 2010. Lain voimaantulon jälkeen annettuihin uusiin lainoihin tai ennen lain voimaantuloa annettuihin lainoihin tehtäviin muutoksiin, kuten lainamäärän lisäämiseen tai vakuuden muuttamiseen, sovelletaan mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään. Lisäksi momentin ETA-lisäeläkekassoja koskeva säännös perustuu direktiivin 22 artiklan 4 kohdan kieltoon soveltaa siirtymäsäännöstä rajat ylittävän toiminnan osalta.

Voimaantulosäännöksen 4 momentti vastaa kateasetuksen 19 §:n säännöstä. Kyseessä on tekninen muutos, jossa säädös nostetaan lainatasolle.

1.3. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

Lakiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä ehdotetaan lisättäväksi säännökset henkivakuutustoimintaa harjoittavien ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden rajat ylittävstä lisäeläke-toiminnasta Suomessa lisäeläkedirektiivin vaatimusten mukaisesti.

Direktiivissä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella tarkoitetaan laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella, joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia eläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty yksilöllisesti tai kollektiivisesti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai heidän edustajiensa välillä, tai jäsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti, ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä. Vastaanottavalla jäsenvaltiolla tarkoitetaan tässä jäsenvaltiota, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työläinsäädäntöä sovelletaan rajoittavan yrityksen ja jäsenien väliseen suhteeseen.

Direktiivin 4 artiklassa säädetään henkivakuutusdirektiivin (2002/83/EY) piiriin kuuluvien vakuutusyhtiöiden mahdollisuudesta harjoittaa lisäeläkevakuutustoimintaa. Direktiivin 4 artiklan mukaan kotijäsenvaltiot voivat päättää soveltaa direktiivin 9–16 artiklan ja 18–20 artiklan säännöksiä henkivakuutusdirektiivin piiriin kuuluvien vakuutusyritysten ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaan liiketoimintaan. Tällöin kaikki vastaavat varat ja vastuut on pidettävä erillään muista liiketoiminnoista ja niitä on hallinnoitava ja ne on järjesteltävä erillään muista vakuutusyritysten toiminnoista ilman siirtomahdollisuutta. Henkivakuutusyhtiöiden lisäeläke-toiminnan erottaminen vakuutusyhtiön muista toiminnoista on tärkeää, koska lisäeläke-toimintaan sovelletaan lisäeläkedirektiivin eikä henkivakuutusdirektiivin sijoitta-

mista koskevia säännöksiä. Siltä osin, mikä koskee yritysten ammatillisia lisäeläkkeitä koskevia liiketoimintoja, vakuutusyrityksiin ei sovelleta henkivakuutusdirektiivin 20—26, 31 ja 36 artiklaa.

Edellä mainitun mukaisesti henkivakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista ei sovellettaisi henkivakuutusdirektiivin vakuutusteknistä vastuuvetä ja sen kattamista koskevia säännöksiä (henkivakuutusdirektiivin artiklat 20—26) eikä henkivakuutusdirektiivin 31 artiklan säännöksiä varoista, joita ei käytetä vakuutusteknisen vastuuvetän kattamiseen. Myöskään henkivakuutusdirektiivin 36 artiklan mukaisia vakuutuksenottajille annettavia tiedonantossäännöksiä ei sovellettaisi lisäeläketoinnista osalta. Kyseisten henkivakuutusdirektiivin säännösten sijaan vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista sovellettaisiin lisäeläkedirektiivin toiminnan vakautta koskevia säännöksiä (lisäeläkedirektiivin 9—16 ja 18—20 artiklan säännökset). Kyseisten lisäeläkedirektiivin säännösten kansallisesta voimaan saattamisesta vastaavat ETA-vakuutusyhtiöiden kotivaltiot ja ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavat viranomaiset valvovat kyseisten säännösten noudattamista rajat ylittävissä toiminnoissa.

Koska direktiivin 4 artikla sallii sen, että jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa lisäeläkedirektiivin säännöksiä myös henkivakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista, Suomen tulee sallia ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista harjoittamisen Suomessa rajat ylittävän toiminnan perusteella. Lisäeläketoinnista harjoittavien ETA-vakuutusyhtiöiden rajat ylittävään toimintaan sovelletaan direktiivin 20 artiklan säännöksiä lisäeläketoinnista harjoittavien lisäeläkelätkosten rajat ylittävistä toiminnoista. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitettaisiin sekä vapaan tarjonnan perusteella että sijoittautumisoikeuden perusteella Suomessa harjoitettava lisäeläketoinnista.

1 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin henkivakuutus- harjoittavien ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden oikeudesta harjoittaa lisäeläketoinnista Suomessa. Ehdotuksesta seuraa, että ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voisi harjoittaa vahinko- ja henkivakuutustoi-

minnan lisäksi lisäeläkedirektiivin mukaista lisäeläketoinnista Suomessa siten kuin tässä laissa ehdotetaan. Lisäeläketoinnista voisi harjoittaa vain ulkomainen henkivakuutusyhtiö, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen.

Koska henkivakuutusta harjoittavien ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiön rajat ylittävään lisäeläketoinnista sovelletaan direktiivin 4 artiklan mukaan lisäeläkedirektiivin 20 artiklan säännöksiä, lakiin ehdotetaan lisättäväksi erikseen lisäeläkedirektiivin mukaiset lisäeläketoinnista aloittamista koskevat säännökset. Näin ollen tässä ehdotetaan, että ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista ei sovellettaisi voimassa olevan lain 1 luvun 4, 5 § ja 6 §:n eikä 2 luvun 7—13 §:n säännöksiä edustustosta tai vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta.

Edelleen koska lisäeläkedirektiivi ei koske kolmannen maan vakuutusyhtiöiden lisäeläkelätkosten toimintaa, ehdotetaan, että lain 4—8 luvun eikä 9 luvun 56 §:n säännöksiä sovellettaisi lisäeläketoinnista.

Lisäeläketoinnista erillisyydestä vakuutusyhtiöiden muista liiketoimista säädetään ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion lainsäädännössä direktiivin 4 artiklan vaatimusten mukaisesti. Näin ollen tässä ei ole myöskään tarvetta soveltaa 9 luvun 57 §:n säännöksiä ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista.

Direktiivi ei myöskään sisällä säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta, joten tässä ehdotetaan, että lain 10 luvun säännöksiä ei sovellettaisi lisäeläketoinnista.

2 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jossa määriteltäisiin lisäeläkedirektiivin mukainen lisäeläketoinnista. Direktiivin säännöksistä johtuen ehdotetulla termillä viitattaisiin tässä vain henkivakuutusta harjoittavien ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnista. Ehdotuksesta johtuen pykälän 1 momentin 13 ja 14 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi muutokset.

13 a §. *Lisäeläketoinnista aloittaminen.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uudet säännökset ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiön rajat ylittävän lisäeläketoinnista aloittamisesta Suomessa direktiivin 20 artiklan mukaisesti. Direktiivin 20 artikla säännökset eivät sisällä erikseen säännöksiä edustuston perustamisesta

ta tai vapaan tarjonnan aloittamisesta. Näin ollen lähtökohtaisesti ehdotetut lisäeläketoinnin aloittamista koskevat menettelysäännökset koskevat sekä sijoittautumisoikeuden että vapaan tarjonnan perusteella harjoitettavaa rajat ylittävää lisäeläketointia.

Pykälässä säädettäisiin tiedoista, jotka ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavan viranomaisen tulisi lähettää Vakuutusvalvontavirastolle ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista. Ehdotus perustuu direktiivin 20 artiklan 4 kohdan säännöksiin, jossa säädetään ETA-vakuutusyhtiön kotimaan vakuutusvalvonnasta vastaavan viranomaisen velvollisuudesta lähettää direktiivin 3 kohdassa tarkoitettua tietoa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan tässä Vakuutusvalvontavirastoa. Direktiivin 3 kohdassa määritetyt tiedot ehdotetaan saatettavaksi kansallisesti voimaan seuraavassa ehdotetun mukaisesti.

Direktiivin 20 artiklan 3 kohdan mukaan ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavan viranomaisen on lähetettävä pykälässä tarkoitettua tietoa Vakuutusvalvontavirastolle vakuutusyhtiön lisäeläketoinnin aloittamiseksi Suomessa, jollei kyseisellä ETA-vakuutusyhtiöllä valvovalla viranomaisella ole syytä epäillä, etteivät ETA-vakuutusyhtiön hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien hyvä maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ole Suomen asettamien vaatimusten mukaisia.

Pykälän 1 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 b kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava rahoittavan yrityksen nimi. Rahoittavalla yrityksellä tarkoitetaan tässä Suomessa toimivaa yritystä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, jotka maksavat maksuosuuksia ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle lisäeläkejärjestelmän hoitamisesta.

Itsenäisten ammatinharjoittajien jäsenyyttä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavissa laitoksissa koskevilla kansallisissa säännöissä on eroja. Joissakin jäsenvaltioissa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset voivat toimia joko sellaisten ammattialojen tai ammattialaryhmittymien kanssa tehtyjen sopimusten

pohjalta, joiden jäsenet toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina, tai suoraan itsenäisten ammatinharjoittajien ja palkattujen työntekijöiden kanssa. Joissakin jäsenvaltioissa itsenäinen ammatinharjoittaja voi myös liittyä eläkelaitoksen jäseneksi, jos hän toimii työnantajana tai tarjoaa ammatillisia palvelujaan jollekin yritykselle. Joissakin jäsenvaltioissa itsenäiset ammatinharjoittajat eivät voi liittyä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitoksen jäseniksi, elleivät tietyt, muun muassa työ- ja sosiaalilainsäädännön, vaatimukset täyty. ETA-vakuutusyhtiön rajat ylittävässä toiminnassa itsenäisten ammatinharjoittajien mahdollisuus päästä ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoinnin piiriin määräytyy siten vakuutusyhtiön kotivaltion lainsäädännön perusteella.

Pykälän 2 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 a kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle on ilmoitettava vastaanottava tai vastaanottavat jäsenvaltiot. Vastaanottavalla jäsenvaltiolla tarkoitetaan direktiivin 6 artiklan j kohdan mukaan jäsenvaltiota, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan rahoittavan yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen. Direktiivin tarkoituksena on, että lisäeläkejärjestelmiin sovellettava sosiaali- ja työlainsäädäntö määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jota sovelletaan työnantajan ja työntekijän väliseen työsopimukseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin taikka näiden työntekijöiden työsopimukseen. Sovellettava sosiaali- ja työlainsäädäntö määrää 2 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltion. Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettussa laissa lähtökohtana on, että ETA-vakuutusyhtiön harjoittamiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettaisiin Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä, koska muutoin lisäeläketoinnin aloittamista koskevaa ilmoitusta ei tulisi lähettää Vakuutusvalvontavirastolle.

Käytännössä lisäeläketoinnin aloittamista koskeva ilmoitus tulisi direktiivin tarkoituksen mukaisesti lähettää Vakuutusvalvontaviraston lisäksi toiseen jäsenvaltioon (esimerkiksi Ruotsiin), mikäli lisäeläkejärjestelmän piiriin kuuluisi kyseiseen toiseen jäsenvaltioon lähetettyjä työntekijöitä, joihin sovellettaisiin kyseisen jäsenvaltion sosiaali- ja työlainsäädännön säännöksiä.

Pykälän 3 kohta perustuu direktiivin 20 artiklan 3 c kohdan säännökseen, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirastolle olisi ilmoitettava rahoittavaa yritystä varten hoidettavan eläkejärjestelmän pääpiirteet.

Jos ETA-vakuutusyhtiö on saanut aikaisemmin Vakuutusvalvontavirastolta luvan harjoittaa lisäeläke-toimintaa Suomessa, ETA-vakuutusyhtiön vakuutusvalvonnasta vastaavan viranomaisen tulisi myöhemmin vain ilmoittaa Vakuutusvalvontavirastolle rajat ylittävän toiminnan laajentamisesta Suomessa. Ilmoituksessa tulisi mainita sen yrityksen nimi tai itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmiä ETA-vakuutusyhtiö alkaisi hoitamaan Suomessa. Tässä tapauksessa edellytyksenä on, että eläkejärjestelmiin sovelletaan myös uuden yrityksen tai itsenäisten ammatinharjoittajien osalta Suomessa noudatettavaa sosiaali- ja työolainsäädäntöä.

Eri jäsenvaltioiden vakuutusvalvonnasta vastaavat viranomaiset kehittävät edelleen viranomaisyhteistyötä rajat ylittävän toiminnan osalta. Direktiivin mukaan on tärkeää säätää jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisestä valvontayhteistyöstä sekä näiden viranomaisten ja komission välisestä muusta yhteistyöstä. Tehtäviensä hoitamista varten ja tämän direktiivin johdonmukaisen ja oikea-aikaisen soveltamisen mahdollistamiseksi toimivaltaisten viranomaisten olisi annettava toisilleen tämän direktiivin säännösten soveltamisen kannalta tarpeelliset tiedot. Komissio on ilmoittanut aikovansa asettaa valvontakomitean kannustaakseen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä, koordinaatiota ja mielipiteiden vaihtoa sekä edistääkseen direktiivin johdonmukaista soveltamista. Direktiivin yhteistyötä koskevista vaatimuksista johtuen tässä ehdotetaan, että Vakuutusvalvontaviraston on saatava vähintään 1 momentissa tarkoitetut tiedot ennen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön lisäeläke-toiminnan aloittamista. Ehdotusta pidetään tarpeellisena, koska tiedonantoa koskevan säännöksen tulkintakäytäntö saattaa muokautua viranomaisten yhteistyöpuiteissa. Siten tässä ei ole syytä rajata Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantioikeutta tiukasti ehdotettuihin tietoihin.

13 b §. Vakuutusvalvontaviraston vastaus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaisesti Vakuutusvalvontaviraston vastauksesta ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle.

Direktiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaan ennen kuin ETA-vakuutusyhtiö ryhtyy hoitamaan lisäeläkejärjestelmää rahoittavaa yritystä varten Suomessa, Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava tarvittaessa kahden kuukauden kuluessa direktiivin 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ETA-vakuutusyhtiön kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille niistä ammatillisiin eläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksista, joiden mukaisesti yrityksen rahoittama järjestelmä täytyy hallinnoida vastaanottavassa jäsenvaltiossa, sekä säännöistä, joita on sovellettava 18 artiklan 7 kohdan (sijoittamista koskevat säännökset) sekä 20 artiklan 7 kohdan (laitosta koskevat tiedonantovaatimukset) mukaisesti.

Pykälän 1 kohdan mukaan Vakuutusvalvontaviraston olisi ilmoitettava niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksista, joita noudattaen ETA-vakuutusyhtiön olisi harjoitettava lisäeläke-toimintaa Suomessa.

Lähtökohtaisesti sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksilla tarkoitetaan säännöksiä, joita ei ole direktiivein harmonisoitu Euroopan talousalueella. Sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksilla tarkoitetaan direktiivissä esimerkiksi eläke-etuuksien määrittämistä ja maksamista sekä eläkeoikeuksien siirrettävyyttä koskevia säännöksiä. Direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat lisäksi vaatia, että heidän jäsenvaltion alueella toimivat lisäeläkelaitokset noudattavat rajat ylittävän toiminnan osalta kyseisessä jäsenvaltiossa noudatettavia säännöksiä pakollisesta jäsenyydestä tai että ulkomaisten lisäeläkelaitosten tulisi myös ottaa huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevien työehtosopimusten vaikutukset lisäeläkejärjestelmiin. Edelleen esimerkiksi hyvää vakuutus tapaa vastaavat koskevat säännökset voivat olla osa sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksia. Verotusta koskevat säännökset eivät ole sosiaali- ja työolainsäädännön vaati-

muksia.

Pykälän 2 kohdan mukaan Vakuutusvalvontaviraston tulisi ilmoittaa ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle niistä pakottavista tiedonantovelvoitteista, joita noudattaen lisäeläkejärjestelmiä tulee hoitaa Suomessa työskentelevien lisäeläkejärjestelmän jäsenten osalta. Direktiivin 20 artiklan 5 ja 7 kohdan mukaan tiedonantosaännöksillä tarkoitetaan direktiivin 11 artiklan tiedonantosaännöksiä.

Direktiivin 11 artiklassa säädetään tiedonantoa koskevista vähimmäisedellytyksistä. Direktiivissä eritellään tiedot, jotka eläkeläistien on annettava direktiivissä tarkoitetuille jäsenille ja/tai edunsaajille eläkelaitoksen omasta toimesta ja tiedot, jotka eläkelaitoksen on toimitettava jäsenten pyynnöstä. Direktiivin tarkoittama termi ”jäsen” tarkoittaa tässä vakuutettuja, joilla on nyt tai tulevaisuudessa oikeus eläkkeeseen. Vakuutettu voi siten tarkoittaa myös vapaakirjan saanutta henkilöä. Lisäksi direktiivin tarkoittamalla termillä ”edunsaaja” tarkoitetaan eläkkeensaajia. Eläkkeensaaja voi olla henkilö, joka on itse ollut vakuutettuna vakuutusyhtiössä tai henkilö, joka on vakuutetun edunsaaja. Direktiivin 11 artiklan tiedonantosaännökset ehdotetaan lisättäväksi 13 c ja 13 d pykäliksi. Ehdotetussa 13 c §:ssä säädettäisiin tiedoista, jotka ETA-vakuutusyhtiön on toimitettava vakuutetuille pyytämättä. Ehdotetussa 13 d §:ssä säädettäisiin tiedoista, jotka ETA-vakuutusyhtiön on toimitettava vakuutetuille pyynnöstä.

Edellä mainitut direktiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaiset sijoittamista koskevat säännökset eivät sovellu ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiön toimintaan, koska Suomessa ei sovelleta direktiivin 18 artiklan 7 kohdan mukaisia sijoittamista koskevia säännöksiä eläkesäätiöiden tai eläkekassojen osalta. Näin ollen direktiivin säännösten mukaan myöskään ulkomaisten lisäeläkelaitosten osalta ei voida edellyttää direktiivin 18 artiklan 7 kohdan määrällisten rajoitusten noudattamista Suomessa.

13 c §. *Lisäeläketointintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön tiedonantovelvoitteet.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ETA-vakuutusyhtiön velvoitteesta tie-

dottaa vakuutetuille vakuutusehdoista ja niiden muutoksista. Ehdotus vastaa direktiivin 9 artiklan ensimmäisen kappaleen 1 f kohtaa ja 11 artiklan toisen kappaleen b kohtaa sekä mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n 1 momentin osalta on ehdotettu.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien ja 11 artiklan 4 kohdan toisen kappaleen mukaisesti ETA-vakuutusyhtiön velvoitteesta toimittaa vakuutetuille vuosittain lyhyt selvitys laitoksen tilanteesta sekä heille kertyneiden etuuksien rahoituksen vallitsevasta tasosta. Direktiivin 11 artiklan 4 kohdan 2 kappaleen tarkoituksena on, että vakuutetuille tiedotetaan vuosittain lyhyesti ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketointintaa koskevista varoista ja vastuista ja siitä, ovatko etuudet katettu täysimääräisesti. Lisäksi direktiivin 9 f artiklan ii ja iii kohtien nojalla ETA-vakuutusyhtiön tulisi antaa arviot lisäeläketointintaan mahdollisesti liittyvistä rahoituksellisista, teknisistä ja muista riskeistä, jotka ovat vaikuttaneet tai tulevat jatkossa vaikuttamaan ETA-vakuutusyhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Momentissa tarkoitettut tiedot tulisi antaa vakuutetuille vuosittain. Ehdotus lisäksi läpinäkyvyyttä ETA-vakuutusyhtiön rahoituksellisesta asemasta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 11 artiklan 5 kohdan mukaisesta eläkkeensaajien eläke-etuuksia ja muita etuuksia koskevasta tiedonsaantioikeudesta. Momentissa säädettäisiin myös direktiivin 11 artiklan 2 b kohdan mukaisesta sääntömuutoksia koskevasta tiedonantovelvoitteesta. Sääntömuutosten olennaisilla tiedoilla tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voi olla vaikutuksia eläkkeensaajien oikeuksiin tai velvoitteisiin. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta on ehdotettu.

Tiedonantotavasta ja vakuutettujen edustajien oikeudesta saada pykälässä tarkoitettut tiedot tiedoksi ehdotetaan sovellettavaksi, mitä eläkesäätiölain 7 luvun 49 a §:n osalta on ehdotettu.

13 d §. *Lisäeläketointintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön pyynnöstä toimitettavat tiedot.* Ehdotetun 1 momentin 1 ja 2 kohdat vastaavat direktiivin 11 artiklan 2 a, 3 ja 4 kohtia. Ehdotuksen mukaisesti ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketointintaa koskevat

tilinpäätöstiedot ja vuosikertomus tulisi toimittaa vakuutetuille sekä eläkkeensaajille pyynnöstä.

Sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys tarkoittaa direktiivin 12 artiklassa tarkoitettua selvitystä. ETA-vakuutusyhtiön on laadittava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys vakuutusyhtiön kotivaltion lainsäädännön mukaisesti. Ehdotuksen mukaan momentissa tarkoitettu selvitys tulisi toimittaa vakuutetuille ja eläkkeensaajille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen pyynnöstä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 a kohtaa, jonka mukaan vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa eläke-etuuksien tavoitetasosta. Eläke-etuuksien tavoitetasolla tarkoitetaan arvioitua euromääräistä tietoa odotettavissa olevasta eläke-etuudesta.

Ehdotetun 2 momentin 2 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 b kohtaa, jonka mukaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava tarvittaessa pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä. Tässä ehdotetaan, että direktiivin säännös ulotettaisiin koskemaan kaikkia vakuutussuhteen päättymistä koskevia tilanteita vastaavasti kuten eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain osalta on ehdotettu. Etuuksien tasosta vakuutussuhteen päättyessä tarkoitetaan esimerkiksi vapaakirjajoikeuden euromääräistä arvoa.

Ehdotetun 2 momentin 3 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 c kohtaa. Kyseinen direktiivin säännös koskee vain järjestelyitä, joissa vakuutetut vastaavat sijoitusriskeistä.

Ehdotetun 2 momentin 4 kohta vastaa direktiivin 11 artiklan 4 d kohdan säännöstä. Direktiivin mukaan vakuutetuille on annettava pyynnöstä yksityiskohtaista tietoa säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavaan laitokseen siinä tapauksessa, että työsuhte päättyy. Suomen kansallinen lainsäädäntö ei estä eläkeoikeuksien siirtomahdollisuutta eikä siirtomahdollisuutta ole perusteltua kieltää osana sosiaali- ja työeläkelainsäädännön säännöksiä. Näin ollen jos ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketointia koskevien vakuutusehtojen mukaan eläkeoikeudet olisivat siirrettäviä vakuutussuhteen päättyessä,

ehdotuksen mukaan vakuutetuille tulisi pyynnöstä kertoa eläkeoikeuksien siirtämistä koskevasta säännöksistä.

13 e §. Lisäeläketoinnin aloittaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi lisäeläketoinnin aloittamista koskevista säännöksistä direktiivin 20 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Direktiivin mukaan ETA-vakuutusyhtiö voi aloittaa lisäeläkejärjestelmän hoitamisen vastaanottavassa jäsenvaltiossa saatuaan ehdotetussa 13 b §:ssä tarkoitettua tiedonannon kotivaltionsa vakuutusvalvonnasta vastaavalta viranomaiselta ja aina viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Vakuutusvalvontavirasto vastaanotti 13 a §:ssä tarkoitettua tietoa vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalta viranomaiselta.

ETA-vakuutusyhtiön on direktiivin 20 artiklan 6 kohdan mukaan noudatettava toiminnassaan ehdotetussa 13 b §:ssä tarkoitettuja sosiaali- ja työeläkelainsäädännön vaatimuksia ja tiedonantossäännöksiä Suomessa harjoitettavan lisäeläketoinnin osalta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 20 artiklan 8 kohdan edellyttämällä tavalla Vakuutusvalvontaviraston velvollisuudesta tiedottaa ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle kaikista 13 b §:ssä tarkoitettujen tietojen merkittävistä muutoksista, jotka voivat vaikuttaa ETA-vakuutusyhtiön Suomessa hoitamaan lisäeläkejärjestelmän toimintaan.

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi direktiivin säännökset ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnin valvonnasta. Direktiivin säännöksistä johtuvien muutosten lisäksi on huomioitava, että voimassa olevat valvontaa koskevat muutkin 3 luvun säännökset soveltuvat sellaisenaan ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketointaan.

14 a §. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoinnin valvonta. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi Vakuutusvalvontaviraston ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketointia koskeva valvontasäännös. Ehdotus vastaa direktiivin 20 artiklan 9 kohdan mukaista säännöstä. Direktiivin mukaan Vakuutusvalvontaviraston on valvottava, noudattaako ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö lisäeläketoinnassaan

13 b §:ssä tarkoitettuja lisäeläkejärjestelmiin sovellettavia sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksia tai tiedonantösäännöksiä. Jos tämän valvonnan seurauksena paljastuu vääriä käytöksiä, Vakuutusvalvontaviraston olisi ilmoitettava asiasta välittömästi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaisille.

Direktiivin edellyttämällä tavalla ehdotetaan säädettäväksi, että lisäeläke toiminnan valvonta perustuu jäsenvaltioiden vakuutusvalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyöhön. Tehtäviensä hoitamista varten ja tämän direktiivin johdonmukaisen ja oikea-aikaisen soveltamisen mahdollistamiseksi direktiivi edellyttää esimerkiksi, että toimivaltaisten viranomaisten olisi annettava toisilleen tämän direktiivin säännösten soveltamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

15 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Direktiivin 19 artiklan 3 kohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet voidakseen kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kieltää 14 artiklan mukaisesti alueellaan sijaitsevan omaisuudenhoitajan tai säilytysyhtiön hallussa olevien varojen vapaan käyttämisen laitoksen kotijäsenvaltion pyynnöstä. Direktiivin 14 artiklan 2 kohdan toisessa kappaleessa säädetään niistä edellytyksistä, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa laitoksen varojen vapaata käyttämistä tai kieltää sen kokonaan. Direktiivin säännöksistä johtuen momentissa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta kieltää omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallussa olevien varojen vapaan käyttäminen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion pyynnöstä direktiivin 14 artiklan 2 kohdassa mainituin edellytyksin. Direktiivin 14 artiklan 2 kohdan tarkoittamat vastuovelkaa ja lakisääteisiä omia varoja koskevat vaatimukset ehdotetaan lisättäväksi momenttiin.

17 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläke toiminnan osalta direktiivin 20 artiklan 9 ja 10 kohdan johdosta. Direktiivin 20 artiklan 9 kohdan mukaan ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavan viranomaisten on yhteistyössä Vakuutusvalvontaviraston kanssa toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistami-

seksi, että laitos lopettaa havaitun sosiaali- ja työolainsäädännön rikkomisen.

Direktiivin 20 artiklan 10 kohdassa säädetään kuitenkin vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuudesta puuttua sosiaali- ja työolainsäädännön määräysten rikkomiseen. Jos kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta tai kotijäsenvaltion asianmukaisten toimenpiteiden puuttumisen vuoksi laitos jatkaa vastaanottavan jäsenvaltion sovellettavien ammattieläkejärjestelmiä koskevien sosiaali- ja työolainsäädännön määräysten rikkomista, vastaanottavat jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat, ilmoitettuaan asiasta kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä määräystenvastaisuuksista rangaiksemiseksi tai niiden lopettamiseksi myös estämällä, jos se on ehdottoman tarpeellista, laitosta toimimasta vastaanottavassa jäsenvaltiossa rahoitettavaa yritystä varten.

Edellä mainitusta direktiivin 20 artiklan 10 kohdasta johtuen pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 20 artiklan 10 kohdan mukainen säännös Suomessa noudatettavien sosiaali- ja työolainsäädännön määräysten rikkomista. Mikäli ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta tai kotivaltion asianmukaisten toimenpiteiden puuttumisen vuoksi, ETA-vakuutusyhtiö jatkaa Suomessa sovellettavien sosiaali- ja työolainsäädännön määräysten rikkomista, Vakuutusvalvontavirasto voisi, ilmoitettuaan asiasta ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille, antaa ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä.

Koska direktiivin 20 artiklan 10 kohta antaa mahdollisuuden toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet määräystenvastaisuuksien rangaiksemiseksi tai niiden lopettamiseksi, pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä oleviksi valvontakeinoiksi markkinointikiellon asettamisen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiölle lisäeläke toiminnan osalta. Edelleen direktiivin säännöksistä johtuen ehdotetaan, että Va-

kuutusvalvontavirasto voisi kieltää ulkomaisista lisäeläkelaitosta toimimasta Suomessa 13 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua yritystä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia varten, jos se on ehdottoman tarpeellista.

Direktiivin 20 artiklan 10 kohdan säännös ei kata direktiivin 20 artiklan 7 kohdassa mainittuja ja 13 b §:ssä tarkoitettujen tiedonantovelvoitteiden rikkomista, koska komission tulkinnan mukaan tiedonantovelvoitteet eivät ole osa sosiaali- ja työlaainsäädännön säännöksiä. Näin ollen komission tulkinnan mukaisesti Vakuutusvalvontavirastolla ei olisi 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuja sanktiota käytettävissä, jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö ei noudata edellä tarkoitettuja tiedonantossäännöksiä. Direktiivin vaatimusten mukaisesti Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuudet rajoittuvat tiedonantossäännösten noudattamisen valvontaan 14 a §:ssä säädettyllä tavalla. Sen sijaan sanktiot kyseisten tiedonantossäännösten noudattamatta jättämisestä asettaa ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen. Vakuutettujen etujen suojaamiseksi on katsottava kuitenkin, että Vakuutusvalvontavirastolla olisi niin sanottuna viimeisenä keinona käytettävissään 17 §:n 4 momentissa säädetty puuttumisvaltuudet ETA-vakuutusyhtiön toimintaan, jos ETA-vakuutusyhtiö ei noudattaisi lisäeläkeoiminnassaan 14 a §:ssä säädettyistä toimenpiteistä huolimatta 13 c ja 13 d §:ssä säädettyjä tiedonantovelvoitteita.

70 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jossa säädettäisiin ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman lisäeläkeoiminnan merkitsemisestä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä pidettävään rekisteriin. Ehdotuksen tarkoituksena on selventää, että rekisteriin merkitään sekä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen vakuutusluokien ja lisäksi yhtiön mahdollisesti harjoittama lisäeläkeoiminta. Ehdotuksesta johtuen pykälän 1 momentin 6 ja 7 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi tekniset muutokset.

75 §. Pykälää ehdotetaan lisättäväksi viitatus lisäeläkeoiminnan aloittamista koskevaan 13 a §:ään, jotta Vakuutusvalvontavirasto voisi tarvittaessa puuttua vakuutusyhtiön lukuun tapahtuvaan luvattomaan lisäeläkeoimintaan Suomessa.

76 §. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi lisäeläkeoiminnan aloittamista koskevien säännösten vastaisesta menettelystä. Ehdotuksen mukaan, joka ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa lisäeläkeoimintaa tekemättä ehdotetun 13 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta, on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiöolaisissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta. Ehdotus ei perustu direktiivin vaatimuksiin, vaan ehdotuksella pyritään pitämään ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskevat rangaistussäännökset yhdenmukaisina.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

2.1. Kateasetukset

Eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annettu asetus ja vakuutuskassan vastuueläkeläkkeestä annettu asetus ehdotetaan kumottaviksi ja niiden sisältö siirrettäväksi laintasolle, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen voidaan vain lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä ja koska eläkevastuun kattamista koskevat säännökset ovat varsin merkittäviä vakuutettujen etujen ja laitosten sijoitustoiminnan kannalta.

2.2. Toimintapääoma-asetukset

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkekassan toimintapääomaan luettavista eristä annettu asetus (1324/1997) ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapääomaan luettavista eristä annettu asetus (1326/1997) ehdotetaan kumottaviksi ja niiden sisältö siirrettäväksi laintasolle, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen voidaan vain lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä ja koska toimintapääomaa koskevat säännökset ovat laitosten vakavaraisuuden kannalta merkittävä asia.

2.3. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräys lainanotosta (867/80)

Lakiehdotuksen johdosta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräystä lainanotosta on muutettava, koska jatkossa lisäeläkeoimintaa

harjoittavan eläkesäätiön ja eläkekassan lainanotosta säädetään laissa lisäeläketoiminnan osalta. Lakisääteisen eläketoiminnan osalta nykykäytäntö säilyy ennallaan.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa.

Direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan 23 päivänä syyskuuta 2005 mennessä.

4. Suhde perustuslakiin ja sääntämisyjärjestys

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisena voidaan vain lailla valtuuttaa antaa oikeussääntöjä. Perustuslain sääntelyä johtuen eläkesäätiöitä ja vakuutuskassoja koskevissa kate- ja toimintapääoma aseuksissa olevat Vakuutusvalvontavirastoa koskevat valtuutussäännökset ehdotetaan siirrettäväksi laintasolle.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan

lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen vastuuvelan kattamista ja toimintapääomaa koskevien säännösten tarkoitus on turvata vakuutettujen edut. Koska vastuuvelan kattamista ja toimintapääomaa koskevat säännökset ovat keskeisiä ja merkittäviä sekä eläkelaitosten toiminnan että vakuutettujen etujen kannalta, sääntely ehdotetaan siirrettäväksi laintasolle.

Hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä mainitun työryhmän tarkoituksena on jatkaa työtään työmarkkinajärjestöjen edustajilla lisättynä eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistuksen valmisteliseksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 47 §:n 3 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti, 19 ja 44 §, 46 §:n 3—8 ja 10 momentti, 46 a §:n 1 momentti, 47 §:n 1 momentti, 48 a ja 48 b §, 7 luvun otsikko, 49 a, 65, 67—69 §, sekä 137 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 288/2000, 46 §:n 3 ja 5 momentti ja 67 § osaksi laissa 85/1999, 46 §:n 4 momentti, 46 §:n 9 ja 10 momentti ja 46 a §:n 1 momentti laissa 382/2005, 46 §:n 7 ja 8 momentti ja 48 a § mainitussa laissa 85/1999, 48 b § laissa 1323/1997, 49 a § laissa 421/2003, 65 § osaksi mainitussa laissa 85/1999 ja laissa 1323/2004, ja 137 a §:n 2 momentti osaksi laissa 288/2000, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 §:n 1 momenttiin , sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 288/2000, uusi 4 a, 4 b ja 7—13 kohta, lakiin uusi 6 a §, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1323/1997, uusi 9 a, 15 a ja 15 b kohta, 25 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 44 a §, 47 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 85/1999, uusi 2 momentti, lakiin uusi 47 b—47 o ja 49 b § sekä uusi 13 a luku seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

 Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan vastaavasti ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a luvussa muuta säädetä.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

 4 a) *ETA-lisäeläkesäätiöllä* 13 a luvun mukaista eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

4 b) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia

lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

5) *toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä* niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

8) *säännellyillä markkinoilla* ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

9) *eläkevastuun bruttomäärällä* määrää, joka eläkesäätiön on 46 §:n 1 momentin mukaan katettava ennen mainitun pykälän 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä;

10) *velkasitoumuksella* velkasitoumukseen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

11) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa 47 e §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa mainittuja varoja;

12) *konsernilla* osakeyhtiölaissa (734/1978) tarkoitettua konsernia; sekä

13) *takauksella* velkasitoumuksen takaajan antamaa omavelkaista takausta.

4 §

Eläkesäätiön on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että se on mahdollista ilman länanottoa. B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö B-osaston osalta saa kuitenkin tarvittaessa ottaa lainaa siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa ottaa vain tilapäisesti lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi. Eläkesäätiö ei saa antaa takausta.

5 §

Jos työnantaja on osakeyhtiö, B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön B-osasto saa omistaa vastiketta vastaan hankkimiaan työnantajayhtiön osakkeita enintään 10 prosenttia yhtiön osakepääomasta. B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö B-osaston osalta saa sijoittaa mainituin tavoin hankkimiinsa osakkeisiin kuitenkin enintään 10 prosenttia B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston varoista. Poiketen 4 §:n 4 momentin ja 143 §:n säädöksistä, A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa sijoittaa työnantajayritykseen enintään viisi prosenttia A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-

osaston varoista. Jos työnantaja on konserniin kuuluva yritys, A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa sijoittaa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin enintään 10 prosenttia A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varoista. Edellä mainittu ei koske sellaista A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston osalta työnantajayritykselle antamaa lainaa, jolle on asetettu työnantajasta riippumaton katekelpoinen vakuus.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston osalta poikkeuksia 3 momentin säännöksistä.

6 a §

A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiön A-osastolla on oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. Aeläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiöllä A-osaston osalta on myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytisyhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

7 §

Työnantajan on oltava joko Euroopan talo-

usalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella, kun se on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

9 a) tieto siitä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvilla ja heidän edunsaajillansa on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetussa liikkeen luovutustilanteessa;

15 a) mitkä tiedot, eläkesäätiö toimittaa muun kuin lakisääteisen toimintansa osalta toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille, sekä eläkkeensaajille pyynnöstä tai eläkesäätiön omasta toimesta 7 luvun 49 a—49 b §:ssä edellytetyllä tavalla sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimittetaan;

15 b) tiedot muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä heidän edunsaajiensa käytävissä olevista oikeusturvakeinoista;

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiö-

ön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johdon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

25 §

Hallituksen on huolehdittava, että eläkesäätiöllä on eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

44 §

A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien etuuskien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttajat, kuten kuolemaan, elinlänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaiselta suurempi, Vakuutusvalvontavirasto voi myöntää eläkesäätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 5 momentin mukaisesti määrääjässä, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (*katevajaus*).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntä-

misen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muutujien valinnasta ja oletuksista.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisen korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, eläkesäätiön hakemuksesta A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko voidaan Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin eläkevastuun kesto. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

Eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella.

46 §

Eläkesäätiön on katettava eläkevastuun bruttomäärä jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvin sellaisin varoin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määräämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan eläkevastuun, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Vakuutusvalvontaviraston hyväksymään määrään;

2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset; sekä

3) sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi erityisestä syystä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Eläkevastuun katteen on, sen mukaan kuin 47 b—47 o §:ssä säädetään, oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttöoikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia, osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, oikeuksia vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys, rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa eläkesäätiöllä on ehdoton määräämisvalta;

6) saamiset työnantajilta sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittu ja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) työntekijäin eläkeasetuksen 16 §:n mukainen saaminen vastuunjaosta;

9) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja ai-neellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

10) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

11) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korko-ja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä se-kä menoennakoita; tai

12) vastuuvajaus, jonka täyttämiseksi on asetettu katekelpoinen vakuus.

Vakuutusvalvontavirasto voi eläkesäätiön hakemuksesta hyväksyä eläkevastuun bruttomäärän katteeksi määrääjäksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Tämän lain säännöksiä kiinteistöistä, rakennuksista ja 5 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista oikeuksista sovelletaan myös sellaisen kiinteistöyhteisön, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta, omistamiin tällaisiin varoihin samalla tavoin kuin jos nämä varat olisivat eläkesäätiön suorassa omistuksessa. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös kiinteistöyhteisöä, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta yhdessä yhden tai useamman saman työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan työnantajan eläkesäätiön kanssa taikka jonka Vakuutusvalvontavirasto eläkesäätiön hakemuksesta rinnastaa tässä momentissa tarkoitettuun kiinteistöyhteisöön.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset eläkevastuun katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannais-sopimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen ja 47 m §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen.

Eläkesäätiön eläkevastuun kate on luette-loitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

46 a §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valti-oon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenval-tiot:

1) 47 b §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellet-taessa;

2) 47 b §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 47 c §:n 1—3 kohtaa sekä 47 d §:n 1 momen-tin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

47 §

A- ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaa-ehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 §:n 2 momentis-sa tarkoitettun katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

47 a §

A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston sijoitussuunnitelman on sisällettävä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvi-tys. Selvitystä on tarkistettava ilman viivy-tystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiik-kaa koskevien muutosten jälkeen ja vähin-tään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan pe-riatteita koskevan selvityksen tulee sisältää selostus käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö A-osaston osalta on jakanut sijoittamansa va-rat ottaen huomioon eläkevastuiden luonteen ja keston.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhtei-sö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 koh-

dassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

47 d §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) sellaisten yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa, ei kuitenkaan kiinteistöyhteisön osakkeilla ja osuuksilla;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huomoinnampi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b, 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b, 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 e §

Enintään 40 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) ETA-valtiossa olevia kiinteistöjä ja rakennuksia;

2) 46 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja ETA-valtiossa olevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia;

3) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa; ja

4) velkasitoumuksia ja rakennusaikaisia saamisia 3 kohdan mukaisilta kiinteistöyhteisöiltä, joissa eläkesäätiöllä on määräämisvalta.

Yhdessä 1 momentissa mainittujen omaisuuslajien kanssa saadaan yhteensä enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä kattaa sellaisilla velkasitoumuksilla, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun omaisuuslajiin taikka joiden vakuutena on 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia.

47 f §

Enintään 25 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on 47 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö tai 47 c §:n 1 kohdassa tarkoitettu luottolaitos; tai

2) 47 b §:n 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tai 47 d §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai siihen rinnastettavaan yhteissijoitusyritykseen.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin rinnastetaan velkasitoumukset, joiden vakuutena on mainittuja velkasitoumuksia.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen yhteisön osakkeet tai osuudet noteerataan säännellyillä markkinoilla, enimmäisrajaa sovellettaessa lasketaan yhteen myös yhteisön osakkeet ja osuudet sekä sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

47 g §

Enintään 15 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) 47 e §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettuun kiinteistöön, rakennukseen, oikeuteen tai kiinteistöyhteisöön;

2) velkasitoumuksiin, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys yhteen 1 kohdassa tarkoitettuun kohteeseen tai joiden vakuutena on

osakkeita ja osuuksia samassa kiinteistöyhteisössä; tai

3) velkasitoumuksiin ja rakennusaikaisiin saamisiin 47 e §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kiinteistöyhteisöltä, jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta.

Jos kiinteistö, rakennus, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuden kohde tai velkasitoumuksen vakuudeksi vahvistetun kiinnityksen kohde ovat yksi ja sama tai ne sijaitsevat niin lähekkäin toisiaan, että niitä voidaan pitää yhtenä sijoituksena, kaikki tähän kohteeseen liittyvät 1 momentissa tarkoitettujen sijoitukset on laskettava yhteen mainitussa momentissa säädettyä enimmäisrajaa sovellettaessa.

47 h §

Enintään 5 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen 47 d §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen saman yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin sekä sellaisiin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

Yhdessä 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuslajien kanssa saa yhteensä enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärää vastaava osa katteesta olla:

1) saman yhteisön velkasitoumuksia, joilla ei ole vakuutta tai joiden vakuutena on 1 momentissa tarkoitettuja varoja; ja

2) muiden velallisten antamia velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1 momentissa tai edellä 1 kohdassa tarkoitettuja saman yhteisön varoja.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla sijoitettuna yhteensä enintään 10 prosenttia saman yhteisön 47 c §:n 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

47 i §

Eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla sijoitettuna 47 b–47 e §:ssä tarkoitettuun sellaiseen omaisuuteen, jonka arvo perustuu pääosin työnantajan toimintaan, enintään 25 prosenttia bruttomäärästä. Yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa tällöin kuitenkin olla sijoitettuna enintään 15

prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää määräajaksi poikkeuksia 1 momentin säännöksistä.

47 j §

Edellä 47 c, 47 d, 47 f, 47 h ja 47 i §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja sovellettaessa on laskettava yhteen myös sijoitukset, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

47 k §

Enintään 20 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

47 l §

Mitä 47 b—47 j §:ssä säädetään lakisääteisen eläkevastuun kattamisesta, sovelletaan katettaessa 75 prosenttia 47 §:n 2 momentissa tarkoitettua A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuusta.

47 m §

Muu kuin 47 §:n 2 momentin kolmannessa virkkeessä tarkoitettun A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun katteen osa saa olla sen lisäksi, mitä tämän lain 47 b—47 j §:ssä lakisääteisestä toiminnasta säädetään:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisenä on työnantaja ja joilla ei ole työnantajasta riippumatonta 47 b—47 e §:n mukaista vakuutta, ja työnantajan säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa noteerattuja osakkeita ja osuuksia yhteensä enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä; sekä

2) muita varoja ja sitoumuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, millaisin edellytyksin ja rajoituksin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut varat saadaan lukea katteeseen.

47 n §

Enintään 30 prosenttia A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja si-

toumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

47 o §

Vakuutusvalvontavirasto voi eläkesäätiön hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 47 c—47 h ja 47 m §:ssä säädetyn enimmäisrajan ylitykseen.

48 a §

B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työntekijäin eläkelain mukaisen toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät sanotusta vakuustoitinnasta johtuvat velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä 2—10 momentissa säädetään ja 10 momentin nojalla tarkemmin määrätään. Eläkevastuun määrää laskettaessa ei oteta huomioon 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta.

Eläkesäätiön toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;

2) kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset;

3) edellä 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lisävakuutusvastuu;

4) omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena eikä sitä käytetä eläkesäätiölain 48 §:n mukaisena vakuutena;

5) takaukset ja vakuudet, jotka 47 b—47 k §:n mukaan voidaan hyväksyä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön velkasitoumusten yhteydessä eläkevastuun katteeksi;

6) työnantajan asettama vakuus siltä osin kuin se ylittää 48 §:n mukaisen vähimmäismääränsä;

7) eläkesäätiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia työnantajan palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

8) eläkesäätiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella muut 1—7 kohdassa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

AB-eläkesäätiössä voidaan 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohdan mukaiset erät lukea toimintapääomaan siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osastolle tai ovat B-osaston omaisuutta.

Toimintapääomasta vähennetään:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen kirjanpitoarvojen ja omaisuuden käypien arvojen positiivinen erotus; sekä

3) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä.

AB-eläkesäätiössä 1 momentissa luetellut erät vähennetään toimintapääomasta siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osaston taseeseen tai ovat B-osaston velvoitteita.

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitettut erät.

Toimintapääomasta 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan 47 b §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että edellä 2 momentin 4 kohdassa ja 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen joukkovelkakirjat ja vastaavat muut rahan pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkesäätiön toimintapääomassa niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

48 b §

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa

harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään 1 prosentti eläkesäätiön 43 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua eläkevastuusta. Toimintapääoman vähimmäismäärään luettavista eristä säädetään 48 a §:n 6 momentissa.

7 luku

Tiedonantosäännökset, etuuden maksamisen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen

49 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tietoksi eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä muutoksista.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä

eläkejärjestelmästä, kunkin eläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus.

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta vakuutusosuuden päätyessä; sekä

3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutusosuus päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Vakuutusvalvontaviraston määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkesäätiön on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja sosiaali- ja terveysministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten, joille on siirretty eläkesäätiön toimintoja, on annettava Vakuutusvalvontavirastolle pyynnöstä tietoja eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten välisistä sellaisista seikoista, joilla on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta.

Eläkesäätiön on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot myös eläketurvakeskukselle, jos sosiaali- ja terveysministeriö on siirtänyt sille valvontaan liittyviä tehtäviä.

67 §

Jollei eläkesäätiö noudata lakia, sääntöjään tai sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuu-

tusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia asetuksia tai määräyksiä, Vakuutusvalvontaviraston on kehotettava eläkesäätiötä korjaamaan asia määräajassa.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää hallituksen tai muun hallintoelimen 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, Vakuutusvalvontavirasto voi velvoittaa eläkesäätiön ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä tarkoitettua kehotusta tai kieltä noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä eläkesäätiön toiminnan osittain lopetettavaksi tai eläkesäätiön purettavaksi. Eläkesäätiötä purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

68 §

Jollei eläkesäätiön hallitus hoida tehtäviään, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön asioita, kunnes hallitus ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus eläkesäätiön varoista. Jolleivät eläkesäätiön varat riitä palkkion ja korvauksen maksamiseen, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka eläkesäätiöltä peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

69 §

Milloin Vakuutusvalvontavirasto katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta eläkesäätiön omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 6 a §:ssä tarkoitettujen omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallinnassa olevien A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varojen käyttämisen 1 momentissa mainituis-

sa tilanteessa.

13 a luku

Rajat ylittävä toiminta

125 a §

ETA-lisäeläkesäätion muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläketointaan sovelletaan tämän luvun 125 b—125 j §:n säännöksiä.

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa Suomessa lisäeläketointaan siten kuin vakuutuskassalain 157 a §:n 2 momentissa säädetään.

125 b §

ETA-lisäeläkesäätion, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkesäätion on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi, jonka lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkesäätio alkaa hoitaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työolainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja vakuutettujen väliseen suhteeseen; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkesäätiolle hoidettavaksi tulevan yrityksen eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

125 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkesäätion hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka lähtöksen johtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketointinnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkesäätiolle.

125 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiolle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiolle niistä tiedonantossäännöksistä, joita on sovellettava 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa valtiossa toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkesäätio voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkesäätio on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltainen viranomaisvastaa 125 c §:ssä tarkoitetut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkesäätion toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkesäätio eläkesäätiorekisteriin. Eläkesäätiorekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätio toimii.

125 e §

ETA-lisäeläkesäätion on noudatettava rajat ylittävässä toiminnassaan 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työolainsäädäntöä. Lisäksi 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkesäätion on sovellettava kyseisessä valtiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkesäätion on myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantossäännöksiä niiden toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkesäätion kyseisessä valtiossa hoitaman eläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava

ETA-lisäeläkesäätiölle 1 momentissa tarkoitettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

125 f §

A-eläkesäätiö voidaan muuttaa ETA-lisäeläkesäätiöksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 125 b—125 d §:ää.

125 g §

ETA-lisäeläkesäätiön on katettava muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläke-toimintaan liittyvä eläkevastuu kokonaisuudessaan.

125 h §

ETA-lisäeläkesäätiön on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkesäätiö hoitaa usean jäsenvaltion alueella lisäeläkejärjestelmiä, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitettun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

125 i §

ETA-lisäeläkesäätiön säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiö toimii.

ETA-lisäeläkesäätiön säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkesäätiön omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 88 §:n 3 momentin mukaisessa tilanteessa rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutus-toiminnan ja muun vakuutustoiminnan kesken.

125 j §

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa Suomessa toimivan ETA-lisäeläkesäätiön toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkesäätiö ei noudata rajat ylittävissä toiminnassa 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion sosiaali- ja työolainsäädäntöä.

däntöä.

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 4 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa, 100 a §:n 2 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Sen estämättä, mitä 4 §:n 3 momentissa säädetään, eläkesäätiö saa pitää ennen tämän lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehdotusten mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa säilyttää tämän lain voimaan tullessa työnantajayritykseen tehdyt sijoitukset 23 päivään syyskuuta 2010. Tämän lain voimaantulon jälkeen työnantajayritykselle annettuihin uusiin lainoihin ja ennen tämän lain voimaantuloa työnantajayritykselle annettuihin lainoihin tehtäviin muutoksiin sovelletaan, mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta ETA-lisäeläkesäätiöiden rajat ylittävään toimintaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa tällä lailla kumotun 47 §:n 3 momentin perusteella Vakuutusvalvontaviraston antamat suostumukset eläkevastuun kattamisesta jäävät voimaan sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa.

Jos eläkesäätiön eläkevastuun bruttomäärän katteena olevat 47 c? 47 i ja 47 m §:ssä tarkoitetut varat ja sitoumukset ylittävät tämän lain voimaan tullessa mainituissa pykälissä säädettyt enimmäisrajat, eläkesäätiön on vuoden 2005 loppuun mennessä huolehdittava ylityksen poistamisesta. Näiden varojen ja sitoumusten määrä ei saa kasvaa tai suhteellinen osuus katteena olevista kaikista varoista ja sitoumuksista nousta sinä aikana, kun enimmäisraja ylittyy. Jos varojen ja sitoumusten määrä on alentunut, mutta edel-

leen ylittää säädetyn enimmäismäärän, varojen ja sitoumusten määrä ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä.

Tällä lailla kumotaan eläkesäätiön eläkevastuun katteesta 23 päivänä joulukuuta 1998 annettu asetus (1137/1998) ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapääomaan luettavista eristä 30 päivänä joulukuuta 1997 annettu asetus (1326/1997) niihin myöhemmin tehdyine muutoksineen.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 2 §, 3 §:n 5 ja 6 kohta, 7 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentti, 27 §, 83 §:n 1 ja 3—8 momentti, 83 b, 83 c §, 83 g §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 84 a §, 96 §:n 2 momentti, 97 §, 99—101 §, sekä 172 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 5 ja 6 kohta mainitussa laissa 287/2000, 27 § osaksi laissa 250/2002, 83 §:n 1, 6 ja 7 momentti laissa 1777/1995, 83 §:n 3 ja 5 momentti sekä 99 § osaksi laissa 84/1999, 83 §:n 4 momentti ja 83 b § viimeksi mainitussa laissa, 83 c § laissa 1322/1997, 83 g §:n 1 momentti laissa 383/2005, 84 a § laissa 420/2003 sekä 97 § osaksi mainitussa laissa 84/1999 ja laissa 1324/2004 ja 172 a §:n 2 momentti osaksi laissa 287/2000, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 287/2000, uusi 1 a—1 c ja 7—13 kohta, 8 §:ään siitä lailla 250/2002 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti, lakiin uusi 9 a §, 12 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 420/2003, uusi 11 a—11 d kohta, 33 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 81 a §, 82 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, lakiin uusi 82 a §, 83 f §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 84/1999, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 83 h—83 r § ja 84 b § sekä lakiin uusi 14 a luku seuraavasti:

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijäin eläkelain (395/1961), yrittäjien eläkelain (468/1969), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai kuntoutusrahalain (611/1991) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Sama

kassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläke-toimintaa, sovelletaan vastaavasti ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a luvussa toisin säädetä.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1 a) *lisäeläketoiminnalla* yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;

1 b) *ETA-lisäeläkekassalla* 14 a luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

1 c) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa;

6) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

8) *säännellyillä markkinoilla* ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

9) *vastuuvelan bruttomäärällä* vastuuvelan kokonaismäärää ennen vakuutuskassalain (1164/1992) 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä; lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan osalta vastuuvelan bruttomäärään luetaan myös vakuutuskassalain 83 §:n 7 momentissa tarkoitettut erät;

10) *velkasitoumuksella* velkasitoumukseen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

11) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa 83 j §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa mainittuja varoja;

12) *konsernilla* osakeyhtiölaissa (734/1978) tarkoitettua konsernia; sekä

13) *takauksella* velkasitoumuksen takaajan antamaa omavelkaista takausta.

7 §

Kassan on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että se on mahdollista ilman lainanottoa. Kassa saa kuitenkin ottaa maksuvalmiutensa hoitamiseen tarvittavia lyhytaikaisia luottoja, omien toimitilojen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen tarvittavia luottoja sekä Vakuutusvalvontaviraston luvalla muita erityisen painavista syistä tarvittavia luottoja. Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassa saa kuitenkin ottaa vain tilapäisesti lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi. Kassa ei saa antaa takausta.

8 §

Poiketen 7 §:n 3 momentin ja 182 §:n säännöksistä, eläkekassa saa sijoittaa kassan osakkaana olevaan yritykseen enintään viisi prosenttia lisäeläketoimintaan liittyvistä varoista. Jos osakkaana on konserniin kuuluva yritys, eläkekassa saa sijoittaa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin enintään 10 prosenttia lisäeläketoimintaan liittyvistä varoista. Edellä mainittu ei koske sellaista eläkekassan lisäeläketoimintaan liittyvistä varoista osakkaana olevalle yritykselle antamaa lainaa, jolle on asetettu osakkaana olevasta yrityksestä riippumaton katekelpoinen vakuus.

9 a §

Eläkekassalla on lisäeläketoimintaa koskevien varojen osalta oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoidajia, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sijoituspalveluista arvopaperi-

markkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. Eläkekassalla on lisäeläketoimintaa koskevien varojen osalta myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

11 a) säilyttääkö ja missä määrin lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan jäsen, jonka jäsenyys on päättynyt ennen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista, itse tai hänen edunsaajansa oikeuden eläkkeeseen tai muuhun etuuteen ja (vapaakirjaoikeus);

11 b) tieto siitä, että lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan jäsenillä ja heidän edunsaajillansa on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettussa liikkeen luovutustilanteessa;

11 c) mitkä tiedot eläkekassa toimittaa muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille, sekä eläkkeensaajille pyynnöstä tai eläkekassan omasta toimesta 8 luvun 84 a–84 b §:ssä edellytetyllä tavalla sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimitetaan;

11 d) tiedot muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien ja edunsaajien käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista;

25 §

Vakuutuskassalla tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksessa voi lisäksi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin on jäseniä. Sairausvakuutuslain mukaisen työpaikkakassan hallituksessa tulee kuitenkin olla vähintään viisi jäsentä, joilla on oltava henkilökohtaiset varajäsenet.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava Euroopan talousalueella. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

33 §

Hallituksen on huolehdittava, että eläkekassalla on kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

81 a §

Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan vastuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien etuuskien turvaaminen. Vastuvelan laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletuk-

set on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos eläkekassan vastuuvelan perusteita lisäeläkeketoiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Jos vastuuvelan perusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuuelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuuelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläkeketoimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuvelan kattamiseen, voidaan vastuuelkojen erotus merkitä Vakuutusvalvontaviraston luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (*vakuutus- tekninen katevajaus*).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutus- teknisen katevajauksen kuolettamiseksi määrääjässä, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määrääjän pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset lisäeläkeketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

82 §

Mitä 1—2 momentissa säädetään, ei sovelleta eläkekassojen lisäeläkeketoimintaan.

82 a §

Lisäeläkeketoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisen korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, lisäeläkeketoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko voidaan eläkekassan hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi vastuuelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saattavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vastuuelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin vastuuvelan kesto. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

Vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuuelka. Lisäeläkeketoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläkeketoiminnan vastuuelasta voidaan tällöin vähentää 81 a §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vakuutuskassan on katettava vastuuelka jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvien sellaisiin varoihin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määräämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan vastuuvelan, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

- 1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Vakuutusvalvontaviraston hyväksymään määrään;
- 2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset; sekä
- 3) sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi erityisistä syistä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta

poikkeavasti.

Vastuuelan katteen on, sen mukaan kuin 83 h—83 r §:ssä säädetään, oltava:

1) joukkovelkakirjalai noja ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttöoikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia; osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä; oikeuksia vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys; rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa vakuutuslaskalla on määräämisvalta;

6) vakuutusmaksusaamisia osakkailta ja jäseniltä sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittuja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

9) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luotolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

10) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä menoennakoita; tai

11) lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta sosiaali- ja terveysministeriön tämän vakuutuslain erityisluonteen johdosta hyväksymiä muita eriä.

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutuslaskaan hakemuksesta hyväksyä vastuuelan katteeksi määrääjäksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Säännöksiä kiinteistöistä, rakennuksista ja 83 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista oikeuksista sovelletaan 83 h—83 r §:n osalta myös sellaisen kiinteistöyhteisön, jonka koti-

paikka on ETA-valtiossa ja jossa vakuutuslaskalla on määräämisvalta, omistamiin tällaisiin varoihin samalla tavoin kuin jos nämä varat olisivat vakuutuslaskan suorassa omistuksessa.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on vastuuelan lisäksi katettava sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin tämän pykälän säännöksiä.

83 b §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaisista toimintaa koskevalla toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla eläkekassan tämän toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät eläkekassan sanotusta vakuutustoiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä 2—10 momentissa säädetään ja 10 momentin nojalla tarkemmin määrätään. Vastuuelkaa laskettaessa ei oteta huomioon 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta.

Toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

1) rahana maksettu takuupääoma tai pohjarahasto;

2) vararahasto ja muut oman pääoman rahastot;

3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;

4) kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset;

5) edellä 79 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu;

6) omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena;

7) takaukset ja vakuudet, jotka 83 h—83 r §:n mukaan voidaan hyväksyä vakuutuslaskan velkasitoumusten yhteydessä vastuuelan katteeksi;

8) eläkekassan hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia osakkaiden palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön antamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

9) eläkekassan hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella muut 1—8 kohdassa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

Sellaisessa eläkekassassa, jossa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä täydentävä vapaaehtoinen lisäeläketurva, voidaan 1 momentin 1—4, 6 ja 7 kohdan mukaiset erät lukea toimintapääomaan siltä osin kuin ne kuuluvat lakisääteistä eläketurvaa harjoittavalle osastolle tai ovat kyseisen osaston omaisuutta.

Toimintapääomasta vähennetään:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen kirjanpitoarvojen ja omaisuuden käypien arvojen positiivinen erotus;

3) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä.

Sellaisessa eläkekassassa, jossa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä täydentävä vapaaehtoinen lisäeläketurva, 1 momentissa luetellut erät vähennetään toimintapääomasta siltä osin kuin ne kuuluvat lakisääteistä eläkevakuutus toimintaa harjoittavalle osastolle tai ovat kyseisen osaston velvoitteita.

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitettut erät.

Toimintapääomasta 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—7 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan vakuutuskassan 83 h §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että edellä 2 momentin 6 kohdassa ja 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen joukkovelkakirjat ja vastaavat muut rahan pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkekassan toimintapääomassa niiden käy-

västä arvosta poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

83 c §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaisesta toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettua toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään yksi prosentti eläkekassan 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvälästä. Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 83 b §:n 6 momentissa säädettyistä eristä.

83 f §

Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan sijoitussuunnitelman on sisällettävä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Selvitystä on tarkistettava ilman viivytystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen tulee sisältää selostus käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen kassa on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon vastuuvälän luonteen ja keston.

Vakuutuskassan vastuuvälän kate on luetteloitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

83 g §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

1) 83 h §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;

2) 83 h §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 83 i §:n 1—3 kohtaa sekä 83 j §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

83 h §

Vastuuvelan koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö tai muu sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 i §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

83 j §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa, lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h, 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h, 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat

määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 k §

Enintään 40 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) ETA-valtiossa olevia kiinteistöjä ja rakennuksia;

2) vakuutuskaasalain 83 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja ETA-valtiossa olevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia;

3) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa; ja

4) velkasitoumuksia ja rakennusaikaisia saamisia 3 kohdan mukaisilta kiinteistöyhteisöiltä, joissa vakuutuskaasalla on määräämisvalta.

Yhdessä 1 momentissa mainittujen omaisuuslajien kanssa saadaan yhteensä enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä kattaa sellaisilla velkasitoumuksilla, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun omaisuuslajiin taikka joiden vakuutena on 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia.

83 l §

Enintään 25 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on 83 h §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö tai 83 i §:n 1 kohdassa tarkoitettu luottolaitos; tai

2) 83 h §:n 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tai 83 j §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai siihen rinnastettavaan yhteissijoitusyritykseen.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin rinnastetaan velkasitoumukset, joiden vakuutena on mainittuja velkasitoumuksia.

Jos 1 momentissa tarkoitettun yhteisön osakkeet tai osuudet noteerataan säännellyillä markkinoilla, enimmäisrajaa sovellettaessa lasketaan yhteen yhteisön osakkeet ja osuudet sekä sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

83 m §

Enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) 83 k §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa tarkoitettuun kiinteistöön, rakennukseen, oikeuteen tai kiinteistöyhteisöön;

2) velkasitoumuksiin, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys yhteen 1 kohdassa tarkoitettuun kohteeseen tai joiden vakuutena on osakkeita ja osuuksia samassa kiinteistöyhteisössä; tai

3) velkasitoumuksiin ja rakennusaikaisiin saamisiin 83 k §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kiinteistöyhteisöltä, jossa vakuutuskaasalla on määräämisvalta.

Jos kiinteistö, rakennus, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun oikeuden kohde tai velkasitoumuksen vakuudeksi vahvistetun kiinnityksen kohde ovat yksi ja sama tai ne sijaitsevat niin lähekkäin toisiaan, että niitä voidaan pitää yhtenä sijoituksena, kaikki tähän kohteeseen liittyvät 1 momentissa tarkoitettuihin sijoitukset on laskettava yhteen mainitussa momentissa säädettyä enimmäisrajaa sovellettaessa.

83 n §

Enintään 5 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen 83 j §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun saman yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin sekä sellaisiin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

Yhdessä 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuslajien kanssa saa yhteensä enintään 10 prosenttia vastuuvelan bruttomäärää vastaava osa katteesta olla:

1) saman yhteisön velkasitoumuksia, joilla ei ole vakuutta tai joiden vakuutena on 1 momentissa tarkoitettuja varoja; ja

2) muiden velallisten antamia velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1 momentissa tai edellä 1 kohdassa tarkoitettuja saman yhteisön varoja.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna yhteensä enintään 10 prosenttia saman yhteisön 83 i §:n 3 kohdassa tarkoitettuihin vel-

kasitoumuksiin.

83 o §

Vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna 83 h? 83 k §:ssä tarkoitettuun sellaiseen omaisuuteen, jonka arvo perustuu pääosin vakuutuskassan osakkaan toimintaan, enintään 25 prosenttia bruttomäärästä. Yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa tällöin kuitenkin olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää määräajaksi poikkeuksia 1 momentin säännöksistä.

83 p §

Edellä 83 i, 83 j, 83 l, 83 n ja 83 o §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja sovellettaessa on laskettava yhteen myös sijoitukset, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

83 q §

Enintään 20 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta. Eläkekassan lisäeläke-toiminnan osalta enintään 30 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

83 r §

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutuskassan hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 83 i? 83 n §:ssä säädetyn enimmäisrajan ylitukseen.

8 luku

Tiedonantosäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi

voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä.

Eläkekassan on annettava jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläke-toiminnan osalta.

Kunakin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelmästä, kunkin lisäeläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus; ja

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä; sekä

3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien jäsenten on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

96 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä siirretään eläketur-

vakeskukselle.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto ja sanotun kassankokouksen pöytäkirja sekä samalla tai viraston määräämänä ajankohtana vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan.

Kassan on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Eläkekassan ja yritysten tai laitosten, joille on siirretty eläkekassan toimintoja, on annettava Vakuutusvalvontavirastolle pyynnöstä tietoja eläkekassan ja yritysten tai laitosten välisistä sellaisista seikoista, joilla on vaikutusta eläkekassan taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta.

Kassan on toimitettava on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot myös eläketurvakeskukselle, jos sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on siirtänyt sille valvontaan liittyviä tehtäviä. Sairausvakuutuslain mukaisen työpaikkakassan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat myös Kansaneläkelaitokselle.

99 §

Jollei vakuutuskassa noudata lakia, sääntöjään tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain määrittämiä asetuksia tai määräyksiä tai jolleivät sen toiminnan perusteet enää ole lain mukaiset, Vakuutusvalvontaviraston tulee kehottaa kassaa korjaamaan asia määräajassa, joka ilman pakottavia syitä ei saa olla kuutta kuukautta pitempi.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää kassankokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen 1 momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, Vakuutusvalvo-

tavirasto voi velvoittaa kassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettua kehottamista tai kiellon tehosteeksi Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehoitusta tai kieltä noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä kassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi. Kassaa purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 11 luvussa säädetään.

100 §

Jollei vakuutuskassalla ole hallitusta tai jollei hallitus hoida tehtäviään, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan kassan asioita, kunnes uusi hallitus on valittu tai aikaisempi ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

101 §

Milloin Vakuutusvalvontavirasto katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 9 a §:ssä tarkoitettujen omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallinnassa olevien lisäeläkekassan varojen käyttämisen 1 momentissa mainituissa tilanteissa.

14 a luku

Rajat ylittävä toiminta

157 a §

ETA-lisäeläkekassan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläke-toimintaan sovelletaan 157 b—157 j §:n säännöksiä.

Lisäeläketoimintaa harjoittavalla ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa. Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen Suomessa harjoitettavaan lisäeläketoimintaan sovelletaan vastaavasti, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 §:n 4 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoiminnasta Suomessa kuitenkin siten, että 15 a—15 d §:ää ei sovelleta.

157 b §

ETA-lisäeläkekassan, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten tai itsenäisten ammatinharjoittajien vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi tai itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkekassa alkaa hoitaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkekassalle hoidettavaksi tulevan eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

157 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkekassan hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka lähtökohtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketoiminnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkekassalle.

157 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava

ETA-lisäeläkekassalle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle niistä tiedonantosäännöksistä, joita on sovellettava 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa valtiossa jäsenen ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkekassa voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkekassa on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 157 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltainen viranomaisella vastaanotti 157 c §:ssä mainitut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkekassan toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkekassa vakuutuskasarekisteriin. Vakuutuskasarekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

157 e §

ETA-lisäeläkekassan on noudatettava rajat ylittävässä toiminnassaan 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä. Lisäksi 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkekassan on sovellettava kyseisessä valtiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkekassan on myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantosäännöksiä niiden jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkekassan kyseisessä valtiossa hoitaman lisäeläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle 1 momentissa tarkoi-

tettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevan lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

157 f §

Vapaaehtoisia lisäeläke-etuuksia myöntävä eläkekassa voidaan muuttaa ETA-lisäeläkekassaksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 157 b—157 d §:ää.

157 g §

ETA-lisäeläkekassan on katettava muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläketointaan liittyvä vastuuvelka kokonaisuudessaan.

157 h §

ETA-lisäeläkekassan on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelmiä usean ETA-valtion alueella, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitetun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

157 i §

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkekassan omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 122 §:n 2 momentin mukaisesti rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutuskannan ja muun vakuutuskannan kesken.

157 j §

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa ETA-lisäeläkekassan toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkekassa ei noudata rajat ylittävissä toiminnassa 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion sosiaali- ja työolainsäädäntöä.

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 8 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 2 momentin 8 kohdassa ja 9 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 4 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 134 §:n 2 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167–169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Sen estämättä, mitä 7 §:n 2 momentissa säädetään, eläkekassa saa pitää ennen tämän lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehdosopimusten mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, lisäeläkekassa saa säilyttää tämän lain voimaan tullessa osakkaana olevaan yritykseen tehdyt sijoitukset 23 päivään syyskuuta 2010. Tämän lain voimaantulon jälkeen osakkaana olevalla yritykselle annettuihin uusiin lainoihin ja ennen tämän lain voimaantuloa osakkaana olevalle yritykselle annettuihin lainoihin tehtäviin muutoksiin sovelletaan, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta ETA-lisäeläkekassojen rajat ylittävään toimintaan.

Jos vakuutuskassan vastuuvelan bruttomäärän katteena olevat 83 h—83 n §:ssä tarkoitetut varat ylittivät 5 päivänä maaliskuuta 1999 mainituissa pykälissä säädetyt enimmäisrajat, kassan on vuoden 2005 loppuun mennessä huolehdittava ylityksen poistamisesta. Näiden varojen ja sitoumusten määrä ei saa kasvaa tai suhteellinen osuus katteena olevista kaikista varoista nousta sinä aikana, kun

enimmäisraja ylitty. Vakuutusvalvontavirasto voi erityisestä syystä kassan hakemuksesta jatkaa tässä momentissa säädettyä määräaikaa 83 j §:ssä ja 83 l §:ssä tarkoitettujen varojen osalta enintään viidellä vuodella.

Tällä lailla kumotaan vakuutuskassan vastuuvelan katteesta 23 päivänä joulukuuta

1998 annettu asetus (1138/1998) ja työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkekassan toimintapääomaan luettavista eristä 30 päivänä joulukuuta 1997 annettu asetus (1324/1997) niihin myöhemmin tehdyine muutoksineen.

3.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta, 17 §:n 1 ja 3 momentti, 70 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta, 75 § sekä 76 §:n 1 momentin 1 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta sekä 17 §:n 3 momentti laissa 331/2004, 17 §:n 1 momentti laissa 80/1999, 70 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta ja 75 § sellaisena kuin ne ovat laissa 359/2002, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti, 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 637/2000 ja mainitussa laissa 331/2004, uusi 15 kohta, lakiin uusi 13 a—13 e § ja 14 a §, 15 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 359/2002 ja 331/2004, uusi 3 momentti ja 70 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 359/2002, uusi 8 kohta seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Henkivakuutusta harjoittavalla ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä on oikeus harjoittaa lisäeläketointia Suomessa siten kuin tässä laissa säädetään. Lisäeläketointiaan ei sovelleta 4 §, 5 § ja 6 §:n, 7—13 §:n, 4—8 lukujen, 56 § ja 57 §:n eikä 10 luvun säännöksiä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *selvittäjällä* toimivaltaisten viranomaisten tai vakuutusyhtiön hallintoelinten nimeämää henkilöä tai elintä, jonka tehtävänä on huolehtia likvidaatiomenettelystä;

14) *vakuutussaataavalla* kaikkia niitä saattavia, joista ulkomainen vakuutusyhtiö on en-

sivakuutus sopimuksen perusteella vastuussa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle, edunsaajalle tai sellaiselle vahinkoa kärsineelle, jolla on oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan vakuutusyhtiöltä, mukaan lukien varaukset tuntemattomia vahinkoja varten; vakuutusmaksuja, jotka ulkomainen vakuutusyhtiö on velkaa sen vuoksi, että näitä sopimuksia ja toimia ei ole tehty tai että ne on peruutettu tällaisiin sopimuksiin tai toimiin sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ennen likvidaatiomenettelyn aloittamista, pidetään myös vakuutussaativina; sekä

15) *lisäeläkeketo iminnalla* ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua toimintaa.

2 luku

Toiminnan aloittaminen ja lopettaminen

13 a §

Lisäeläkeketo iminnan aloittaminen

Ennen kuin ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa lisäeläkeketo imintaa Suomessa, Vakuutusvalvontaviraston on saatava ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta vähintään seuraavat tiedot:

1) niiden Suomessa sijaitsevien yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmää ETA-vakuutusyhtiö alkaa ho itaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskeva sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin; sekä

3) selvitys ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle hoidettavaksi tulevan eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

13 b §

Vakuutusvalvontaviraston ilmoitus

Vakuutusvalvontaviraston on tarvittaessa ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa 13 a §:ssä tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle:

1) niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista, joita noudattaen lisäeläkeketo imintaa on harjoitettava Suomessa; ja

2) Suomessa työskentelevien vakuutettujen osalta noudatettavista tiedonantosäännöksistä, joista säädetään tarkemmin 13 c ja 13 d §:ssä.

13 c §

Lisäeläkeketo imintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön tiedonantovelvoitteet

Lisäeläkeketo imintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajillensa tiedoksi voimassa olevat vakuutusehdot, joista käy ilmi lisäeläke-etujen laajuus, lisäeläke-etujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot vakuutusehtoihin tehdyistä muutoksista.

ETA-vakuutusyhtiön on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläkeketo iminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto vakuutusehtoihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

13 d §

Lisäeläketoimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön pyynnöstä toimitettavat tiedot

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä lisäeläketoimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoimintaa koskeva:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos ETA-vakuutusyhtiö vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelmästä, kunkin lisäeläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus; ja

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Vakuutettujen on saatava pyynnöstä lisäeläketoimintaa harjoittavalta ETA-vakuutusyhtiöltä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta vakuutusosuuden päätyessä;

3) mahdollisista sijoitusvaihtoehdoista ja kulloisestakin sijoitussalkusta sekä riskiasemasta ja sijoitukseen liittyvistä kustannuksista, jos vakuutettu vastaa sijoitusriskistä; sekä

4) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisen johdosta vakuutusuhde päättyy.

13 e §

Lisäeläketoiminnan aloittaminen

ETA-vakuutusyhtiö voi aloittaa lisäeläketoiminnan harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta tiedon 13 b §:ssä tarkoitettuja ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Vakuutusvalvontavirasto vastaanotti 13 a §:ssä tarkoitettujen tietojen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle lisäeläketoimintaan sovellettavan työ- ja sosiaalilainsäädännön vaatimusten ja

tiedonantösäännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa ETA-vakuutusyhtiön Suomessa hoitaman eläkejärjestelmään.

14 a §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläketoiminnan valvonta

Vakuutusvalvontavirasto valvoo, että lisäeläketoimintaa harjoittava ETA-vakuutusyhtiö noudattaa Suomessa harjoittamansa toiminnan osalta 13 b §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittua sosiaali- ja työolainsäädäntöä sekä 13 b §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja tiedonantösäännöksiä. Jos Vakuutusvalvontavirasto havaitsee, että ETA-vakuutusyhtiö ei noudata edellä mainittuja säännöksiä, sen on ilmoitettava asiasta välittömästi ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Vakuutusvalvontavirasto harjoittaa valvontaa yhteistyössä ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa.

15 §

Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomessa

Vakuutusvalvontavirasto voi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen pyynnöstä rajoittaa ETA-vakuutusyhtiön oikeutta käyttää luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettujen luottolaitosten, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettujen rahastoyhtiöiden ja yhteissijoitusyritysten, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten ja vakuutusyhtiölaissa tarkoitettujen henkivakuutusyhtiöiden hallussa olevia ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoimintaa koskevia varoja tai kieltää yhtiöltä varojen käytön kokonaan, jos ETA-vakuutusyhtiö ei ole kotivaltionsa valvontaviranomaisen mukaan muodostanut riittävää koko liiketoimintansa käsittävää vakuutusteknistä vastuvelkaa tai sen varat ovat riittämättömät kattamaan va-

kuutusteknisen vastuuvelan taikka ETA-vakuutusyhtiö ei enää täytä lakisääteisiä omia varoja koskevia vaatimuksia.

17 §

Pakkokeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräjassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta sosiaali- ja terveystieteiden tai Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos yhtiö ei noudata lakia tai ministeriön taikka Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka poliisitoimesta vastaavan ministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla antamia säännöksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja tai jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä taikka jos yhtiö ei ole lisäeläke-toiminnassa noudattanut 13 b §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja työ- ja sosiaalilainsäädännön säännöksiä.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja yhtiö jatkaa virheellistä menettelyään, Vakuutusvalvontavirasto voi ilmoittuaan asiasta yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle asettaa uhkasakon antamansa kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehostamiseksi, kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille tai kieltää yhtiötä antamasta Suomessa uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön edustuston sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole edustustoa Suomessa, Etelä-Suomen lääninhallitus. Vakuutusvalvontavirasto voi lisäksi kieltää ETA-vakuutusyhtiötä jatkamasta lisäeläkkeiden markkinointia tai lisäeläke-toimintaansa Suomessa ja erityisen painavista syistä kieltää yhtiön toiminnan Suomessa kokonaan.

70 §

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä pidettävä rekisteri

Vakuutusvalvontavirasto pitää rekisteriä Suomessa toimivista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Rekisteriin merkitään:

6) kolmannen maan vakuutusyhtiölle Suomessa myönnetyn toimiluvan peruuttaminen ja rajoittaminen, sen syy ja ajankohta;

7) ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle sen kotivaltiossa myönnetyn toimiluvan peruuttamisen ajankohta; sekä

8) ETA-vakuutusyhtiön Suomessa harjoittama lisäeläke-toiminta.

75 §

Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa

Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa. Jos Vakuutusvalvontavirastolla on syytä otaksua, että joku harjoittaa ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun Suomessa tässä laissa tarkoitettua toimintaa tekemättä 7, 10 ja 13 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa, viraston on hankittava siitä selvitystä ja tarvittaessa kehotettava asianomaista määräjassa tekemään 7, 10 § tai 13 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus, hakemaan toimilupaa, muuttamaan toimintaansa viraston ilmoittamalla tavalla tai lopettamaan toimintansa.

76 §

Vakuutusliikkeen luvaton harjoittaminen

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa taikka 22 a tai 57 §:n vastaisesti taikka harjoittaa lisäeläke-toimintaa tekemättä 13 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiö-
sa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta. Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*

1.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 47 §:n 3 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti, 19 ja 44 §, 46 §:n 3—8 ja 10 momentti, 46 a §:n 1 momentti, 47 §:n 1 momentti, 48 a ja 48 b §, 7 luvun otsikko, 49 a, 65, 67—69 § sekä 137 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 288/2000, 46 §:n 3 ja 5 momentti ja 67 § osaksi laissa 85/1999, 46 §:n 4 momentti, 46 §:n 9 ja 10 momentti ja 46 a §:n 1 momentti laissa 382/2005, 46 §:n 7 ja 8 momentti ja 48 a § mainitussa laissa 85/1999, 48 b § laissa 1323/1997, 49 a § laissa 421/2003, 65 § osaksi mainitussa laissa 85/1999 ja laissa 1323/2004 ja 137 a §:n 2 momentti osaksi laissa 288/2000, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 §:n 1 momenttiin , sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 288/2000, uusi 4 a, 4 b ja 7—13 kohta, lakiin uusi 6 a §, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1323/1997, uusi 9 a, 15 a ja 15 b kohta, 25 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 44 a §, 47 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 85/1999, uusi 2 momentti, lakiin uusi 47 b—47 o ja 49 b § sekä uusi 13 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan vastaavasti ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a luvussa muuta säädetä.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

4 a) **ETA-lisäeläkesäätiöllä** 13 a luvun mukaista eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

4 b) **ulkomaisella ETA-**

5) toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina; *sekä*

6) palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita.

lisäeläkela itoksella ammatillista lisäeläke-toimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

5) toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) **ETA-valtiolla** Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

8) **säännellyillä markkinoilla** ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vähdantajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

9) **eläkevastuun bruttomäärällä** määrää, joka eläkesäätiön on 46 §:n 1 momentin mukaan katettava ennen mainitun pykälän 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä;

10) **velkasitoumuksella** velkasitoumuksen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

11) **kiinteistöyhteisöllä** yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa 47 e §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa mainittuja varoja;

12) **konsernilla** osakeyhtiölaissa (734/1978) tarkoitettua konsernia; sekä

13) **takauksella** velkasitoumuksen takajan antamaa omavelkaista takausta.

4 §

Eläkesäätiön on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että sen harjoittaminen on mahdollista ilman lainanottoa. Eläkesäätiö saa kuitenkin tarvittaessa ottaa lainaa sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla.

5 §

Jos työnantaja on osakeyhtiö, eläkesäätiö saa omistaa vastiketta vastaan hankkimiaan työntantajayhtiön osakkeita enintään 10 prosenttia yhtiön osakepääomasta. Eläkesäätiön mainituin tavoin hankkimiin osakkeisiin sijoittama määrä saa kuitenkin olla enintään 10 prosenttia eläkesäätiön omaisuudesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksia 3 momentin säännöksistä.

4 §

Eläkesäätiön on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että se on mahdollista ilman lainanottoa. *B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö B-osaston osalta saa kuitenkin tarvittaessa ottaa lainaa siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa ottaa vain tilapäisesti lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi. Eläkesäätiö ei saa antaa tu-kausta.*

5 §

Jos työnantaja on osakeyhtiö, *B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön B-osasto saa omistaa vastiketta vastaan hankkimiaan työntantajayhtiön osakkeita enintään 10 prosenttia yhtiön osakepääomasta. B-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö B-osaston osalta saa sijoittaa mainituin tavoin hankkimiansa osakkeisiin kuitenkin enintään 10 prosenttia B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston varoista. Poiketen 4 §:n 4 momentin ja 143 §:n säännöksistä, A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa sijoittaa työntantajayritykseen enintään viisi prosenttia A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varoista. Jos työnantaja on konserniin kuuluva yritys, A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiö A-osaston osalta saa sijoittaa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin enintään 10 prosenttia A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varoista. Edellä ma inittu ei koske sellaista A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston osalta työntantajayritykselle antamaa lainaa, jolle on asetettu työntantajasta riippumaton katekelpoinen vakuus.*

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston osalta poikkeuksia 3 momentin säännöksistä.

6 a §

A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiön A-osastolla on oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty

arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiöllä A-osaston osalta on myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

7 §

Työnantajan on oltava joko Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei sosiaali- ja terveysministeriö myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella, kun se on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan.

7 §

Työnantajan on oltava joko Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei *Vakuutusvalvontavirasto* myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella, kun se on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, *jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö.*

19 §

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei sosiaali- ja terveysministeriö myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

9 a) tieto siitä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvilla ja heidän edunsaajillaan on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetussa liikkeen luovutustilanteessa;

15 a) mitkä tiedot, eläkesäätiö toimittaa muun kuin lakisäateisen toimintansa osalta toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille; sekä eläkkeensaajille pyynnöstä tai eläkesäätiön omasta toimesta 7 luvun 49 a—49 b §:ssä edellytetyllä tavalla sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimitetaan;

15 b) tiedot muun kuin lakisäateisen toiminnan osalta toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä heidän edunsaajiensa käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista;

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johdon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

25 §

Hallituksen on huolehdittava, että eläkesäätiöllä on eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen

44 §

Jos eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan muun kuin työntekijäin eläkelain mukaisen eläketurvan osalta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää eläkesäätiölle luvan pitää eläkevastuu on osin pienempänä määrätyn ajan, kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Erotusta on vuosittain vähennettävä ministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

44 §

valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien etuuksien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttajat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Vakuutusvalvontavirasto voi myöntää eläkesäätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 5 momentin mukaisesti määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (katevajaus).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja va-

rovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, eläkesäätiön hakemuksesta A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko voidaan Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin eläkevastuun kesto. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta hakemuksesta.

Eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

46 §

Eläkesäätiön on katettava eläkevastuun bruttomäärä jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvain sellaisiin varoin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määrittämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan eläkevastuun, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

- 1) jälleenvakuuttajan osuus enintään sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään määrään;
- 2) takautumisoikeuteen perustuvat saami-

46 §

Eläkesäätiön on katettava eläkevastuun bruttomäärä jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvain sellaisiin varoin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määrittämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan eläkevastuun, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

- 1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Vakuutusvalvontaviraston hyväksymään määrään;
- 2) takautumisoikeuteen perustuvat saami-

Voimassa oleva laki

set; sekä

3) asianomaisen ministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Ministeriö voi erityisestä syystä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Eläkevastuun katteen on, sen mukaan kuin asetuksella säädetään ja sen nojalla tarkemmin määrätään, oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita rahan pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuva laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttö-oikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia, osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, oikeuksia vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys, rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa eläkesäätiöllä on ehdoton määräämisvalta;

6) saamiset työnantajilta sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittu ja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) työntekijäin eläkeasetuksen 16 §:n mukainen saaminen vastuunjaosta;

9) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

10) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

11) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä enoennakoita; tai

12) vastuuvajaus, jonka täyttämiseksi on asetettu katekelpoinen vakuus.

Ministeriö voi eläkesäätiön hakemuksesta hyväksyä eläkevastuun bruttomäärän kat-

Ehdotus

set; sekä

3) *sosiaali- ja terveysministeriön* määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisestä syystä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Eläkevastuun katteen on, sen mukaan kuin 47 b—47 o §:ssä säädetään, oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita rahan pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttöoikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia, osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, oikeuksia vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys, rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa eläkesäätiöllä on ehdoton määräämisvalta;

6) saamiset työnantajilta sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittu ja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) työntekijäin eläkeasetuksen 16 §:n mukainen saaminen vastuunjaosta;

9) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

10) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

11) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä enoennakoita; tai

12) vastuuvajaus, jonka täyttämiseksi on asetettu katekelpoinen vakuus.

Vakuutusvalvontavirasto voi eläkesäätiön hakemuksesta hyväksyä eläkevastuun brut-

teeksi määräajaksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Eläkesäätiön eläkevastuun kate on luetteloitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita tämän pykälän ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset eläkevastuun katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaissovimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, rahastosuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen ja eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen (1137/1998) 15 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen.

tomäärän katteeksi määräajaksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Tämän lain säännöksiä kiinteistöistä, rakennuksista ja 5 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista oikeuksista sovelletaan myös sellaisen kiinteistöyhteisön, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta, omistamiin tällaisiin varoihin samalla tavoin kuin jos nämä varat olisivat eläkesäätiön suorassa omistuksessa. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös kiinteistöyhteisöä, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta yhdessä yhden tai useamman saman työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan työnantajan eläkesäätiön kanssa taikka jonka Vakuutusvalvontavirasto eläkesäätiön hakemuksesta rinnastaa tässä momentissa tarkoitettuun kiinteistöyhteisöön.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset eläkevastuun katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaissovimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, rahastosuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen ja 47 m §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen.

Eläkesäätiön eläkevastuun kate on luetteloitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

Voimassa oleva laki

46 a §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtion rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

1) eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;

2) eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 5 §:n 1—3 kohtaa sekä 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

47 §

A- ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa.

Kun tämän lain voimaantulon jälkeen rekisteröitävän eläkesäätiön sääntöjen mukaan ennen eläkesäätiön perustamista suoritettu palvelusaika otetaan huomioon eläkettä määrättäessä, mainittuun palvelusaikaan perustuva muu kuin työntekijäin eläkelain mukainen eläkevastuu voidaan sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella kattaa tämän pykälän mukaisesti enintään viiden vuoden kuluessa eläkesäätiön perustamisesta lukien.

Ehdotus

46 a §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtion rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

1) 47 b §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;

2) 47 b §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 47 c §:n 1—3 kohtaa sekä 47 d §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

47 §

A- ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. *Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 §:n 2 momentissa tarkoitettun katevajakuksen kuolettamatta oleva määrä.*

(kumotaan 47 § 3 mom.)

47 a §

A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston sijoitussuunnitelman on sisällettävä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Selvitystä on tarkistettava ilman viivytystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen tulee sisältää selostus käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö A-osaston osalta on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon eläkevastuiden luonteen ja keston.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteen saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu

Ehdotus

luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

47 d §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) sellaisten yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa, ei kuitenkaan kiinteistöyhteisön osakkeilla ja osuuksilla;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b, 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b, 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemi-

Ehdotus

sesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 e §

Enintään 40 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) ETA-valtiossa olevia kiinteistöjä ja rakennuksia;

2) 46 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja ETA-valtiossa olevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia;

3) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa; ja

4) velkasitoumuksia ja rakennusaikaisia saamia 3 kohdan mukaisilta kiinteistöyhteisöiltä, joissa eläkesäätiöllä on määräämisvalta.

Yhdessä 1 momentissa mainittujen omaisuuslajien kanssa saadaan yhteensä enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä kattaa sellaisilla velkasitoumuksilla, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun omaisuustyyppiin taikka joiden vakuutena on 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia.

47 f §

Enintään 25 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on 47 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö tai 47 c §:n 1 kohdassa tarkoitettu luottolaitos; tai

2) 47 b §:n 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tai 47 d §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai siihen rinnastettavaan yhteissijoitusyritykseen.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin rinnastetaan velkasitoumukset, joiden vakuutena on mainittuja velkasitoumuksia.

Jos 1 momentissa tarkoitettun yhteisön osakkeet tai osuudet noteerataan säännel-

Ehdotus

lyillä markkinoilla, enimmäisrajaa sovellettaessa lasketaan yhteen myös yhteisön osakkeet ja osuudet sekä sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

47 g §

Enintään 15 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) 47 e §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa tarkoitettuun kiinteistöön, rakennukseen, oikeuteen tai kiinteistöyhteisöön;

2) velkasitoumuksiin, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys yhteen 1 kohdassa tarkoitettuun kohteeseen tai joiden vakuutena on osakkeita ja osuuksia samassa kiinteistöyhteisössä; tai

3) velkasitoumuksiin ja rakennusaikaisiin saamisiin 47 e §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kiinteistöyhteisöltä, jossa eläkesäätiöllä on määräämisvalta.

Jos kiinteistö, rakennus, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun oikeuden kohde tai velkasitoumuksen vakuudeksi vahvistetun kiinnityksen kohde ovat yksi ja sama tai ne sijaitsevat niin lähekkäin toisiaan, että niitä voidaan pitää yhtenä sijoituksena, kaikki tähän kohteeseen liittyvät 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset on laskettava yhteen mainitussa momentissa säädettyä enimmäisrajaa sovellettaessa.

47 h §

Enintään 5 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen 47 d §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun saman yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin sekä sellaisiin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

Yhdessä 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuslajien kanssa saa yhteensä enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärää vastaava osa katteesta olla:

1) saman yhteisön velkasitoumuksia, joilla ei ole vakuutta tai joiden vakuutena on 1 momentissa tarkoitettuja varoja; ja

Ehdotus

2) muiden velallisten antamia velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1 momentissa tai edellä 1 kohdassa tarkoitettuja saman yhteisön varoja.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla sijoitettuna yhteensä enintään 10 prosenttia saman yhteisön 47 c §:n 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

47 i §

Eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla sijoitettuna 47 b–47 e §:ssä tarkoitettuun sellaiseen omaisuuteen, jonka arvo perustuu pääosin työnantajan toimintaan, enintään 25 prosenttia bruttomäärästä. Yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa tällöin kuitenkin olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää määrääjäksi poikkeuksia 1 momentin säännöksistä.

47 j §

Edellä 47 c, 47 d, 47 f, 47 h ja 47 i §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja sovellettaessa on laskettava yhteen myös sijoitukset, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

47 k §

Enintään 20 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

47 l §

Mitä 47 b–47 j §:ssä säädetään lakisääteisen eläkevastuun kattamisesta, sovelletaan katettaessa 75 prosenttia 47 §:n 2 momentissa tarkoitettusta A-eläkesätiön ja AB-eläkesätiön A-osaston eläkevastuusta.

47 m §

Muu kuin 47 §:n 2 momentin kolmannessa virkkeessä tarkoitetun A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun katteen osa saa olla sen lisäksi, mitä tämän lain 47 b—47 j §:ssä lakisääteisestä toiminnasta säädetään:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena on työnantaja ja joilla ei ole työnantajasta riippumatonta 47 b—47 e §:n mukaista vakuutta, ja työnantajan säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa noteerattuja osakkeita ja osuuksia yhteensä enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä; sekä

2) muita varoja ja sitoumuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, millaisin edellytyksin ja rajoituksin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut varat saadaan lukea katteeseen.

47 n §

Enintään 30 prosenttia A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

47 o §

Vakuutusvalvontavirasto voi eläkesäätiön hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 47 c—47 h ja 47 m §:ssä säädetyn enimmäisrajan ylitykseen.

48 a §

B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työntekijäin eläkelain mukaisen toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät sanotusta vakuutustoiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä asetuksella säädetään ja sen nojalla tarkemmin määrätään. Eläkevastuun määrää laskettaessa ei oteta huomioon 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta.

48 a §

B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työntekijäin eläkelain mukaisen toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät sanotusta vakuutustoiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä 2—10 momentissa säädetään ja 10 momentin nojalla tarkemmin määrätään. Eläkevastuun määrää laskettaessa ei oteta huomioon 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta.

Ehdotus

Eläkesäätiön toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;

2) kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;

3) edellä 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lisävakuutusvastuu;

4) omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena eikä sitä käytetä eläkesäätiölain 48 §:n mukaisena vakuutena;

5) takaukset ja vakuudet, jotka 47 b—47 k §:n mukaan voidaan hyväksyä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön velkasitoumusten yhteydessä eläkevastuun katteeksi;

6) työnantajan asettama vakuus siltä osin kuin se ylittää 48 §:n mukaisen vähimmäismääränsä;

7) eläkesäätiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia työnantajan palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

8) eläkesäätiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella muut 1—7 kohdassa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

AB-eläkesäätiössä voidaan 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohdan mukaiset erät lukea toimintapääomaan siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osastolle tai ovat B-osaston omaisuutta.

Toimintapääomasta vähennetään:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen kirjanpitoarvojen ja omaisuuden käypien arvojen positiivinen erotus; sekä

3) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä.

AB-eläkesäätiössä 1 momentissa luetellut erät vähennetään toimintapääomasta siltä osin kuin ne eläkesäätiön kirjanpidon mukaan kuuluvat B-osaston taseeseen tai ovat

B-osaston velvoitteita.

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitetut erät.

Toimintapääomasta 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan 47 b §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että edellä 2 momentin 4 kohdassa ja 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen joukkovelkakirjat ja vastaavat muut raha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkesäätiön toimintapääomassa niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

48 b §

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin asetuksella.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään 1 prosentti eläkesäätiön 43 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua eläkevastuusta. Toimintapääoman vähimmäismäärään luettavista eristä säädetään asetuksella.

48 b §

Työntekijäin eläkelain mukaisesti toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään 1 prosentti eläkesäätiön 43 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua eläkevastuusta. Toimintapääoman vähimmäismäärään luettavista eristä säädetään 48 a §:n 6 momentissa.

7 luku

Etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen

49 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on kohtuullisin väliajoin saatettava tiedoksi toimintapiiriinsä kuuluville muille kuin eläkkeen tai muun etuuden saajille eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus ja järjestelmään liittyvät valintamahdollisuudet. Samalla mainituille toimintapiiriin kuuluville on toimitettava tiedot heidän käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista.

7 luku

Tiedonantosäännökset, etuuden maksamisen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen

49 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on *annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajillensa tiedoksi* eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus, *etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset* ja valintamahdollisuudet *sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä muutoksista.*

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on annettava toimintapiiriin kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä eläkejärjestelmästä, kunkin eläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus.

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta vakuutus-suhteen päätyttyessä; sekä

3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen sii-

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Vakuutusvalvontaviraston määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkesäätiön on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja asianomaiselle ministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa eläkesäätiön toiminnasta muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Eläkesäätiön on toimitettava myös eläketurvakeskukselle 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot, jos ministeriö on siirtänyt tälle valvontaan liittyviä tehtäviä.

67 §

Jollei eläkesäätiö noudata lakia, sääntöjään tai asianomaisen ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia määräyksiä, Vakuutusvalvontaviraston on kehotettava eläkesäätiötä korjaamaan asia määräajassa.

Ministeriöllä on oikeus kieltää hallituksen tai muun hallintoelimen 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevan päätöksen toimeenpano. Jos päätös jo on pantu täytän-

nä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutusuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuk-sien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Vakuutusvalvontaviraston määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkesäätiön on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja *sosiaali- ja terveysministeriölle* niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa *toiminnastaan* muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, *jos ne* ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten, joille on siirretty eläkesäätiön toimintoja, on annettava Vakuutusvalvontavirastolle pyynnöstä tietoja eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten välisistä sellaisista seikoista, joilla on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta.

Eläkesäätiön on toimitettava *1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot* myös eläketurvakeskukselle, jos *sosiaali- ja terveysministeriö* on siirtänyt sille valvontaan liittyviä tehtäviä.

67 §

Jollei eläkesäätiö noudata lakia, sääntöjään tai *sosiaali- ja terveysministeriön* tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia asetuksia tai määräyksiä, Vakuutusvalvontaviraston on kehotettava eläkesäätiötä korjaamaan asia määräajassa.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää hallituksen tai muun hallintoelimen 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevan päätöksen *täytäntöönpano*. Jos päätös on jo

töön, ministeriö voi velvoittaa eläkesäätiön ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi ministeriö voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Uudenmaan lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehotusta tai kieltoa noudateta, ministeriö voi määrätä eläkesäätiön toiminnan osittain lopetettavaksi tai eläkesäätiön purettavaksi. Eläkesäätiötä purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

68 §

Jollei eläkesäätiön hallitus hoida tehtäviään, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön asioita, kunnes hallitus ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan ministeriön hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus eläkesäätiön varoista. Jolleivät eläkesäätiön varat riitä palkkion ja korvauksen maksamiseen, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka eläkesäätiöiltä peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

69 §

Milloin sosiaali- ja terveysministeriö katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, ministeriö voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta eläkesäätiön hallinnassa olevaa omaisuutta.

pantu täytäntöön, *Vakuutusvalvontavirasto* voi velvoittaa eläkesäätiön ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi *Vakuutusvalvontavirasto* voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi *Etelä-Suomen lääninhallitus*.

Jollei tässä pykälässä *tarkoitettua* kehotusta tai kieltoa noudateta, *Vakuutusvalvontavirasto* voi määrätä eläkesäätiön toiminnan osittain lopetettavaksi tai eläkesäätiön purettavaksi. Eläkesäätiötä purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

68 §

Jollei eläkesäätiön hallitus hoida tehtäviään, *Vakuutusvalvontavirasto* voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön asioita, kunnes hallitus ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus eläkesäätiön varoista. Jolleivät eläkesäätiön varat riitä palkkion ja korvauksen maksamiseen, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka eläkesäätiöiltä peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

69 §

Milloin *Vakuutusvalvontavirasto* katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, *Vakuutusvalvontavirasto* voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta eläkesäätiön omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 6 a §:ssä *tarkoitettujen omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallinnassa olevien A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varojen käyttämisen I momentissa mainituissa tilanteessa.*

13 a luku

Rajat ylittävä toiminta

125 a §

ETA-lisäeläkesäitiön muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläketoihintaan sovelletaan tämän luvun 125 b—125 j §:n säännöksiä.

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa Suomessa lisäeläketoihintaan siten kuin vakuutuslainsäädännön 157 a §:ssä säädetään.

125 b §

ETA-lisäeläkesäitiön, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkesäitiön on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi, jonka lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkesäitiö alkaa hoitaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja vakuutettujen väliseen suhteeseen; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkesäitiölle hoidettavaksi tulevan yrityksen eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

125 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkesäitiön hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketoihinnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 mo-

Ehdotus

mentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkesäätiölle.

125 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiölle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiölle niistä tiedonantossäännöksistä, joita on sovellettava 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkesäätiö voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkesäätiö on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltainen viranomainen vastaanotti 125 c §:ssä tarkoitettut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkesäätiön toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkesäätiö eläkesäätiörekisteriin. Eläkesäätiörekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiö toimii.

125 e §

ETA-lisäeläkesäätiön on noudatettava rajat ylittävässä toiminnassaan 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä. Lisäksi 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkesäätiön on sovellettava kyseisessä jäsenvaltiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkesäätiön on

Ehdotus

myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantösäännöksiä niiden toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkesäitiön kyseisessä valtiossa hoitaman eläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkesäitiölle 1 momentissa tarkoitettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

125 f §

A-eläkesäitiö voidaan muuttaa ETA-lisäeläkesäitiöksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 125 b —125 d §:ää.

125 g §

ETA-lisäeläkesäitiön on katettava muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläke-toimintaan liittyvä eläkevastuu kokonaisuudessaan.

125 h §

ETA-lisäeläkesäitiön on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkesäitiö hoitaa useamman jäsenvaltion alueella lisäeläkejärjestelmiä, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitettun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

125 i §

ETA-lisäeläkesäitiön säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäitiö toimii.

ETA-lisäeläkesäitiön säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkesäitiön omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 88 §:n 3 momentin mukaisessa tilanteessa rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutustoiminnan ja muun vakuutustoiminnan kesken.

125 j §

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa Suomessa toimivan ETA-lisäeläkesäätien toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkesäätio ei noudata rajat ylittävässä toiminnassa 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion sosiaali- ja työlainsäädäntöä.

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 4 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1 ja 2 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4–6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 3 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4–6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 4 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa 100 a §:n 2 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Sen estämättä, mitä 4 §:n 3 momentissa säädetään, eläkesäätio saa pitää ennen tämän lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehtosopimusten mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, A-eläkesäätioon ja AB-eläkesäätien A-osastoon sovelletaan 23 päivään syyskuuta 2010, mitä 5 §:n 3–4 momentissa säädetään B-eläkesäätien tai AB-eläkesäätien B-osaston osalta. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta ETA-lisäeläkesäätien rajat ylittävään toimintaan.

Ehdotus

Ennen tämän lain voimaantuloa tällä lailla kumotun 47 §:n 3 momentin perusteella Vakuutusvalvontaviraston antamat suositukset eläkevastuun kattamisesta jäävät voimaan sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa.

Jos eläkesäätiön eläkevastuun bruttomäärän katteena olevat 47 c? 47 i ja 47 m §:ssä tarkoitetut varat ja sitoumukset ylittävät tämän lain voimaan tullessa mainituissa pykälissä säädetyt enimmäisrajat, eläkesäätiön on vuoden 2005 loppuun mennessä huolehdittava ylityksen poistamisesta. Näiden varojen ja sitoumusten määrä ei saa kasvaa tai suhteellinen osuus katteena olevista kaikista varoista ja sitoumuksista nousta sinä aikana kun enimmäisraja ylittyy. Jos varojen ja sitoumusten määrä on alentunut, mutta edelleen ylittää säädetyt enimmäismäärän, varojen ja sitoumusten määrä ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä.

Tällä lailla kumotaan eläkesäätiön eläkevastuun katteesta 23 päivänä joulukuuta 1998 annettu asetus (1137/1998) ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapääomaan luetavista eristä 30 päivänä joulukuuta 1997 annettu asetus (1326/1997) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 2 §, 3 §:n 5 ja 6 kohta, 7 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentti, 27 §, 83 §:n 1 ja 3—8 momentti, 83 b, 83 c §, 83 g §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 84 a §, 96 §:n 2 momentti, 97 §, 99—101 § sekä 172 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 5 ja 6 kohta mainitussa laissa 287/2000, 27 § osaksi laissa 250/2002, 83 §:n 1, 6 ja 7 momentti laissa 1777/1995, 83 §:n 3 ja 5 momentti sekä 99 § osaksi laissa 84/1999, 83 §:n 4 momentti ja 83 b § viimeksi mainitussa laissa, 83 c § laissa 1322/1997, 83 g §:n 1 momentti laissa 383/2005, 84 a § laissa 420/2003 sekä 97 § osaksi mainitussa laissa 84/1999 ja laissa 1324/2004 ja 172 a §:n 2 momentti osaksi laissa 287/2000, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 287/2000, uusi 1 a—1 c ja 7—13 kohta, 8 §:ään siitä lailla 250/2002 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti, lakiin uusi 9 a §, 12 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 420/2003, uusi 11 a—11 d kohta, 33 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 81 a §, 82 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, lakiin uusi 82 a §, 83 f §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 84/1999, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 83 h—83 r § ja 84 b § sekä lakiin uusi 14 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijäin eläkelain (395/61), yrittäjien eläkelain (468/69), sairausvakuutuslain (364/63) tai kuntoutusrahallain (611/91) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, mikäli mainituista laeista ei muuta johdu. Sama kassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

Ehdotus

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijäin eläkelain (395/1961), yrittäjien eläkelain (468/1969), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai kuntoutusrahallain (611/1991) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Sama kassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläke-toimintaa, sovelletaan vastavasti ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a luvussa toisin säädetä.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1 a) lisäeläke-toiminnalla yksinomaan va-

paaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;

1 b) **ETA-lisäeläkekassalla** 14 a luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

1 c) **ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella** ammatillista lisäeläke-toimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

5) osakkaalla jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa; *sekä*

6) palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita.

5) osakkaalla jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa;

6) palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) **ETA-valtiolla** Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

8) **säännellyillä markkinoilla** ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

9) **vastuuvelan bruttomäärällä** vastuuvelan kokonaismäärää ennen vakuutuskassalain (1164/1992) 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä; lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan osalta vastuuvelan bruttomäärään luetaan myös vakuutuskassalain 83 §:n 7 momentissa tarkoitettut erät;

10) **velkasitoumuksella** velkasitoumukseseen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

11) **kiinteistöyhteisöllä** yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa

7 §

Kassan on sopeutettava toimintansa sel-laiseksi, että sen harjoittaminen on mahdo-llista ilman lainanottoa. Kassa saa kuitenkin ottaa maksuvalmiuden hoitamiseen tarvitta-via lyhytaikaisia luottoja, omien toimitilo-jen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen tarvittavia luottoja sekä sosiaali- ja terve-yshministeriön luvalla erityisen painavista syistä tarvittavia muita luottoja.

Ehdotus

83 j §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa mainit-tuja varoja;

12) **konsernilla** osakeyhtiölaissa (734/1978) tarkoitettua konsernia; sekä

13) **takauksella** velkasitoumuksen takaa-jan antamaa omavelkaista takausta.

7 §

Kassan on sopeutettava toimintansa sel-laiseksi, että se on mahdollista ilman lai-nanottoa. Kassa saa kuitenkin ottaa *maksu-valmiutensa* hoitamiseen tarvittavia lyhyt-aikaisia luottoja, omien toimitilojen tarkoi-tuksenmukaiseen hankkimiseen tarvittavia luottoja sekä *Vakuutusvalvontaviraston* lu-valla *muuta* erityisen painavista syistä tarvit-tavia luottoja. *Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassa saa kuitenkin ottaa vain tilapäi-sesti lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiuten-sa ylläpitämiseksi. Kassa ei saa antaa taka-usta.*

8 §

Poiketen 7 §:n 3 momentin ja 182 §:n säännöksistä, eläkekassa saa sijoittaa kas-san osakkaana olevaan yritykseen enintään viisi prosenttia lisäeläketoimintaan liittyvis-tä varoista. Jos osakkaana on konserniin kuuluva yritys, eläkekassa saa sijoittaa sa-maan konserniin kuuluviin yrityksiin enin-tään 10 prosenttia lisäeläketoimintaan liit-tyvistä varoista. Edellä mainittu ei koske sellaista eläkekassan lisäeläketoimintaan liittyvistä varoista osakkaana olevalle yri-tykselle antamaa lainaa, jolle on asetettu osakkaana olevasta yrityksestä riippumaton katekelpoinen vakuus.

9 a §

Eläkekassalla on lisäeläketoimintaa kos-kevien varojen osalta oikeus käyttää varo-jensa hoitajina Euroopan talousalueelle si-joitautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yh-teistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityk-

siä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/EY, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/EY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. Eläkekassalla on lisäeläke toimintaa koskevien varojen osalta myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

11 a) säilyttääkö ja missä määrin lisäeläke toimintaa harjoittavan eläkekassan jäsen, jonka jäsenyys on päättynyt ennen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista, itse tai hänen edunsaajansa oikeuden eläkkeeseen tai muuhun etuuteen ja (vapaakirjaoikeus);

11 b) tieto siitä, että lisäeläke toimintaa harjoittavan eläkekassan jäsenillä ja heidän edunsaajillansa on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettussa liikkeen luovutustilanteessa;

11 c) mitkä tiedot eläkekassa toimittaa muun kuin lakisäätötoiminnan osalta jäsenille, vapaakirjan saaneille henkilöille; sekä eläkkeensaajille pyynnöstä tai eläkekassan omasta toimesta 8 luvun 84 a—84 b §:ssä edellytetyllä tavalla sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimitetaan;

25 §

Vakuutuskassalla tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. hallituksessa voi lisäksi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin on jäseniä. Sairausvakuutuslain 61 §:n mukaisen työpaikkakassan hallituksessa tulee kuitenkin olla vähintään viisi jäsentä, joilla on oltava henkilökohtaiset varajäsenet.

27 §

Toimitusjohtajan on oltava Suomessa asuva Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalainen. Hallituksen jäsenten on oltava Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalaisia.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liike-toimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

11 d) tiedot muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien ja edunsaajien käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista;

25 §

Vakuutuskassalla tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksessa voi lisäksi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin on jäseniä. Sairausvakuutuslain mukaisen työpaikkakassan hallituksessa tulee kuitenkin olla vähintään viisi jäsentä, joilla on oltava henkilökohtaiset varajäsenet.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava Euroopan talousalueella. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liike-toimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

33 §

Hallituksen on huolehdittava, että eläkekassalla on kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat

Ehdotus

määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

81 a §

Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien etuuskien turvaaminen. Vastuuvelan laskennassa käytyvät muuttajat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos eläkekassan vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Jos vastuuvelan perusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttamisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuovelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläke-toimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuvelan kattamiseen, voidaan vastuuvelkojen erotus merkitä Vakuutusvalvontaviraston luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (**vakuutustekninen katevaja**us).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemat määräykset lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muutujien valinnasta ja oletuksista.

82 §

Mitä 1—2 momentissa säädetään, ei sovelleta eläkekassojen lisäeläkehoimintaan.

82 a §

Lisäeläkehoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, lisäeläkehoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko voidaan eläkekassan hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi vastuovelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotaso korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vastuovelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin vastuuvelan kesto. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

Vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuuelka.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuuelka. Lisäeläkehoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläkehoiminnan vastuuelasta voidaan tällöin vähentää 81 a §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutus teknisen kate-

Vakuutuskassan on katettava vastuuvelka jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvien sellaisiin varoihin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määräämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan vastuuvelan, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

1) jälleenvakuuttajan osuus enintään sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään määrään;

2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset; sekä

3) asianomaisen ministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Ministeriö voi erityisestä syystä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Vastuuvelan katteen on, sen mukaan kuin asetuksella säädetään ja sen nojalla tarkemmin määrätään, oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita rahan pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttöoikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia; osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä; oikeuksia vesivoiman alaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys; rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa vakuutuskassalla on määräämisvalta;

6) vakuutusmaksusaamisia osakkailta ja jäseniltä sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittuja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja ai-

vajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vakuutuskassan on katettava vastuuvelka jäljempänä tässä pykälässä säädettyihin omaisuuslajeihin kuuluvien sellaisiin varoihin, jotka käypään arvoon Vakuutusvalvontaviraston määräämien perusteiden mukaan arvostettuina riittävät kattamaan vastuuvelan, josta ensin on vähennetty seuraavat erät:

1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Vakuutusvalvontaviraston hyväksymään määrään;

2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset; sekä

3) sosiaali- ja terveysministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisestä syystä määrätä, että tietyt katteeseen kuuluvat varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Vastuuvelan katteen on, sen mukaan kuin 83 h—83 r §:ssä säädetään, oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita rahan pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia;

4) osuuksia sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

5) kiinteistöjä, rakennuksia ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia oikeuksia, kuten nautinta- ja käyttöoikeuksia ja tontinvuokraoikeuksia; osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä; oikeuksia vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys; rakennusaikaisia saamisia sellaiselta kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa vakuutuskassalla on määräämisvalta;

6) vakuutusmaksusaamisia osakkailta ja jäseniltä sekä muita saamisia jälleenvakuuttajalta kuin 3 momentin 1 kohdassa mainittuja jälleenvakuuttajan osuuksia;

7) verosaamisia ja muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;

8) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja ai-

neellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

9) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

10) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä menoennakoita; tai

11) lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta sosiaali- ja terveysministeriön tämän vakuutuslajin erityisluonteen johdosta hyväksymiä muita eriä.

Ministeriö voi vakuutuskassan hakemuksesta hyväksyä vastuuelan katteeksi määrääjäksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on vastuuelan lisäksi katettava sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin tämän pykälän säännöksiä.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita tämän pykälän ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamisesta.

83 b §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa koskevalla toimintapäömallä tarkoitetaan sitä määrää, jolla eläkekassan tämän toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät eläkekassan sanotusta vakuutus-toiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä asetuksella säädetään ja sen nojalla tarkemmin määrätään. Vastuuelkaa laskettaessa ei oteta huomioon 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisävakuutusvastuuta.

neellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;

9) rahaa ja pankkisaamisia, talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;

10) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja, kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä menoennakoita; tai

11) lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta sosiaali- ja terveysministeriön tämän vakuutuslajin erityisluonteen johdosta hyväksymiä muita eriä.

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutuskassan hakemuksesta hyväksyä vastuuelan katteeksi määrääjäksi muitakin kuin 5 momentissa tarkoitettuja varoja ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 5 momentissa tarkoitettuihin varoihin.

Säännöksiä kiinteistöistä, rakennuksista ja 83 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettuista oikeuksista sovelletaan 83 h—83 r §:n osalta myös sellaisen kiinteistöyhteisön, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jossa vakuutuskassalla on määräämisvalta, omistamiin tällaisiin varoihin samalla tavoin kuin jos nämä varat olisivat vakuutuskassan suorassa omistuksessa.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on vastuuelan lisäksi katettava sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin tämän pykälän säännöksiä.

83 b §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa koskevalla toimintapäömallä tarkoitetaan sitä määrää, jolla eläkekassan tämän toiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät eläkekassan sanotusta vakuutus-toiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset, siten kuin siitä 2—10 momentissa säädetään ja 10 momentin nojalla tarkemmin määrätään. Vastuuelkaa laskettaessa ei oteta huomioon 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisävakuu-

Ehdotus

tusvastuuta.

Toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

1) rahana maksettu takuupääoma tai pohjarahasto;

2) vararahasto ja muut oman pääoman rahastot;

3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;

4) kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;

5) edellä 79 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu;

6) omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä;

7) takaukset ja vakuudet, jotka 83 h—83 r §:n mukaan voidaan hyväksyä vakuutuskassan velkasitoumusten yhteydessä vastuvelan katteeksi;

8) eläkekassan hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia osakkaiden palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön antamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

9) eläkekassan hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella muut 1—8 kohdassa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

Sellaisessa eläkekassassa, jossa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä täydentävä vapaaehtoinen lisäeläketurva, voidaan 1 momentin 1—4, 6 ja 7 kohdan mukaiset erät lukea toimintapääomaan siltä osin kuin ne kuuluvat lakisääteistä eläketurvaa harjoittavalle osastolle tai ovat lyseisen osaston omaisuutta.

Toimintapääomasta vähennetään:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen kirjanpitoarvojen ja omaisuuden käypien arvojen positiivinen erotus;

3) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä.

Sellaisessa eläkekassassa, jossa on järjestetty sekä lakisääteinen eläketurva että sitä

täydentävä vapaaehtoinen lisäeläketurva, 1 momentissa luetellut erät vähennetään toimintapääomasta siltä osin kuin ne kuuluvat lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavalle osastolle tai ovat kyseisen osaston velvoitteita.

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitettut erät.

Toimintapääomasta 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—7 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan vakuutus-kassan 83 h §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että edellä 2 momentin 6 kohdassa ja 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettut joukkovelkakirjat ja vastaavat muut raha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa eläkekassan toimintapääomassa niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintapääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

83 c §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin asetuksella.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettun toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään yksi prosentti eläkekassan 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvelasta. Toimintapää-

83 c §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettun toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään yksi prosentti eläkekassan 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvelasta. Toimintapää-

Voimassa oleva laki

oman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava asetuksella säädettävistä eristä.

83 f §

Vakuutuskassan vastuuvelan kate on lueteloitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

83 g §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

- 1) vakuutuskassan vastuuvelan katteesta annetun asetuksen (1138/1998) 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;
- 2) vakuutuskassan vastuuvelan katteesta annetun asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 4 §:n 1—3 kohtaa sekä 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

Ehdotus

oman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 83 b §:n 6 momentissa säädettävistä eristä.

83 f §

Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan sijoitussuunnitelman on sisällettävä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Selvitystä on tarkistettava ilman viivytystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen tulee sisältää selostus käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategista, jota noudattaen kassa on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon vastuuvelan luonteen ja keston.

Vakuutuskassan vastuuvelan kate on lueteloitava siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

83 g §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

- 1) 83 h §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;
- 2) 83 h §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 83 i §:n 1—3 kohtaa sekä 83 j §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

83 h §

Vastuuvelan koko bruttomäärän katteena saa olla:

- 1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;
- 2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin

rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö tai muu sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 i §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin

Ehdotus

1? 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja
 4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

83 j §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa, lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h, 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h, 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1? 4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 k §

Enintään 40 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) ETA-valtiossa olevia kiinteistöjä ja rakennuksia;

2) vakuutuskassalain 83 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja ETA-valtiossa olevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoi-

Ehdotus

maan kohdistuvia oikeuksia;

3) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa; ja

4) velkasitoumuksia ja rakennusaikaisia saamisia 3 kohdan mukaisilta kiinteistöyhteisöiltä, joissa vakuutuskassalla on määräämisvalta.

Yhdessä 1 momentissa mainittujen omaisuuslajien kanssa saadaan yhteensä enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä kattaa sellaisilla velkasitoumuksilla, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun omaisuuslajiin taikka joiden vakuutena on 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia.

83 l §

Enintään 25 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on 83 h §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö tai 83 i §:n 1 kohdassa tarkoitettu luottolaitos; tai

2) 83 h §:n 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tai 83 j §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai siihen rinnastettavaan yhteissijoitusyritykseen.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin rinnastetaan velkasitoumukset, joiden vakuutena on mainittuja velkasitoumuksia.

Jos 1 momentissa tarkoitettun yhteisön osakkeet tai osuudet noteerataan säännellyillä markkinoilla, enimmäisrajaa sovellettaessa lasketaan yhteen yhteisön osakkeet ja osuudet sekä sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

83 m §

Enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen, jos kysymyksessä on sijoitus:

1) 83 k §:n 1 momentin 1? 3 kohdassa

Ehdotus

tarkoitettuun kiinteistöön, rakennukseen, oikeuteen tai kiinteistöyhteisöön;

2) velkasitoumuksiin, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys yhteen 1 kohdassa tarkoitettuun kohteeseen tai joiden vakuutena on osakkeita ja osuuksia samassa kiinteistöyhteisössä; tai

3) velkasitoumuksiin ja rakennusaikaisiin saamisiin 83 k §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kiinteistöyhteisöltä, jossa vakuutuskassalla on määräämisvalta.

Jos kiinteistö, rakennus, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun oikeuden kohde tai velkasitoumuksen vakuudeksi vahvistetun kiinnityksen kohde ovat yksi ja sama tai ne sijaitsevat niin lähekkäin toisiaan, että niitä voidaan pitää yhtenä sijoituksena, kaikki tähän kohteeseen liittyvät 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset on laskettava yhteen mainitussa momentissa säädettyä enimmäisrajaa sovellettaessa.

83 n §

Enintään 5 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä saadaan kattaa varoilla ja sitoumuksilla, jotka on sijoitettu yhteen kohteeseen 83 j §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun saman yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin sekä sellaisiin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla.

Yhdessä 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuslajien kanssa saa yhteensä enintään 10 prosenttia vastuuvelan bruttomäärää vastaava osa katteesta olla:

1) saman yhteisön velkasitoumuksia, joilla ei ole vakuutta tai joiden vakuutena on 1 momentissa tarkoitettuja varoja; ja

2) muiden velallisten antamia velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1 momentissa tai edellä 1 kohdassa tarkoitettuja saman yhteisön varoja.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna yhteensä enintään 10 prosenttia saman yhteisön 83 i §:n 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

83 o §

Vastuuvelan bruttomäärän katteena ole-

vista varoista saa olla sijoitettuna 83 h? 83 k §:ssä tarkoitettuun sellaiseen omaisuuteen, jonka arvo perustuu pääosin vakuutuskassan osakkaan toimintaan, enintään 25 prosenttia bruttomäärästä. Yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa tällöin kuitenkin olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä myöntää määräajaksi poikkeuksia 1 momentin säännöksistä.

83 p §

Edellä 83 i, 83 j, 83 l, 83 n ja 83 o §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja sovellettaessa on laskettava yhteen myös sijoitukset, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

83 q §

Enintään 20 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta. Eläkekassan lisäeläketoininnan osalta enintään 30 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

83 r §

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutuskassan hakemuksesta antaa määräajaksi luvan 83 i? 83 n §:ssä säädetyn enimmäisrajan ylitykseen.

8 luku

Vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saa-

8 luku

Tiedonantösäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saa-

Voimassa oleva laki

tettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus ja valintamahdollisuudet. Samalla on tiedotettava jäsenten käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

Ehdotus

tettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkekassan on annettava jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläketoiminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelmästä, kunkin lisäeläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus; ja

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä; sekä

3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien jäsenten on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän

96 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä siirretään eläketurvakeskukselle. *Samoin ministeriö voi siirtää sairausvakuutuslain ja kuntoutusrahain mukaista toimintaa harjoittavien sairauskassojen valvontatehtäviä kansaneläkelaitokselle.*

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto ja sanotun kassankokouksen pöytäkirja sekä samalla tai viraston määräämänä ajankohtana vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan.

Kassan on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja asianomaiselle ministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa kassan toiminnasta muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Kassan on toimitettava myös kansaneläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot, jos ministeriö on siirtänyt valvontaan liittyviä tehtäviä näille laitoksille.

oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

96 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä siirretään eläketurvakeskukselle.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto ja sanotun kassankokouksen pöytäkirja sekä samalla tai viraston määräämänä ajankohtana vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan.

Kassan on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja *sosiaali- ja terveysministeriölle* niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

*Eläkekassan ja yritysten tai laitosten, joi-
le on siirretty eläkekassan toimintoja, on
annettava Vakuutusvalvontavirastolle
pyynnöstä tietoja eläkekassan ja yritysten
tai laitosten välisistä sellaisista seikoista,
joilla on vaikutusta eläkekassan taloudelli-
seen asemaan tai jotka ovat keskeisiä te-
hokkaan valvonnan kannalta.*

Kassan on toimitettava on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot myös eläketurvakeskukselle, jos sosiaali- ja terveysministeriö on siirtänyt sille valvontaan liittyviä tehtäviä. Sairausvakuutuslain mukaisen työpaikkakassan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat myös Kansaneläkelaitokselle.

99 §

Jollei vakuutuskassa noudata lakia, sääntöjään tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka asianomaisen ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia määräyksiä tai jolleivät sen toiminnan perusteet enää ole lain mukaiset, Vakuutusvalvontaviraston tulee kehottaa kassaa korjaamaan asia määräajassa, joka ilman pakottavia syitä ei saa olla kuutta kuukautta pitempi.

Ministeriöllä on oikeus kieltää kassankokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen I momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen toimeenpano. Jos päätös jo on pantu täytäntöön, ministeriö voi velvoittaa kassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi ministeriö voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Uudenmaan lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehotusta tai kieltoa noudateta, ministeriö voi määrätä kassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi. Kassaa purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 11 luvussa säädetään.

100 §

Jollei vakuutuskassalla ole hallitusta tai jollei hallitus hoida tehtäviään, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan kassan asioita, kunnes uusi hallitus on valittu tai aikaisempi ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan ministeriön hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

99 §

Jollei vakuutuskassa noudata lakia, sääntöjään tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka *sosiaali- ja terveysministeriön* tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia asetuksia tai määräyksiä tai jolleivät sen toiminnan perusteet enää ole lain mukaiset, Vakuutusvalvontaviraston tulee kehottaa kassaa korjaamaan asia määräajassa, joka ilman pakottavia syitä ei saa olla kuutta kuukautta pitempi.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää kassankokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen I momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen *täytäntöönpano*. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, *Vakuutusvalvontavirasto* voi velvoittaa kassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä *tarkoitettun* kehotuksen tai kiellon tehosteeksi *Vakuutusvalvontavirasto* voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi *Etelä-Suomen lääninhallitus*.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehotusta tai kieltoa noudateta, *Vakuutusvalvontavirasto* voi määrätä kassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi. Kassaa purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 11 luvussa säädetään.

100 §

Jollei vakuutuskassalla ole hallitusta tai jollei hallitus hoida tehtäviään, *Vakuutusvalvontavirasto* voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan kassan asioita, kunnes uusi hallitus on valittu tai aikaisempi ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

101 §

Milloin sosiaali- ja terveysministeriö katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, ministeriö voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan hallinnassa olevaa omaisuutta.

101 §

Milloin *Vakuutusvalvontavirasto* katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, *Vakuutusvalvontavirasto* voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 9 a §:ssä tarkoitettujen omaisuudenhoidajien tai säilytysyhteisöjen hallinnassa olevien lisäeläkekassan varojen käyttämisen 1 momentissa mainituissa tilanteissa.

14 a luku

Rajat ylittävä toiminta

157 a §

ETA-lisäeläkekassan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläketoimintaan sovelletaan 157 b—157 j §:n säännöksiä.

Lisäeläketoimintaa harjoittavalla ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa. Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen Suomessa harjoitettavaan lisäeläketoimintaan sovelletaan vastaavasti, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 §:n 4 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoiminnan harjoittamisesta Suomessa kuitenkin siten, että 15 a—15 d §:ää ei sovelleta.

157 b §

ETA-lisäeläkekassan, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten tai itsenäisten ammatinharjoittajien vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi tai itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkekassa alkaa hoitaa;

Ehdotus

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkekassalle hoidettavaksi tulevan yrityksen tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevan eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

157 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkekassan hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketoiminnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 157 b §:n 2 momentin tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkekassalle.

157 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle niistä tiedonantösäännöksistä, joita on sovellettava 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkekassa voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkekassa on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään

kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 157 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltainen viranomainen vastaanotti 157 c §:ssä mainitut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkekassan toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkekassa vakuutus-kassarekisteriin. Vakuutus-kassarekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

157 e §

ETA-lisäeläkekassan on noudatettava rajat ylittävässä toiminnassaan 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä. Lisäksi 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkekassan on sovellettava kyseisessä valtiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkekassan on myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantösäännöksiä niiden jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkekassan kyseisessä valtiossa hoitaman lisäeläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle 1 momentissa tarkoitettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevan lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

157 f §

Vapaaehtoisia lisäeläke-etuuksia myöntävä eläkekassa voidaan muuttaa ETA-lisäeläkekassaksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 157 b —157 d §:ää.

157 g §

ETA-lisäeläkekassan on katettava muissa

ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläke-toimintaan liittyvä vastuuvelka kokonaisuudessaan.

157 h §

ETA-lisäeläkekassan on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelmiä usean ETA-valtion alueella, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitetun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

157 i §

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkekassan omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 122 §:n 2 momentin mukaisesti rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutuskanan ja muun vakuutuskanan kesken.

157 j §

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa ETA-lisäeläkekassan toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkekassa ei noudata rajat ylittävässä toiminnassa 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua valtion sosiaali- ja työolainsäädännön vaatimuksia.

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa, 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1 ja 2 momentissa, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 7 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 d §:n 5 momen-

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 8 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 2 momentin 8 koh-

tissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 3 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

dassa ja 9 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 4 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 134 §:n 2 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Sen estämättä, mitä 7 §:n 2 momentissa säädetään, eläkekassa saa pitää ennen tämän lain voimaantuloa otetut lainat voimassa lainaehtosopimusten mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, lisäeläkekassa saa säilyttää osakasyritykseen tehdyt sijoitukset 23 syyskuuta 2010. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta ETA-lisäeläkekassojen rajat ylittävään toimintaan.

Jos vakuutuskassan vastuuvelan bruttomäärän katteena olevat 83 h—83 n §:ssä tarkoitetut varat ylittivät 5 päivänä maaliskuuta 1999 mainituissa pykälissä säädetyt enimmäisrajat, kassan on vuoden 2005 loppuun mennessä huolehdittava ylityksen poistamisesta. Näiden varojen ja sitoumusten määrä ei saa kasvaa tai suhteellinen osuus katteena olevista kaikista varoista nousta sinä aikana kun enimmäisraja ylittyy. Vakuutusvalvontavirasto voi erityisestä syystä kassan hakemuksesta jatkaa tässä momentissa säädettyä määräaikaa 83 j §:ssä ja 83 l §:ssä tarkoitettujen varojen osalta enintään viidellä vuodella.

Tällä lailla kumotaan vakuutuskassan vastuuvelan katteesta 23 päivänä joulukuuta 1998 annettu asetus (1138/1998) ja työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkekassan toimintapääomaan luettavista eristä 30 päivänä joulukuuta 1997 annettu asetus (1324/1997) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

3.

Laki**ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta, 17 §:n 1 ja 3 momentti, 70 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta, 75 § sekä 76 §:n 1 momentin 1 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta sekä 17 §:n 3 momentti laissa 331/2004, 17 §:n 1 momentti laissa 80/1999, 70 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta ja 75 § sellaisena kuin ne ovat laissa 359/2002, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti, 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 637/2000 ja mainitussa laissa 331/2004, uusi 15 kohta, lakiin uusi 13 a—13 e § ja 14 a §, 15 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 359/2002 ja 331/2004, uusi 3 momentti ja 70 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 359/2002, uusi 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 OSA

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Henkivakuutusta harjoittavalla ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä on oikeus harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa siten kuin tässä laissa säädetään. Lisäeläketoimintaan ei sovelleta 4 §, 5 § ja 6 §:n, 7—13 §:n, 4—8 lukujen, 56 § ja 57 §:n eikä 10 luvun säännöksiä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

 13) selvittäjällä toimivaltaisten viran-

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

 13) selvittäjällä toimivaltaisten viran-

omaisten tai vakuutusyhtiön hallintoelinten nimeämää henkilöä tai elintä, jonka tehtävänä on huolehtia likvidaatiomenettelystä; *sekä*

14) vakuutussaataavalla kaikkia niitä saattavia, joista ulkomainen vakuutusyhtiö on ensivakuutus sopimuksen perusteella vastuussa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle, edunsaajalle tai sellaiselle vahinkoa kärsineelle, jolla on oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan vakuutusyhtiöltä, mukaan lukien varaukset tuntemattomia vahinkoja varten; vakuutusmaksuja, jotka ulkomainen vakuutusyhtiö on velkaa sen vuoksi, että näitä sopimuksia ja toimia ei ole tehty tai että ne on peruutettu tällaisiin sopimuksiin tai toimiin sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ennen likvidaatiomenettelyn aloittamista, pidetään myös vakuutussaataavina.

omaisten tai vakuutusyhtiön hallintoelinten nimeämää henkilöä tai elintä, jonka tehtävänä on huolehtia likvidaatiomenettelystä;

14) vakuutussaataavalla kaikkia niitä saattavia, joista ulkomainen vakuutusyhtiö on ensivakuutus sopimuksen perusteella vastuussa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle, edunsaajalle tai sellaiselle vahinkoa kärsineelle, jolla on oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan vakuutusyhtiöltä, mukaan lukien varaukset tuntemattomia vahinkoja varten; vakuutusmaksuja, jotka ulkomainen vakuutusyhtiö on velkaa sen vuoksi, että näitä sopimuksia ja toimia ei ole tehty tai että ne on peruutettu tällaisiin sopimuksiin tai toimiin sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ennen likvidaatiomenettelyn aloittamista, pidetään myös vakuutussaataavina; *sekä*

15) *lisäeläketoiminnalla* ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2003/41/EY) tarkoitettua toimintaa.

2 luku

Toiminnan aloittaminen ja lopettaminen

13 a §

Lisäeläketoiminnan aloittaminen

Ennen kuin ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa, Vakuutusvalvontaviraston on saatava ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta vähintään seuraavat tiedot:

1) niiden Suomessa sijaitsevien yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmää ETA-vakuutusyhtiö alkaa hoitamaan;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevia sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin; *sekä*

3) selvitys ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle hoidettavaksi tulevan elä-

kejärjestelmän pääpiirteistä.

13 b §

Vakuutusvalvontaviraston ilmoitus

Vakuutusvalvontaviraston on tarvittaessa ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa 13 a §:ssä tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle:

- 1) niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työläinsäädännön vaatimuksista, joita noudattaen lisäeläke-toimintaa on harjoitettava Suomessa; ja
- 2) Suomessa työskentelevien vakuutettujen osalta noudatettavista tiedonantossäännöksistä, joista säädetään tarkemmin 13 c ja 13 d §:ssä.

13 c §

Lisäeläke-toimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön tiedonantovelvoitteet

Lisäeläke-toimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajillensa tiedoksi voimassa olevat vakuutusehdot, joista käy ilmi lisäeläke-etujen laajuus, lisäeläke-etujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot vakuutusehtoihin tehdyistä muutoksista.

ETA-vakuutusyhtiön on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläke-toiminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto vakuutusehtoihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

13 d §

Lisäeläketoimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön pyynnöstä toimitettavat tiedot

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä lisäeläketoimintaa harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketoimintaa koskeva:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja jos ETA-vakuutusyhtiö vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelmästä, kunkin lisäeläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus; ja

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Vakuutettujen on saatava pyynnöstä lisäeläketoimintaa harjoittavalta ETA-vakuutusyhtiöltä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta vakuutus-suhteen päätyessä;

3) mahdollisista sijoitusvaihtoehdoista ja kulloisestakin sijoitussalkusta sekä riskiasemasta ja sijoitukseen liittyvistä kustannuksista, jos vakuutettu vastaa sijoitusriskistä; sekä

4) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisen johdosta vakuutus-suhte päättyy.

13 e §

Lisäeläketoiminnan aloittaminen

ETA-vakuutusyhtiö voi aloittaa lisäeläketoiminnan harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta tiedon 13 b §:ssä tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Vakuutusvalvontavirasto vastaanotti 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion

Ehdotus

vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle lisäeläkeoimintaan sovellettavan työ- ja sosiaalilainsäädännön vaatimusten ja tiedonantosäännösten merkittävästä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa ETA-vakuutusyhtiön Suomessa hoitaman eläkejärjestelmään.

14 a §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden lisäeläkeoiminnan valvonta

Vakuutusvalvontavirasto valvoo, että lisäeläkeoimintaa harjoittava ETA-vakuutusyhtiö noudattaa Suomessa harjoittamansa toiminnan osalta 13 b §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittua sosiaali- ja työlainsäädäntöä sekä 13 b §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja tiedonantosäännöksiä. Jos Vakuutusvalvontavirasto havaitsee, että ETA-vakuutusyhtiö ei noudata edellä mainittuja säännöksiä, sen on ilmoitettava asiasta välittömästi ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutusvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Vakuutusvalvontavirasto harjoittaa valvontaa yhteistyössä ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa.

15 §

Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomessa

Vakuutusvalvontavirasto voi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen pyynnöstä rajoittaa ETA-vakuutusyhtiön oikeutta käyttää luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettujen luottolaitosten, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettujen rahastoyhtiöiden ja yhteissijoitusyritysten, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten ja vakuutusyhtiölaissa tarkoitettujen henkivakuutusyhtiöiden hallussa olevia ETA-vakuutusyhtiön lisäeläkeoimintaa koskevia varoja tai kieltää

17 §

Pakkokeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräjassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta asianomaisen ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos yhtiö ei noudata lakia tai ministeriön taikka Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka poliisitoimesta vastaavan ministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja taikka jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja yhtiö jatkaa virheellistä menettelyään, Vakuutusvalvontavirasto voi ilmoitettuaan asiasta yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle asettaa uhkasakon antamansa kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehostamiseksi, kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille tai kieltää yhtiötä antamasta Suomessa uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön edustuston sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole edustustoa Suomessa, Etelä-Suomen

yhtiöltä varojen käytön kokonaan, jos ETA-vakuutusyhtiö ei ole kotivaltionsa valvontaviranomaisen mukaan muodostanut riittävästi koko liiketoimintansa käsittävää vakuutusteknistä vastuuvelkaa tai sen varat ovat riittämättömät kattamaan vakuutusteknisen vastuuvelan taikka ETA-vakuutusyhtiö ei enää täytä lakisääteisiä omia varoja koskevia vaatimuksia.

17 §

Pakkokeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräjassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta *sosiaali- ja terveysministeriön* tai Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos yhtiö ei noudata lakia tai ministeriön taikka Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka poliisitoimesta vastaavan ministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla antamia säännöksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja tai jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä taikka jos yhtiö ei ole lisäeläke-toiminnassa noudattanut 13 b §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja työ- ja sosiaalilainsäädännön säännöksiä.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja yhtiö jatkaa virheellistä menettelyään, Vakuutusvalvontavirasto voi ilmoitettuaan asiasta yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle asettaa uhkasakon antamansa kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehostamiseksi, kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille tai kieltää yhtiötä antamasta Suomessa uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön edustuston sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole edustustoa Suomessa, Etelä-Suomen

Voimassa oleva laki

läninhallitus.

70 §

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä pidettävä rekisteri

Vakuutusvalvontavirasto pitää rekisteriä Suomessa toimivista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Rekisteriin merkitään:

6) kolmannen maan vakuutusyhtiölle Suomessa myönnetyn toimiluvan peruuttaminen ja rajoittaminen, sen syy ja ajankohta; *sekä*

7) ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle sen kotivaltiossa myönnetyn toimiluvan peruuttamisen ajankohta.

75 §

Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa

Jos Vakuutusvalvontavirastolla on syytä otaksua, että joku harjoittaa ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun Suomessa tässä laissa tarkoitettua toimintaa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa, viraston on hankittava siitä selvitystä ja tarvittaessa kehotettava asianomaista määräajassa tekemään 7 tai 10 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, hakemaan toimilupaa, muuttamaan toimintaansa viraston ilmoittamalla tavalla tai lopettamaan toimintansa.

Ehdotus

läninhallitus. *Vakuutusvalvontavirasto voi lisäksi kieltää ETA-vakuutusyhtiötä jatkamasta lisäeläkkeiden markkinointia tai lisäeläke-toimintaansa Suomessa ja erityisen painavista syistä kieltää yhtiön toiminnan Suomessa kokonaan.*

70 §

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä pidettävä rekisteri

Vakuutusvalvontavirasto pitää rekisteriä Suomessa toimivista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Rekisteriin merkitään:

6) kolmannen maan vakuutusyhtiölle Suomessa myönnetyn toimiluvan peruuttaminen ja rajoittaminen, sen syy ja ajankohta;

7) ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle sen kotivaltiossa myönnetyn toimiluvan peruuttamisen ajankohta; *sekä*

8) *ETA-vakuutusyhtiön Suomessa harjoittama lisäeläke-toiminta.*

75 §

Vakuutusyhtiön lukuun toimiminen Suomessa

Jos Vakuutusvalvontavirastolla on syytä otaksua, että joku harjoittaa ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun Suomessa tässä laissa tarkoitettua toimintaa tekemättä 7, 10 ja 13 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa, viraston on hankittava siitä selvitystä ja tarvittaessa kehotettava asianomaista määräajassa tekemään 7, 10 § tai 13 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus, hakemaan toimilupaa, muuttamaan toimintaansa viraston ilmoittamalla tavalla tai lopettamaan toimintansa.

IV OSA

Ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskevat yhteiset säännökset

76 §

Vakuutusliikkeen luvaton harjoittaminen

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa taikka 22 a tai 57 §:n vastaisesti tai

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta.

IV OSA

Ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskevat yhteiset säännökset

76 §

Vakuutusliikkeen luvaton harjoittaminen

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa taikka 22 a tai 57 §:n vastaisesti taikka harjoittaa lisäeläketoimintaa tekemättä 13 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.